

vergadering **12**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 12 december 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUUR, RUIMTELIJKE ORDENING, ENERGIE EN DIERENWELZIJN	
Verkiezing van de eerste ondervoorzitter	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitspraak van het Europees Hof van Justitie betreffende de brexit	5
ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de blijvende vertraging voor de software van slimme meters (Atrias)	10
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het stijgende aantal fietsslachtoffers in het verkeer	
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gestegen aantal verkeersdoden bij fietsers	
ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toename van het aantal fietsdoden in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het toegenomen aantal fietsslachtoffers	15
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de start van het terugkommoment	23
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over 40 procent meer kinderen die wachten op een pleeggezin	
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend aantal kinderen dat wacht op een pleeggezin	24
ACTUELE VRAAG van Peter Persyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de hertekening van de eerstelijnszorg	30
ACTUELE VRAAG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de almaar toenemende lintbebouwing in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over 13.000 kilometer lintbebouwing in Vlaanderen	34
ACTUELE VRAAG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de recycleerbare inhoud van de restafvalzak	38

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de beslissingen van de Commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement met betrekking tot de coördinatie van de sociale zekerheid	
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Europese ontwerpverordening die EU-burgers na één dag werken toegang verleent tot een werkloosheidsuitkering	41
ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over discriminatie bij dienstenchequebedrijven	46
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	50
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode – 1677 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	50
Artikelsgewijze bespreking	54
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid – 1778 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	55
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten – 1655 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	55
Artikelsgewijze bespreking	55
ONTWERP VAN DECREET houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen – 1751 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	56
Artikelsgewijze bespreking	59
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Elke Sleurs, Vera Jans en Ingeborg De Meulemeester houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft – 1666 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	61
SELECTIEVOORWAARDEN EN SELECTIEPROCEDURE VOOR DE DIRECTEUR VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE	61
Bespreking en stemming	61

ONTSLAG VAN EEN LID VAN DE VLAAMSE REGERING	62
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid – 1778 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	63
Bespreking	63
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten – 1655 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	66
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode – 1677 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4	
Hoofdelijke stemming	67
ONTWERP VAN DECREET houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen – 1751 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Elke Sleurs, Vera Jans en Ingeborg De Meulemeester houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft – 1666 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid – 1778 (2018-2019) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	68
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	68
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	70
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	70

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Mathias De Clercq, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer: ambtsverplichtingen;

Andries Gryffroy, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Bruno Tobback: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Griet Coppé, Yamila Idrissi, Lies Jans, Ann Soete, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

Minister Joke Schauvliege is eveneens verontschuldigd.

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUUR, RUIMTELIJKE ORDENING, ENERGIE EN DIERENWELZIJN**Verkiezing van de eerste ondervoorzitter**

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 6 december 2018 draagt de heer Matthias Diependaele, voorzitter van de N-VA-fractie, de heer Piet De Bruyn voor als eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, ter vervanging van de heer Bart Nevens, die geen Vlaams volksvertegenwoordiger meer is.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan verklaar ik de heer Piet De Bruyn verkozen tot eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2018-19, nr. 60/11*)

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitspraak van het Europees Hof van Justitie betreffende de brexit

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, de brexit begint meer en meer op een 'perfect storm' te lijken. U zult zich herinneren dat ik al een hele tijd geleden heb aangegeven dat, naar mijn oordeel, die deal nooit door het Britse parlement zou komen. We zien nu dat de premier het mee weghaalt van de stemming.

Ik had toen al gezegd – en het wordt elke dag meer bewezen – dat de neenstemmen elkaar vinden, dat de extremen elkaar vinden, en dat het politieke

eigenbelang eigenlijk voorgaat op het Britse algemeen belang. Hoe vaak zien we dat niet, en elders trouwens ook? Jeremy Corbyn is een socialist die liever de regering ziet vallen dan dat hij zijn land overeind houdt. Boris Johnson wordt – in een of andere waan – liever premier dan dat hij zijn land van een enorme schade probeert te vrijwaren. Zoals u weet is een 'no-deal' gigantisch schadelijk voor Vlaanderen, niet het minst voor Zeebrugge. Maar er zijn zeker tienduizenden jobs die in gevaar komen.

Het tweede punt dat we nu zien, is dat premier Theresa May bovendien intern in haar partij in opspraak wordt gebracht, want we gaan vanavond blijkbaar een stemming hebben om te beslissen of zij al dan niet kan aanblijven. En wat daar ook gebeurt, ze zal daar altijd verzwakt uit komen.

Het derde punt is misschien een lichtpunt. Het Europees Hof van Justitie heeft heel duidelijk beslist dat Groot-Brittannië eenzijdig heel dat proces kan stopzetten, en eigenlijk kan zeggen: 'De brexit: no way.' We blijven er gewoon in. Als we heel objectief zijn, reduceert heel dit verhaal zich eigenlijk tot twee keuzes: ofwel is het een 'no-deal' – een harde brexit – ofwel is het 'exit brexit', om het zo te zeggen.

Mijn vraag aan u is de volgende: acht u het raadzaam om op de een of andere manier de Vlaamse diplomatie in dezen in beweging te brengen, om te proberen in die tweede richting mee te helpen? Al was het maar omdat ik denk dat men aan het pand van de overkant nu wel met andere zaken bezig is, en dat onze Vlaamse diplomatie wellicht diegene is die, zeker voor dat wat voor Vlaanderen belangrijk is, een aantal stappen zou kunnen zetten – discreet wellicht – om dit rampzalig scenario alsnog te proberen af te wenden.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: U hebt gelijk, collega Daems. Het is een zeer belangrijk arrest van het volledige hof, onder leiding van Koen Lenaerts. Het is er trouwens gekomen op vraag van Schotse leden van het Europees Parlement. Ik ben het met u eens, we moeten alle mogelijke middelen inzetten. Ik doe dat trouwens vanaf dag één: in al mijn contacten probeer ik de Britten ervan te overtuigen om daarop terug te keren. Uiteraard gaan we, waar dat kan, nog een tandje bij steken, in London en ook hier, met mijn diplomatieke contacten.

Ik moet evenwel zeggen dat, hoe belangrijk dit arrest ook is, ik mij de vraag stel of dat in de feiten ook een verschil zal maken. Ik denk dat er op het ogenblik in het Lagerhuis geen meerderheid is voor een no-deal, maar ik vrees dat er evenmin een meerderheid te vinden is in het Lagerhuis om een einde te maken aan de terugtrekking – zelfs niet na een verkiezing. Want stel dat Labour wint: Labour is evenzeer verdeeld in 'brexiteers' en 'remainers'. Alleen een nieuw referendum zou eventueel soelaas kunnen brengen, denk ik.

De klok tikt en, zoals u zegt, is het een heel dramatische situatie. Het uur 0 van 30 maart nadert bliksemsnel. U weet dat ik in de Europese Unie al de idee heb gelanceerd om de termijn van artikel 50 te verlengen. Ik vrees dat dit nog de enige oplossing zal zijn.

Vanavond wordt er gestemd over het lot van Theresa May, maar ook als ze die klip neemt, denk ik dat dit Lagerhuis het voorliggende akkoord niet zal goedkeuren. Binnen de Unie is men het erover eens, en de heer Tusk heeft het nog eens bevestigd, dat er geen heronderhandeling komt, maar dat er wel 'room for clarification' is. Dat is het dan.

We zitten in een klassieke tragedie, maar ik hoop steeds minder op een 'deus ex machina'. U weet dat er in de klassieke tragedies nog altijd een 'deus ex

machina' kwam. Ik zie die helaas niet en de tijd gaat razendsnel voorbij. Als dit wordt weggestemd of als dit mislukt, moeten we te allen prijze proberen om de chaos te vermijden. Op het uur 0 van 30 maart is er chaos. Het Verenigd Koninkrijk wordt een derde land, buiten de interne markt, buiten de douane-unie, in de handelsregeling onder de Wereldhandelsorganisatie met zeer zware import-tarieven, douaneformaliteiten, inspecteurs enzovoort, niet in lijn, controles op producten, vliegtuigen, noem maar op. Dit wordt chaos.

Er moet aan weerszijden worden nagedacht over het verlengen van de termijn, en wat mij betreft moet ook zo worden gehandeld. Daar heb je dan wel het akkoord voor nodig van de 27 aan de ene kant en van de Britten aan de andere kant.

Ik wou dat dit arrest een impuls zou geven, maar met alles wat ik tot nu toe heb ondervonden, met mijn ervaring, vrees ik dat de feiten zich zullen afspelen zoals ik ze heb geschetst.

Rik Daems (Open Vld): Het is inderdaad geen klassieke tragedie, maar een soort nieuwe tragedie van deze tijd waarbij extremisme de bovenhand haalt. Vergelijk het een beetje met links en rechts extremisme dat elkaar vindt in een betoging om de boel kapot te slaan. De inhoud verenigt hen niet, maar het extremisme wel. Dat is een spijtige zaak in de politiek van vandaag, waarbij het politieke eigenbelang de bovenhand haalt van het algemeen belang. Dat is wat we vooral zien in het Verenigd Koninkrijk. Ik hoop dat dit niet overwaait naar elders, hoewel dat voor een deel al zo is.

Minister-president, in die zin denk ik dat het nuttig is dat we als parlementsleden iets doen. U weet dat ik steeds een lans heb gebroken voor parlementaire diplomatie. Ik hou me voor om met de voorzitter van het parlement daar in de komende uren, als dat mogelijk is, een gesprek over te hebben. Ik ben net terug van de Raad van Europa. Het is mijn ervaring dat Britse parlementsleden ondertussen misschien wel te bewegen zijn, als ze de juiste argumenten aangedragen krijgen.

We moeten echt alle mogelijke middelen inzetten om een no-deal te vermijden, omdat die uiteindelijk niet alleen zal leiden tot grote economische schade voor ons, maar ook tot een situatie waarbij de politiek in het algemeen steeds chaotischer wordt en extremisme, spijtig genoeg, steeds meer grond onder de voeten zal krijgen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, wij betreuren de brexit. Studies tonen aan dat de brexit een enorme impact zal hebben op onze economie, onze werkgelegenheid, de haven van Zeebrugge enzovoort. We zitten natuurlijk met de realiteit dat een meerderheid in het Verenigd Koninkrijk voor de brexit gestemd heeft en we moeten die soevereiniteit natuurlijk respecteren.

We stellen vast dat er onzekerheid bestaat over de deal. Gedurende anderhalf jaar heeft men onderhandeld. Premier May probeert een akkoord te verkrijgen, maar zowel in haar eigen partij als bij de linkerkant heerst enorme verdeeldheid tussen de 'remainers' en het 'leave'-kamp.

Het is voor ons van belang dat de minister-president en de Vlaamse Regering onze belangen veiligstellen, in welke richting dan ook. Als we gaan naar een no-deal of een deal, op welke manier kan de Vlaamse Regering zich inzetten om iets te vinden waardoor onze export met zo weinig mogelijk douaneformaliteiten te maken krijgt, zodat onze belangen veilig worden gesteld in het belang van onze economie en onze welvaart?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Met de brexit zijn de Britten niet zozeer een doodlopende straat ingereden, maar wel op een rondpunt beland. Ze zijn nu al twee jaar aan het ronddraaien op dat rondpunt. Ze proberen het eens te raken over welke afrit ze nu wensen te nemen, hoe ze hun soevereiniteit nu precies zullen invullen. Ze zijn daarbij geen meter vooruit geraakt. Het enige dat dichterbij aan het komen is, is het crashscenario, waarbij we op 29 maart dus een no-deal hebben en ze recht de economische afgrond in dreigen te rijden.

Minister-president, ik vrees dat de Vlaamse economie, de Vlaamse jobs in de brokken zouden kunnen delen. Ik vraag u dan ook om alles in het werk te stellen, maar ik weet dat u dat zult doen, om te voorkomen dat, boven op de files die we al hebben, we ook nog monsterfiles in de haven van Antwerpen krijgen door de brexit.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Mijnheer Vanlouwe, u zegt dat de linkerzijde in Groot-Brittannië verdeeld is over de brexit. Ik kan alvast zeggen dat er wat de Green Party betreft geen enkel misverstand, geen enkele onduidelijkheid en geen enkele verdeeldheid is, dat men tegen de brexit is. *(Opmerkingen)*

De Green Party krijgt spijtig genoeg weinig kansen door het politiek-electorale systeem daar.

Die is vooral ook, en dat is een zeer ruime beweging aan het worden, voor een 'people's vote'. Je zit inderdaad met een uitspraak, met het referendum, dat je niet zomaar naast je neer kunt leggen, maar ik denk dat ondertussen ook wel veel meer duidelijk is geworden wat de effecten van de brexit zijn voor het Britse volk. Ik denk dus wel dat we ook van hieruit moeten kunnen pleiten voor een nieuwe uitspraak van het Britse volk, op basis van de juiste informatie die ondertussen bekend is daar.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, er zijn nog een aantal elementen ingebracht.

Collega Daems, ik weet niet of het hier zozeer over een zaak van extremisme gaat. Labour is ook verdeeld. Daarom zeg ik dat, als na verkiezingen Labour aan de macht zou komen, je ook in die partij een split ziet. Ik heb in die periode ontzettend veel contacten gehad, op diplomatiek vlak, met politici, met ministers, met 'brexiteers', met 'remainers'. Eén zaak kwam altijd terug: men komt daar niet op terug, het volk heeft gesproken, 'the people have spoken' en dat moet worden gerespecteerd.

Ik weet dat er ondertussen zwaar druk wordt uitgevoerd, gelukkig heel veel door jonge mensen die vinden dat dit moet worden herzien, die proberen tot een nieuw referendum te komen, maar het kwaad is gebeurd met dat referendum. Politici van meerderheid en oppositie hebben niet de moed gehad om het akkoord-Cameron, dat vanuit hun optiek een goed akkoord was, u herinnert zich de onderdelen ervan, te verdedigen. Er is een debat gevoerd in slogans, en een referendum is helaas ja of neen. Wat ik weet over de brexit, en wat u allemaal weet erover, dat is nog niet de totaliteit van het plaatje, maar we zien dat het bijzonder complex is, en ik weet heel zeker dat mensen op dat moment, enkelen misschien niet te na gesproken, nauwelijks op de hoogte waren van de enorme gevolgen ervan.

Collega's, het is juist, we hoeven elkaar daar niet van te overtuigen, dat de gevaren van een no-deal of een harde brexit zeer, zeer zwaar zijn, voor de Britten in

eerste instantie. Die zullen het meest verlies lijden. Die doen dat nu al. Hun koopkracht daalt nu al. Dat is echter ook zo voor, in volgorde van belang, Ierland, Vlaanderen, Nederland en de landen rond de Noordzee. De unie verzwakt. Volgens een studie van de KU Leuven kunnen we tot 28.000 jobs verliezen. Herinner u al de commotie die er was toen de sluiting van Ford Genk op ons afkwam. Dit kan leiden tot een verlies van 28.000 jobs, tot een verlies van 2,6 procent van ons bnp, berekende de KU Leuven. Dat is dramatisch. Dit wordt dus een derde land, met alle gevolgen van dien. Veel mensen zijn zich daar nog niet van bewust, ook niet in het buitenland, hoor. Ik heb vandaag de buitenlandminister van Quebec ontmoet. Nauwelijks dringt het door, ook in de buitenwereld, wat dit betekent, ook voor hen.

Wij bereiden ons natuurlijk voor, zoals u weet, vanaf dag één, op die exit, hard of zacht. Wat we hebben gedaan, is het maximale dat we kunnen doen. We hebben nu ook al onze wetgeving gescreend. U hebt daar een vraag over gesteld, of collega Van Rompuy, ik herinner het me niet meer zo best.

Er moeten geen decreten worden aangepast in Vlaanderen. Er moeten wel enkele besluiten worden gewijzigd, zoals de erkenning van beroepsbekwaamheden, dual use en andere, ik ken ze niet van buiten. Ik heb FIT en Buitenlandse Zaken versterkt met het oog hierop. Wij begeleiden de bedrijven. We beginnen met een roadshow. Zeebrugge komt als eerste aan de beurt. Het aantal inschrijvingen is nu al zeer hoog. Het is in alle miserie een goed signaal dat de bedrijven en de kmo's beginnen te beseffen wat er op hen afkomt.

Maar nog eens, ik ben op dit ogenblik echt niet optimistisch. Ik hoop dat er, zoals in de klassieke tragedies, een deus ex machina komt, maar ik denk dat we daar niet mogen op rekenen en dat we er helaas meer en meer rekening mee moeten houden dat het akkoord niet rond is op 29 maart. Ik vrees dat het Lagerhuis dit zal wegstemmen. Dan zou men een ander akkoord moeten vinden met de Unie, die gelukkig verenigd is, die achter Barnier staat, en die geen heronderhandeling wil, zoals Tusk gisteren nog zei, maar die wel nog verduidelijkingen wil geven. Maar tussen de stemming in het Lagerhuis en het uur nul van 30 maart 2019 nog een nieuw akkoord vinden, lijkt mij totaal utopisch. Daarom zeg ik: er is een mechanisme waarbij het mogelijk is om die termijn van artikel 50 te verlengen, wat trouwens de facto al in het akkoord zit. Als het akkoord er komt, dan is er tenminste een overgangsperiode met interne marktregels tot eind 2020, wat dan voldoende tijd geeft om die verstrengeling die er geweest is gedurende 43 jaar stilletjes aan te ontrafelen.

Maar ik ben pessimistisch omdat de backstop de kwadratuur van de cirkel is. Ik heb het van dag 1 gezegd in de commissie. Daar botst het op, namelijk op de oplossing voor de grens tussen de republiek en Noord-Ierland. Ik vrees dus dat de Britten geen akkoord zullen geven en dat we ons helaas moeten voorbereiden op de slechtste scenario's. Ik zie nog één lichtpunt: met een beetje pragmatisme, volop verantwoordelijkheidszin, artikel 50 verlengen. Maar daar moeten alle 27 landen van de Unie en de Britten het over eens zijn.

Rik Daems (Open Vld): Ik dank in elk geval de Vlaamse Regering en haar minister-president voor hun inspanningen en voor het realisme dat zij aan de dag leggen om voorbereid te zijn op het 'worst case scenario'. Al het andere is beter. Maar het is toch beter om goed voorbereid te zijn, dat lijkt me evident.

Minister-president, het artikel 50 waarnaar u verwijst, is een optie. Er is, zoals u zegt, nog tijd om over die douane-unie te praten. Maar dat zal inderdaad niet doorgaan want het Noord-Ierse probleem zal daar staan als een olifant in de kamer, nog los van de politieke effecten die dat zal hebben binnen Groot-Brittannië. Men gaat gegarandeerd opnieuw bijzonder moeilijke tijden meemaken tussen Ierland en Noord-Ierland. Daar mag je zeker van zijn.

Ik wil vandaag nog even een ander punt maken. Ik denk dat we zeker ook hier in het Vlaams Parlement eens goed moeten nadenken over wat het verschil is tussen internationalisme en supranationalisme, in de zin dat je een aantal dingen samen kunt doen, dat je een aantal bevoegdheden overdraagt met kennis van zaken. Dat hebben we in Europa gedaan, en daar hebben we ook in Vlaanderen altijd van gezegd dat het een goede zaak is. Ik denk dat we er eens grondig over moeten nadenken hoe we ons daarin als Vlaanderen moeten positioneren. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de blijvende vertraging voor de software van slimme meters (Atrias)

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, de digitale meter zou het paradepaardje worden van uw ministerschap. Maar we stellen nu vast, ook na heel wat hoorzittingen in de commissie Energie, dat er toch wat chaos dreigt op het terrein. Er dreigt zelfs opnieuw een verhoging van de stroomfactuur op tafel te komen indien het hele softwarepakket dat nodig is om een digitale meter slim te maken niet tijdig wordt opgeleverd.

Vandaag kennen we al de kosten van een naakte digitale meter. Die werden uitgerekend op ongeveer 30 euro per jaar, of ongeveer 600 euro op de volledige doorlooptijd die de digitale meter bij u thuis hangt om dan vervangen te moeten worden. Daarnaast gaan er ook nog wat kosten bijkomen voor applicaties die nodig zijn om de digitale meters slim te maken. Maar de grootste kost zit op dit moment verborgen in de software.

Om die digitale meter, die vandaag dom is, slim te maken, is het nodig om een universeel Belgisch softwarepakket op te leveren, waarbij de digitale meter het signaal krijgt wanneer de stroom het goedkoopst is en de wasmachine bij u thuis kan draaien, waardoor de stroomfactuur daalt. Dat is eigenlijk hét opzet van de slimme meter.

Maar dat project Atrias, zoals dat nu 'in de werkmond' wordt genoemd, dreigt vertraging op te lopen en dreigt zelfs nooit opgeleverd te raken. Het moest klaar zijn in 2016, en dan kon men er met een aantal proefprojecten voor zorgen dat alles operationeel was op het moment dat u de digitale meter zou uitrollen. Maar het werd intussen twee keer uitgesteld, en we vernemen nu dat er opnieuw uitstel dreigt. Het gaat nog verder. Er zijn zelfs mensen die denken dat het project Atrias nooit opgeleverd zal raken, waardoor alternatieve scenario's moeten worden bedacht. Lees: extra kosten, die dan ook weer zullen worden doorgerekend.

Op dit moment is er al ongeveer 250 miljoen euro uitgegeven aan kosten voor misschien wel een lege doos. Die kosten dreigen op termijn doorgerekend te worden in de factuur. Welke garanties kunt u geven, minister, dat een blijvende vertraging er niet voor gaat zorgen dat de stroomfactuur opnieuw zal stijgen door dit Atriasproject?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dank u wel voor uw vraag, collega Beenders. Zoals u zelf zegt, hebben we die digitale meter inderdaad nodig voor de energieomslag. Ik had gehoopt het ontwerp van decreet nog voor het kerstreces te kunnen bespreken in de commissie, maar het is jammer genoeg niet meer geagendeerd.

Voor alle duidelijkheid: de aanbesteding gebeurde wel op tijd, maar de digitale meter kan niet op tijd geleverd worden. Er is, wat mij betreft, een testperiode van minstens drie maanden nodig, vandaar dat ik beslist heb om de digitale meter pas vanaf 1 juli te plaatsen, en niet vanaf 1 juni, zoals u in uw vraag stelt.

Maar er is inderdaad meer nodig dan die digitale meter alleen. We hebben inderdaad een modern en performant systeem nodig. Dat is belangrijk voor onze energietoekomst, waarin we steeds meer zelf energie produceren, waar we in de toekomst ook voor moeten worden vergoed. Om die energieomslag in goede banen te leiden, hebben we in de eerste plaats voldoende data nodig. En dat is de verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerders, de leveranciers en de regulatoren. Ze hebben daarvoor inderdaad Atrias opgericht. Dat is een nationaal platform. Zij werken aan één centraal marktsysteem om die uitwisseling van gegevens in de Belgische energiemarkt mogelijk te maken. En ze slagen daar niet in. Dat is al een tijdje duidelijk.

Ondertussen werken die netbeheerders aan een plan B, aangezien die deadline weeral niet zal worden gehaald. Men zoekt naar een oplossing om ervoor te zorgen dat mensen zo snel mogelijk zelfgeproduceerde stroom zullen kunnen verkopen. We hebben die digitale meter daarvoor nodig. U weet dat ik daarvoor niet op één lijn zit met de regulator. Ik blijf erbij dat mensen met zonnepanelen hun rendement niet mogen verliezen. Ik vind ook dat het heropgebouwde draagvlak voor zonne-energie hiermee geen nieuwe deuk mag krijgen. Ik heb dus al meermaals mijn ongenoegen en mijn bezorgdheid geuit aan de netbeheerders over de hele gang van zaken, en hun reeds gevraagd hun eigen nationaal platform op te doeken en een eigen Vlaams platform op te richten. Het heeft geen zin om miljoenen te pompen in een systeem dat de toets van de 21e eeuw niet kan doorstaan.

Ik ben als Vlaams minister van Energie niet bevoegd voor de regulator en niet voor de netbeheerders. Het is de onafhankelijke regulator die erop zal moeten toezien dat dit falen de factuur niet doet verzwaren. Ik stel voor dat u daarvoor de regulator aan de tand voelt, die tot de bevoegdheid van het Vlaams Parlement behoort.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Bedankt, minister. Het is inderdaad een complex dossier, maar de feiten zijn de feiten. Vandaag is er al 250 miljoen euro uitgegeven voor een lege doos.

U zegt nu dat u de oproep hebt gedaan om te evolueren naar een Vlaams systeem en af te stappen van een uniform Belgisch systeem. Dat betekent dus effectief dat alle kosten die tot nu toe gemaakt zijn, een maat voor niets zijn. Er is 250 miljoen euro geïnvesteerd in een lege doos, voor een softwareprogramma dat er nooit zal komen.

Een nieuw project opstarten, betekent opnieuw enkele honderden miljoenen euro's. De berekeningen daarvoor zijn al gemaakt door de VREG. Dat betekent dus dat we het half miljard gaan naderen, om dan misschien een softwareprogramma te hebben dat ervoor kan zorgen dat uw wasmachine thuis kan draaien op het moment dat de stroom het goedkoopst is. Want als je dat niet hebt, gaat de stroomfactuur niet naar beneden met een digitale meter. Dat is dus toch wel een cruciaal element in de uitrol van die digitale meter. En we mogen daar eerlijk in zijn: die kost gaat doorgerekend worden aan de klant, want iemand moet die betalen. De factuur zal dus noodzakelijkerwijze moeten stijgen.

Als het softwareplatform niet klaar is tegen 1 juni, gaat u de digitale meter dan opnieuw uitstellen, om ervoor te zorgen dat alles ineens tot bij de Vlaming raakt?

Of welk initiatief gaat u nemen als er tegen 1 juni geen softwareprogramma beschikbaar is dat werkt?

De voorzitter: Mijnheer Bothuyne, u bent ook aanwezig. U krijgt het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, ik ben blij dat u mij hebt gezien.

De voorzitter: U was wel niet op tijd binnen. *(Gelach. Applaus)*

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, ik wou u eens de kans geven om vóór mij in de zaal te zijn en door de afwezigheid van Villa Politica is het u ook gelukt.

Minister, de slimme meters zijn bijzonder belangrijk. We staan allemaal achter het doel van de hele operatie en van een slimmere energiemarkt waar consumenten op een slimmere manier kunnen inspelen op de wijzigende prijzen en de wijzigende productievolumes die op de markt komen. We hebben er al lang heel veel plannen voor. Heel wat actoren – de netbeheerders, de VREG en u en uw administratie – zijn op het terrein bezig en hebben al heel wat initiatieven genomen.

Wat we missen, is een beetje coördinatie. U geeft aan wat voor u, en ook voor ons, belangrijk is: de rendabiliteit van de zonnepaneleninstallaties, maar ik mis coördinatie, ik mis leiding.

Minister, op welke manier kunnen we de coördinatie van de uitrol van het slimme-energiesysteem en de slimme meters op een hoger niveau tillen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, de digitale meters zullen een rol spelen in de energietransitie waar we voor staan en waar we door moeten. Het is een weg met vele hindernissen. Ik vind het jammer omdat op die manier het draagvlak weer kleiner wordt, en voor die transitie hebben we natuurlijk een groot draagvlak nodig.

Minister, u zegt dat u vaak oproepen hebt gedaan en bezorgdheden hebt geuit. Dat zal zo wel zijn, maar wat hebben ze tot gevolg gehad? Meer concreet nog: u zegt dat we anders maar naar een Vlaamse oplossing moeten gaan. Meent u dat serieus? Hebt u het idee dat de VREG daarmee aan de slag zal gaan?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, in de plaats van een paradepaardje van uw beleid, is de digitale meter een echte lijdensweg geworden. U hebt in de commissie meermaals de digitale meter enthousiast verdedigd. Uit de hoorzittingen is gebleken dat er chaos is bij de uitrol ervan.

Net zoals voor de heer Beenders, is het voor onze fractie belangrijk dat de factuur niet zal verhogen. U zegt dat dit niet zal gebeuren, maar we weten allemaal dat dit wel het geval zal zijn.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat die factuur niet de hoogte in gaat? Als u zult proberen een Vlaams platform op te richten via allerlei kanalen, hoeveel tijd zal dit dan vragen? Wat betekent dit dan voor de effectieve uitrol van de digitale meter?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Ik ben het niet eens met de eerste opmerking van de heer Beenders dat er een Belgische oplossing mogelijk zou zijn. Minister, ik ben heel blij dat u er de nadruk op legt dat de digitale meters nodig zijn. Er werd

gesuggereerd dat ze misschien zouden worden afgeschaft. Wij vinden het belangrijk, samen met de minister, dat de digitale meters er komen.

Minister, ik ben zeer blij te horen dat u denkt aan een Vlaamse oplossing.

Mijnheer Danen, het is heel duidelijk dat de VREG akkoord gaat met een Vlaamse oplossing. Het wordt dan een veel makkelijkere regeling om systemen op elkaar te laten aansluiten.

Minister, ik zou u nogmaals willen vragen of u het er volledig mee eens bent, zoals de VREG zegt, dat elke regio dan maar moet zorgen voor zijn eigen clearinghouse. Wij vragen u dat en wij hopen dat u het hiermee eens bent.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Beenders, ik denk nog altijd dat we een onderscheid moeten maken tussen de uitrol van de digitale meter en het ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het ligt hier en het is aan het parlement om dit te behandelen. U kent toch het verschil tussen een regering en een parlement? De minister en de regering hebben beslist en het document is naar het parlement gestuurd. Het is nu aan het parlement om het te behandelen. Doen alsof ik mijn werk niet af heb, is niet correct.

Het is juist dat er een discussie is tussen de regulator en mezelf maar zoals u weet, heb ik aan de regulator niets te vertellen. De regulator neemt een standpunt in en ik ben het daar absoluut niet mee eens. Ik vind dat we garanties moeten geven aan de mensen die zonnepanelen hebben geplaatst en dat zij geen rendement mogen verliezen omdat wij toevallig een nieuw systeem willen invoeren, en zolang ik minister ben, zal ik me daartegen verzetten en ik hoop dat ook mijn opvolger dat blijft doen.

Dus mijnheer Beenders, u weet dat u niet bij mij moet zijn om garanties te vragen want ik kan die niet geven omdat ik daar niet voor bevoegd ben.

Mijnheer Bothuyne, ik wil coördineren, ik wil leiding geven, dat is voor mij geen probleem maar ik moet natuurlijk wel bevoegd zijn voor de zaken die in gang moeten worden gezet. Ik heb aan de regulator niets te vertellen, en dat is maar goed ook, een onafhankelijke zelfstandige regulator moet niet luisteren naar de minister, maar ik mag het wel niet eens zijn met de regulator.

Mijnheer Bothuyne, u bent ook een gemeentelijk bestuurder, u weet dus dat ik helemaal niets te zeggen heb aan de distributienetbeheerders. Het zijn de steden en gemeenten die daar helemaal alleen aandeelhouder van zijn, de regering heeft daar niets in te piepen. Ik heb geprobeerd om dat te veranderen maar dat mocht niet. *(Opmerking van Kris Van Dijck)*

Vanaf volgend jaar heb ik daar ook iets in te piepen.

Er is een groot verschil tussen wat u vraagt over de uitbouw van Atrias en de digitale meter.

Mijnheer Danen, ik ben blij dat u mijn bezorgdheden deelt, we hebben de digitale meter en ook Atrias nodig, maar dat betekent niet dat die digitale meter niet kan worden geplaatst zolang Atrias of dat platform er niet is. De digitale meter kan geplaatst en uitgerold worden om effectief de zaak te vermarkten en ervoor te zorgen dat de eigenaars van zonnepanelen op een goede manier worden vergoed voor de overschotten die ze produceren. En daar hebben we dat databeheersysteem voor nodig.

En ik meen het serieus, mijnheer Danen, als ik bekijk welke lijdensweg dit heeft gehad. En dit is heus niet alleen van deze legislatuur, ik werd daarmee

geconfronteerd bij het begin van mijn ministerschap. Ik ben in 2016 minister van Energie geworden en in 2017 hebben ze al een crisismanager aangesteld. Dus het kan niet anders dan dat de vorige minister van Energie daar ook mee geconfronteerd geweest is. *(Opmerking van Rob Beenders)*

Ook de vorige minister, mijnheer Beenders. Dan komt het al een beetje meer uw richting uit. Ik ga daar niet over discussiëren. Trouwens, de aandeelhouders van Atrias zijn alle distributienetmaatschappijen en de leiding is op dit moment in handen van de Brusselse distributienetmaatschappij. Als zij er gedurende jaren niets van bakken, kunt u zich natuurlijk tot de huidige minister wenden met de vraag waarom zij er niets van bakken. Ik stel alleen maar vast dat ze er niets van bakken en ik heb al een aantal keren gezegd dat dat gedaan moet zijn. En, mijnheer Beenders, mijnheer Danen, als ze het niet kunnen op het Belgische niveau, dan zullen wij het doen op het Vlaamse niveau. Ik zie niet in waarom dat niet zou kunnen.

Mijnheer Sintobin, ik heb al gezegd dat het decreet neerligt in het parlement. Dat de meters niet worden geleverd, hoeft u helemaal niet aan mij toe te schrijven. Het contract was in orde maar als de leverancier niet levert, dan is het natuurlijk gemakkelijk om aan de minister te zeggen dat zijn project niet op tijd klaar is.

Als Atrias, de distributienetbeheerder niet oplevert, dan kunt u ook zeggen dat dat de schuld van de minister is. Op den duur is het nog de schuld van de minister als het buiten regent.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik heb vooral zaken gehoord die bevestigen wat het afgelopen beleid heeft gedaan. Het is frappant dat de heer Lantmeeters pleit voor een Vlaams systeem. Dat past in het rijtje van beslissingen die de meerderheid deze legislatuur heeft genomen. Het lijkt alsof die stroomfactuur omhoog moet gaan. Eerst werd de btw verhoogd, dan werden de distributienettarieven verhoogd, dan werd gratis stroom afgeschaft en nu zegt u dat u absoluut een Vlaams systeem wilt. Ik heb hier de berekeningen van de VREG liggen. Een Vlaams systeem kost 340,3 miljoen euro en we hebben al 250 miljoen euro uitgegeven. Dat is een half miljard euro waar u voor pleit, dat opnieuw mag worden doorgerekend in de elektriciteitsfactuur. Dat heb ik u horen zeggen en dat typeert u want dat is het beleid dat u de afgelopen vier jaar hebt gevoerd.

Jos Lantmeeters (N-VA): Dan hebt u toch iets anders gehoord dan wat ik heb gezegd.

De voorzitter: Mijnheer Lantmeeters, de heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): U zou beter pleiten voor een oplossing en ervoor zorgen dat wat is opgebouwd degelijk wordt afgerond in plaats van te pleiten voor een extra factuur van 340 miljoen euro. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Collega's, ik wil u er attent op maken dat u nog tot volgende week de kans hebt om minister Tommelein te ondervragen, want hij heeft zijn ontslag, dat ingaat op 31 december 2018, bij mij ingediend. Dus u kunt volgende week nog wat vragen opsparen naar aanleiding van de begroting voor 2019.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het stijgende aantal fietsslachtoffers in het verkeer

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyskens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gestegen aantal verkeersdoden bij fietsers

ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de toename van het aantal fietsdoden in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het toegenomen aantal fietsslachtoffers

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Gisteren verschenen de cijfers van Vias institute met betrekking tot de verkeersslachtoffers in de eerste negen maanden van dit jaar. Eerlijk gezegd, het algemene beeld ziet er positief uit, we blijven nog altijd in die dalende trend zitten. Maar een belangrijke nuance, een tendens die toch al een tijdje bezig is, is dat het aantal slachtoffers bij fietsers in stijgende lijn zit. Niet enkel de letselslachtoffers, maar ook de dodelijke slachtoffers zitten in stijgende lijn.

Vias institute gaf de uitleg dat het deze zomer goed weer was en er dus meer fietsers waren, wat meer incidenten en meer slachtoffers met zich meebrengt. Minister, u reageerde onmiddellijk met een aantal maatregelen die u ziet of die u wilt nemen om het aantal slachtoffers naar beneden te halen. U had het over het terugkommoment binnen de rijopleiding voor beginnende chauffeurs, u had het over trajectcontroles – ik vermoed trajectcontroles tot op de gewestwegen, want het is toch ook de bedoeling dat we dat uitbouwen. Dit zijn dingen waar ik een voorstander van ben. Maar ik denk dat er veel meer aan de hand is, dat het structureler is.

Mensen die veel fietsen – en ik reken u daar ook toe – zien dat de laatste jaren de fietspaden veel drukker worden. Dat is natuurlijk een goede zaak. Er zijn meer Vlamingen aan het fietsen, waardoor meer Vlamingen ontdekken dat het efficiënter is, dat het interessanter is, dat het leuker is, dat het gezonder is om woon-werkverkeer en woon-schoolverkeer met de fiets te doen. Die fietspaden worden drukker, en je hebt ook een stijgend aantal soorten fietsers: fietsers die met een bakfiets rijden, fietsers met een snelle fiets, fietsers met een cargofiets die boodschappen gaan doen. De fietsersverenigingen wezen er eigenlijk op dat we meer ruimte voor al deze verschillende soorten fietsers nodig hebben.

Bent u, naast de aangekondigde maatregelen, bereid om als minister meer werk te maken van ruimte voor die verschillende soorten fietsers, en over het algemeen fietsers dus meer ruimte te geven in het straatbeeld zodanig dat zij zich veilig kunnen verplaatsen? Want het is enkel op die manier dat we de modal shift naar de fiets en naar een gezondere verplaatsing kunnen inzetten.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Aansluitend, minister, wat gaat u doen om die tendens te keren? We zitten op dit ogenblik aan 35 fietsdoden, we komen van 25 vorig jaar. De uitleg is inderdaad mooi weer en meer fietsers, we zijn evenzeer ook altijd met steeds meer mensen. U trekt extra budgetten uit. Er worden allerlei verklaringen gegeven. Je zit hier inderdaad bij de groep zwakke

weggebruikers. Wat is nu uw visie, wat is nu uw plan van aanpak? Want je ziet dat ook in Nederland het aantal fietsdoden stijgt, dus er moet structureel iets gebeuren. Ik kan een heel lange inleiding geven. Wat is nu de visie van de regering?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): De cijfers van Vias institute zijn bemoedigend – zoals collega Rzoska zei – als het gaat over het aantal verkeersdoden, maar niet als het gaat over het aantal fietsdoden. En dat is geen verrassing. Minister, ik heb in de commissie al twee keer de problematiek heel duidelijk tegen het licht gehouden. Het aantal verkeersdoden daalt, maar niet het aantal fietsdoden en zwaar-gewonden. Je hebt daar zelfs een stijging van 20 procent naar 29 procent in het totale aandeel. Ik zie u neen schudden, minister, ik denk dat we daar al voor de derde keer de discussie over voeren. Het is goed dat het aantal verkeersdoden daalt, maar op het vlak van het aantal fietsdoden blijven we ter plaatse trappen. Daar moeten we iets aan doen.

Ik wou het met u over één heel concrete zaak hebben – waarover we in het verleden al van gedachten hebben gewisseld –, namelijk de nieuwe aanpak van de zwarte punten. In het verleden verhoogden we de punten voor de fietsers met 50 procent. U hebt dat gelijkgetrokken omdat u zei 'Een dode is een dode'. En daar hebt u gelijk in. Alleen was er wel een reden waarom we dat in het verleden deden: het was omwille van een onderregistratie van het aantal fietsdoden. Voor wat betreft de minimale klinische gegevens is dat voor een fietser een factor 5,5 terwijl het voor een automobilist een factor 2 is. Daar zijn gegevens over. We hebben daarom die beweging teruggetrokken. Nu lees ik in De Standaard een citaat van u: "Bij de aanpak van fietsonveilige kruispunten willen we de kruispunten van gewestwegen, waar verhoudingsgewijs meer fietsslachtoffers vallen, sneller aanpakken."

Dat is precies de vraag die we hebben gesteld.

Minister, mijn vraag is duidelijk. Wilt u het puntensysteem voor de zwarte punten herbekijken in functie van het aantal ondergeregistreerde fietsongevallen?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, er zijn dit jaar langs de Vlaamse wegen tien fietsdoden meer gevallen. We zijn het er allemaal over eens dat dit natuurlijk verschrikkelijk slecht nieuws is. Dat is ook de reden waarom nu zo veel vraagstellers op het spreekgestoelte staan.

Het zou intellectueel oneerlijk zijn te zeggen dat we hier met een schrikbarende trend te maken hebben. Als we naar de afgelopen jaren kijken, lijkt die verhoging duidelijk een piekmoment te zijn. Volgens sommigen is dit te wijten aan de lange droge zomer. Die uitleg volstaat volgens mij niet en is net niet cynisch. Voor hetzelfde geld kan de slechte zichtbaarheid als het veel heeft geregend ook een uitleg voor een toename van het aantal doden of gewonden zijn.

Er heeft zich echter een interessant debat op gang getrokken over de fietsinfrastructuur. Zoals de heer Rzoska al heeft verwoord, merken we dat de capaciteit op een aantal punten tekortschiet. We zien ook dat er langs heel wat Vlaamse wegen te weinig veilige fietspaden zijn en dat er langs veel belangrijke verbindingen helemaal geen fietspaden zijn.

Minister, wat is eigenlijk uw analyse van de recente cijfers waarvan we nu het voorwerp van een debat hebben gemaakt?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, aangezien de waarheid haar rechten heeft, wil ik eerst twee correcties aanbrengen.

De eerste correctie is cijfermatig. Ikzelf mag op alles worden afgerekend en de Vlaamse Regering mag worden afgerekend op haar beleid en op de resultaten die ze sinds haar aantreden in 2014 heeft geboekt. Ook wat de fietsers betreft, zijn we erin geslaagd het aantal verkeersdoden drastisch naar beneden te halen. Indien we enkel de eerste negen maanden van het jaar vergelijken, vielen in 2014 onder de fietsers 42 verkeersdoden te betreuren. In de eerste negen maanden van 2018 waren dat er 35. Dat is een verschil van 17 procent.

Mijnheer Ceyssens, u hebt het de ene keer over aantallen en de andere keer over aandelen. Indien we met 2010 vergelijken, klopt het dat het aandeel van de fietsers in het totaal aantal verkeersslachtoffers is toegenomen. Dat heeft er natuurlijk mee te maken dat we enerzijds gelukkig een daling van het totale aantal verkeersslachtoffers en anderzijds een stijging van het fietsverkeer zien. We zijn dus een beetje het slachtoffer van ons eigen succes. Als we met 2010 vergelijken, doen we het in 2018 beter. Wat het aantal verkeersdoden onder de fietsers betreft, is er een verbetering met 10 procent. Fietsen is vandaag niet onveiliger dan in 2014. Het is veiliger geworden, zowel met betrekking tot het aantal slachtoffers als met betrekking tot het aantal dodelijke slachtoffers. Dat is de eerste correctie.

Mijnheer Ceyssens, de tweede correctie betreft de aanpak van de zwarte punten. Volgens u werd vroeger een correctiefactor gehanteerd. Wat we vroeger deden en nu ook nog doen, is een vorm van morbide rekenkunde. We delen de kruispunten in op basis van de ongevalstatistiek. We kennen vijf punten toe per dodelijk slachtoffer, drie punten per zwaargewonde enzovoorts. Zo komen we tot een weging en een rangorde van elk kruispunt. We maken geen onderscheid tussen slachtoffers in een wagen, op een fiets of te voet.

Als we moeten kiezen welk kruispunt op de lijst we het eerst zullen aanpakken, zullen we wel nagaan waar de meeste slachtoffers zwakke weggebruikers zijn. Dat hebben we gedaan en dat is tijdens de vorige legislatuur ook gebeurd. Er is op dat vlak geen enkel verschil. Dat is de tweede correctie.

Ik zal nu ten gronde op de vragen ingaan. Wat de fietsers betreft, zijn de cijfers niet goed. De cijfers met betrekking tot de voetgangers zijn heel goed. Wat het aantal verkeersdoden bij de voetgangers betreft, zitten we met een historisch laagterecord.

Dat is dus zeer positief, maar inzake de fietsers is het inderdaad niet goed en is het gissen naar de oorzaken – ik treed u bij, mijnheer Vandenbroucke, in wat u zegt over het goede weer als oorzaak. Laat ons maar aannemen dat het in eerste instantie te wijten is aan een toename van het fietsverkeer, wat op zich positief is. Het is gissen naar verdere oorzaken en het is niet allemaal zo logisch of verklaarbaar, want bij voetgangers en bromfietsers zie je bijvoorbeeld wel een daling van slachtoffers. Het heeft er natuurlijk ook mee te maken dat we statistisch gezien spelen met kleine getallen. Het gaat om de eerste 9 maanden en om 25 à 35 slachtoffers, dus dat zijn statistisch en methodologisch gezien betrekkelijk kleine getallen. Laat het ons er maar op houden dat het vooral te wijten zal zijn aan een toename van het fietsverkeer, wat op zich niet slecht is.

Gelet op die vaststelling dat er meer fietsers zijn, vind ik dat we ook meer inspanningen moeten doen op het vlak van verkeersveiligheidsmaatregelen, specifiek ten aanzien van die fietsers. Ik vind vooral dat een goed criterium. Als we vaststellen dat er meer met de fiets gereden wordt, dan moeten we ook meer inspanningen doen op het vlak van verkeersveiligheid, want die massa wordt

groter. Vandaar stel ik concrete maatregelen voor, waarvan ik er jullie maar zes zal noemen.

Ten eerste weten jullie dat we wat investeringen betreft nu op een historisch niveau van 110 miljoen euro zitten. Ik heb de cijfers nog eens gecheckt en we hebben die 110 miljoen euro gehaald. Voor volgend jaar hebben we de lat op 120 miljoen euro gelegd, maar ik ben het met jullie eens dat we in de volgende regeerperiode een kwantumsprong zullen moeten maken op vlak van investeringen in fietsveiligheid, gelet op de toename van het fietsverkeer. Nu hebben we nog maar de basis gelegd.

Ten tweede wil ik nog meer dan vroeger focussen op het stimuleren van lokale overheden wat betreft hun duit in het zakje inzake fietsinvesteringen. Het gros van de fietsinfrastructuur bevindt zich namelijk niet op onze Vlaamse gewestwegen, maar is in eigendom van lokale besturen. We hebben eerder gezien dat het wel mogelijk is.

Jullie kennen het fietsfonds, een fonds dat wij als Vlaamse overheid hebben en dat 10 miljoen euro beheert om lokale fietsinvesteringen aan te moedigen met een subsidiemechanisme. We hebben dat subsidiemechanisme herzien, waardoor de Vlaamse overheid nu tot zelfs 100 procent kan tussenkomen, ook voor kosten die niet uitsluitend verbonden zijn aan de infrastructuur zelf, zoals studiekosten. Dat heeft er dit jaar, voor het eerst in de geschiedenis, voor gezorgd dat we die 10 miljoen euro op gekregen hebben. Dat fietsfonds bestaat sinds 2007 en we hebben we het nog nooit op gekregen, maar door de verruiming van de subsidie-mogelijkheden en de verhoging van het subsidiebedrag zijn we daar voor het eerst wel in geslaagd. Dat helpt dus.

Op basis van die logica hebben we een tweede maatregel uitgewerkt om lokale overheden te stimuleren om te investeren in veilige schoolpoorten. Schoolomgevingen hebben 10 miljoen euro vrijgemaakt, wat samen met het bovenstaande moet leiden tot extra veiligheidsinvesteringen ter waarde van 20 miljoen euro via lokale besturen.

Een derde maatregel, die ook in de begroting staat, is dat we volgend jaar 6 miljoen euro extra investeren in fietsmarkeringen, waarvan 3 miljoen voor de oversteekplaatsen en 3 miljoen voor duidelijkere fietsbegeleiding. Dat is een bedrag van 6 miljoen euro dat we investeren in de leesbaarheid en het opvallen en de saillantie van de fietsers in het verkeer.

Een volgende maatregel is een negatieve maatregel: er komen meer trajectcontroles. Er is niet onmiddellijk een verband – hetzij een onrechtstreeks – met het aantal ongevallen waarbij fietsers betrokken zijn, want het gaat hem hier vooral om trajectcontroles op gewestwegen. We hebben er nu 54 en daar komen er tegen eind volgend jaar 66 bij. Ook dat is een sterke verruiming. Daar zitten trajectcontroles op snelwegen bij, maar we gaan vooral investeren in gewestwegen a rato van meer dan 20 per jaar. Tegen eind volgend jaar komen er 66 bij. Ten slotte werkt professor Brijs nu een systematiek uit, zodat we, als we de lijst van zwarte punten samenstellen, fietsers en voetgangers wat optillen en voorrang geven op die kruispunten waar zij als zwakke weggebruikers naar verhouding vaker slachtoffer worden van ongelukken. Dat gebeurt inderdaad voor het eerst en is ook al besproken in de schoot van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid.

Dat hebben we nu dus. We hebben die systematiek. Ik heb gevraagd aan professor Brijs om dat wat uit te werken, zodat je niet te veel vertekening hebt maar een rechtvaardige voorrang voor de zwakke weggebruikers.

Tot slot investeren we volop in conflictvrije kruispunten. Daarover hebben we de afgelopen weken nog gedebatteerd in de commissie.

Slotsom. Een koerswijziging? Neen. Wel resoluut doorgaan op de wegen die we hebben uitgestippeld, samen met uw commissie, ten voordele van meer verkeersveiligheid. We zien dat het werkt. We gaan resoluut door.

Björn Rzoska (Groen): Minister, u lijst al die investeringen op. Die zijn ook broodnodig. Die zijn ook goed. Daar doe ik geen euro van af, bij wijze van spreken. Maar veel heeft ook te maken met de fundamentele vraag of we niet meer ruimte moeten maken voor fietsers. Daarover heb ik een zeer specifieke vraag. U verwijst naar de lokale besturen, maar op Vlaams niveau hebben we ook iets als een fietsvademecum. Dat fietsvademecum, collega's, legt de spelregels op voor hoe fietspaden er in de ideale situatie uitzien, met bijvoorbeeld een minimum-breedte, ook voor tweerichtingsfietspaden. Ik weet dat er af en toe aanpassingen aangebracht worden aan dat fietsvademecum, minister. Toch vraag ik me eerlijk gezegd af of het niet aangepast moet worden aan de realiteit van vandaag in steden en gemeenten en op gewestwegen, namelijk het stijgend aantal fietsers. Mijn concrete bijkomende vraag is dus: bent u bereid dat fietsvademecum aan te passen aan de realiteit en misschien ook kracht van wet te geven? Want nu is dat een regel die we eigenlijk niet kunnen afdwingen.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik denk dat u met uw zes stappen opnieuw beduidende stappen voorwaarts zet in de richting van meer verkeersveiligheid voor fietsers. Ik denk dat u ook moet nadenken over uw procedures. Ik ken weinig projecten waar een fietspad alleen, geïsoleerd wordt aangepakt. Meestal maakt dat deel uit van een groter geheel: nieuwe rioleringen, een nieuwe weg, onteigeningen ... Na lange tijd gemeentepolitiek, is mijn ervaring dat er veel spelers betrokken zijn bij vele projecten: VMM en Aquafin voor de rioleringen, AWV voor de wegen, vastgoedtransacties voor onteigeningen, de gemeente of de stad voor de voetpaden... Als alles meezit, duurt het zes jaar eer alle neuzen in dezelfde richting staan. Als een van de partners tegenwerkt of minder geïnteresseerd is, – living apart together, maar vooral living apart, want de Vlaamse administratie laat zich nogal kenmerken door verkokering – dan duurt het langer dan tien jaar.

Als de Fietzersbond morgen pleit voor een budget van 500 miljoen euro, dan denk ik dat je daar absoluut projecten voor vindt, maar dat je dat geld nooit besteed krijgt vanwege van de procedures. Ik denk dat de grote doorstart gemaakt kan worden, de winst gemaakt kan worden, door kortere procedures of eventueel door fietspaden toch geïsoleerd te herstellen of apart nieuw aan te leggen. Zo kunnen we echt voortgang maken.

Lode Ceysens (CD&V): Minister, ik ga niet verder met u discussiëren over de cijfers. Churchill geloofde alleen de cijfers die hij zelf geïnterpreteerd had. Maar we zijn het er samen over eens dat we een tandje bij moeten steken voor de fietsveiligheid. Daar zijn we partners in, denk ik.

Ik ben blij met de opening die u laat op het einde van uw antwoord, dat u de professor vraagt om eens te bekijken hoe we het gewicht van die zwakke weggebruiker in de weging van die zwarte punten opnieuw wat kunnen verhogen, want die noodzaak is er op basis van de onderregistratie. Ik ben dus blij met het initiatief ter zake.

Ik heb een bijkomende vraag, minister, over de schoolstraten. Oorspronkelijk had ik begrepen dat u daar 20 miljoen euro voor uittrok. Dat blijkt nu 10 miljoen te zijn en er wordt ook 10 miljoen lokaal gecofinancierd. Daar valt absoluut wat voor te zeggen. Alleen vraag ik me af wanneer het kader ter beschikking zal zijn om lokaal aan de slag te gaan met die schoolstraten, want dat kan een stap in de goede richting zijn.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Dank u voor uw antwoord, minister. Ik heb u horen zeggen – en dat deed me wel plezier – dat er de volgende legislatuur nog een kwantumsprong nodig zal zijn voor de investeringen in fietsinfrastructuur. Ik

wil erkennen dat u er de afgelopen legislatuur al een stuk bij hebt gedaan, dat we inderdaad op een zogenaamde recordhoogte zitten. Van een kwantumsprong is echter geen sprake. Ik wil verwijzen naar een plan waarover we het in dit parlement al twee decennia eens zijn en dat uitgevoerd moet worden: het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk, 12.000 kilometer aan veilige fietspaden die we nodig hebben om mensen naar het werk te laten gaan, naar de winkel of naar school.

Van die 12.000 kilometer heeft 4000 kilometer helemaal geen fietspad, 3500 kilometer een veilig fietspad en 4500 kilometer weliswaar een fietspad, maar geen conform of veilig fietspad.

Het Rekenhof heeft berekend dat we er aan het huidige investeringstempo een halve eeuw over zullen doen om dat plan effectief te realiseren. U spreekt over een kwantumsprong. Wij staan daar volledig achter. Ik stel echter voor dat we niet wachten tot de volgende legislatuur, maar proberen nog een tandje bij te steken, volgende week, bij het goed- of afkeuren van de begroting – dat is afhankelijk van u, van wat u nog wenst te doen –, en nog een versnelling hoger schakelen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik dank u voor uw vraag. Wat ik wel apprecieerde in sommige van jullie betogen, is de vaststelling dat de evolutie in het algemeen positief is. We moeten daar oog voor hebben in deze vraag. Het is waar dat deze cijfers ons echt doen focussen op die fietsers. Maar dat komt natuurlijk omdat fietsen populairder is geworden. We zijn daar allemaal heel tevreden mee. En we kunnen en moeten nog beter doen. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat we begonnen zijn met de schande van de vierhonderd en dat we daar nu een pak onder zitten. Maar er is nog werk voor de boeg.

Minister, ik wil u graag aanbevelen om verder te gaan op de ingeslagen weg, met de recordinvesteringen, met de maatregelen die u hebt aangekondigd. Dan kunnen we er samen voor zorgen dat we geen doembeeld ophangen over fietsen, want dat is in Vlaanderen echt veiliger geworden dan een aantal jaren geleden. Maar dat aandeel is natuurlijk wel veranderd, omdat er gewoon meer fietsers zijn. Laat ons daar samen werk van maken. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik vind de discussie die wordt gevoerd met betrekking tot de ruimte interessant. U zou inderdaad kunnen zeggen dat dat fietsvademecum voorziet in een zekere typologie. Het zegt bijvoorbeeld dat fietspaden, fietssnelwegen met een heel grote intensiteit aan fietsverkeer, minstens 4 meter breed moeten zijn. Afhankelijk van de intensiteit van het verkeer mag de breedte ook 3 meter of minder zijn.

Als je dat dwingend wilt maken, als je aan de lokale besturen wilt opleggen dat de fietspaden, in geval van een bepaalde hoeveelheid verkeer, een minimale breedte van 4 meter moeten hebben, denk ik dat je in veel gevallen geen fietspad zult hebben. Je moet de lokale besturen, die het toch wel goed menen, de ruimte laten om heel praktische, lokale situaties aan te pakken.

Ons grote probleem is net dat wij geen ruimte hebben. Wij moeten vooral langs de klassieke steenwegen investeren in verkeersveiligheid voor fietsers. En daar heb je die lintbebouwing, die blijkbaar nog gevoelig toeneemt. Dat maakt het heel moeilijk om te onteigenen. Ik zie dat in mijn eigen gemeente. Als we het fietspad langs een belangrijke steenweg met tweerichtingsverkeer willen verbreden tot 4 meter, zou dat betekenen dat we een kilometer lang rijhuizen moeten onteigenen. Dat zal niet gebeuren.

We moeten dat vooral als een richtlijn naar voren blijven schuiven. We moeten dat vooral blijven actualiseren, zoals we voor het laatst in 2014 hebben gedaan. We moeten ervoor zorgen dat de gemeentebesturen worden gestimuleerd. Dat vademecum is een goed instrument, maar we moeten ervoor zorgen dat het eerder een stimulans betekent dan een hinderpaal is om te zorgen voor meer fietsinvesteringen.

U zegt dat er geen kwantumsprong werd gemaakt. Wel, de investeringen voor fietsinfrastructuur op onze gewestwegen zijn gestegen van 89 miljoen euro naar 120 miljoen euro volgend jaar. Dat betekent een stijging van meer dan 30 procent. Dat is toch wel een gevoelige stijging. Ik denk niet dat alle budgetten in de Vlaamse Regering in dezelfde mate zijn gestegen. Dat is dus een serieuze vooruitgang. Maar ik ben het met u eens: we zullen de volgende regeerperiode vooral die kwantumsprong moeten doen, net omdat we zien dat het werkt en rendeert, dat het zorgt voor een toename van het aantal fietsers, voor een toename van de verkeersstroom bij de fietsers.

Tot slot, ik ben de grootste voorstander van een vereenvoudiging van de procedures inzake ruimtelijke ordening, inzake milieu. Zo kunnen we meer investeringen doen. Want dikwijls is het inderdaad zo dat we wel de middelen hebben. We moeten vechten voor centen in de begroting, maar krijgen die centen vervolgens niet op. Dat is een beetje dramatisch en pijnlijk. Ik hoop dat we daar werk van kunnen maken. Niet alleen hier, maar ook bij de herziening van de wetten op de Raad van State, waarbij we het moeilijker maken dat mensen of organisaties kunnen procederen.

We zijn in Vlaanderen zover geraakt dat we uit Oosterweel de les hebben getrokken dat we een maximale inspraak en betrokkenheid organiseren. Ik heb er ongelooflijk veel in geïnvesteerd om Oosterweel uiteindelijk vlot te trekken. We organiseren zoveel inspraak, dat is prima, maar op een bepaald moment neem je op basis van de inspraakprocedures een beslissing. Dan moet je volle kracht vooruit kunnen gaan. Je kunt niet maximale inspraak en betrokkenheid organiseren en vervolgens deze of gene organisatie die in die inspraakprocedure niet volledig gelijk heeft gekregen na de beslissing stokken in de wielen laten steken. 'Le beurre et l'argent du beurre', dat mogen we niet laten gebeuren. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik ben het met u eens. Over uw laatste uitspraken zal ik het niet hebben, maar wel over de ruimtelijke ordening. Dat is een van de problemen waarmee we worden geconfronteerd. Iedereen weet dat lintbebouwing, waarover straks een actuele vraag wordt gesteld, ons zeer veel geld kost en absoluut niet veilig is. We moeten op een andere manier met de ruimtelijke ordening omgaan.

Ik wil het ook hebben over de fietsers. Ik gebruik liever de term 'actieve weggebruiker' want fietsers zijn de meest actieve weggebruikers. Het is inderdaad een goede zaak dat meer Vlamingen de fiets gebruiken voor woon-werk- en woon-schoolverkeer. Wat ik bedoel met dat fietsvademedecum, is dat je ruimte moet maken voor de fietser. Ik zie nog te veel steden en gemeenten die het fietspad niet voldoende in de vingers hebben zitten. Ik pleit niet voor overal afgescheiden fietspaden, maar in het fietsvademedecum zit een zeer duidelijke hiërarchie op basis van de beschikbare ruimte.

Daarom vind ik dat we een tandje moeten bijsteken. Het beleid moet de tendens volgen. Ik heb de indruk dat we wat achteroplopen. De modal shift is van onderuit gebeurd en nu moet het beleid een tandje bijsteken om te kunnen

bijbenen. Het is goed dat Vlamingen meer fietsen naar het werk en naar de school. Daar hebben we toch jarenlang met zijn allen voor gepleit?

Marino Keulen (Open Vld): Minister, naast de procedures en het vereenvoudigen ervan – daar zitten we op dezelfde golflengte – hebt u een budgettaire kwantumsprong gemaakt voor uw eigen wegpatrimonium. U zou ook kunnen zorgen voor meer verkeersveiligheid door steden en gemeenten daarmee budgettair te ondersteunen.

Een laatste punt is uiteraard ook sensibilisering. Wees een heer in het verkeer, wees een dame in het verkeer. Dat is elke weggebruiker responsabiliseren om een verkeersveiligheid aan de dag te leggen ten aanzien van zichzelf – je hebt maar één leven, je bent sowieso langer dood dan dat je leeft, dus dat moet je uitstellen –, maar ook ten aanzien van de andere weggebruikers. We zien alle dagen hoe gemotoriseerde verkeersdeelnemers in de fout gaan ten aanzien van de zwakke weggebruikers, maar ook het omgekeerde. We moeten via sensibilisering iedereen bij de les houden. Verander de wereld, begin bij jezelf. (*Applaus bij Open Vld*)

Lode Ceysens (CD&V): Die laatste uitspraak was van Phil Bosmans, ereburger van Oudsbergen nota bene, toen nog Gruitrode.

Minister, heel wat procedures zijn al gestroomlijnder als het gaat over ruimtelijke ordening. We hebben de toegang tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen al bemoeilijkt als er geen bezwaar is ingediend tijdens het openbaar onderzoek. Maar het probleem is dat er te lang wordt getalmd met de gerechtelijke ont-eigening. Dat heb ik al gezegd. Er wordt veel en te lang onderhandeld. Ofwel is men bereid om te verkopen, ofwel niet. Minister, u mag uw diensten attent maken op het algemeen belang. Er mag sneller gerechtelijk onteigend worden.

Mijnheer Parys, ik ben het er niet mee eens als u zegt: er zijn meer fietsers, dus er zijn ook meer ongevallen. Er zijn ook meer auto's de afgelopen jaren, terwijl er minder doden zijn. 'Safety by number' is een internationaal aanvaard en wetenschappelijk onderbouwd principe: als er meer fietsers zijn, heeft men ook meer aandacht voor fietsers. Op basis van deze cijfers geloof ik dat het onze plicht is om daar iets aan te doen. (*Applaus bij CD&V*)

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, er werden hier verschillende mensen geciteerd. Ik weet niet of u Marco te Brömmelstroet kent. Dat is de directeur van het Urban Cycling Institute, alias de fietsprofessor. Hij heeft gezegd: fietsen maakt kinderen autonoom, adolescenten gelukkig en senioren gezond. Voorzitter, ik zie dat u instemmend knikt wat dat laatste betreft. (*Gelach*)

Niet alleen de voorzitter knikt instemmend, ook heel wat Vlamingen blijken het daarmee eens te zijn. Ze springen effectief meer en meer op de fiets, ook op de elektrische fiets. De helft van de nieuw verkochte fietsen zijn elektrische fietsen, dan moet het beleid absoluut volgen.

Hier zijn dure eden over kwantumsprongen in de investeringen in fietsinfrastructuur gezworen. Laten we het maar waarmaken. Over een half jaar zijn er Vlaamse verkiezingen. Ik ben benieuwd naar de partijprogramma's en naar hoe hoog die kwantumsprong zal zijn die daarin wordt beloofd, en die hier een maand later dan in het Vlaams Parlement kan worden gerealiseerd.

De voorzitter: Mijnheer Vandenbroucke, moet u hier volgende week het standpunt van uw fractie verkondigen? Ik stel voor dat u een opvolger zoekt om dat te doen. (*Gelach*)

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de start van het terugkommoment

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, één van de maatregelen die u al genomen hebt en waar u ook terecht naar verwees, is het terugkommoment. Het terugkommoment is in voege gegaan vanaf 1 oktober 2017. Dat houdt in dat we de bestuurder, nadat hij zijn rijbewijs heeft gehaald, zes tot negen maanden later willen terugzien. We willen een aantal dingen doen die we in het verleden nog niet hebben gedaan: de risicoperceptie vergroten, de risicoacceptatie verminderen. Dus eigenlijk willen we de bestuurder bewuster maken van het gevaar dat hij of zij op de weg kan betekenen.

Mijn vraag is eigenlijk heel kort. Als ik een eenvoudige rekensom maak, dan is op 1 oktober 2017 de vernieuwde rijopleiding in voege gegaan. Die vernieuwde rijopleiding voorzag dat men minstens negen maanden moet oefenen voor men examen kan afleggen. Dus als ik even uit het hoofd reken, en ik weet dat dat hier op het spreekgestoelte gevaarlijk is, dan zouden op 1 juli 2018 de eerste bollebozen hun examen kunnen hebben afgelegd en hun rijbewijs hebben behaald. Als we dan nog eens zes maanden verder zijn, dan zouden op 1 januari 2019 de eerste bestuurders moeten terugkomen voor het terugkommoment.

Mijn vraag is dan ook heel duidelijk: zijn we klaar om deze bestuurders dat terugkommoment aan te bieden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ja! Maar ik zal wat meer duiding geven.

Het is zo dat vanaf 1 januari de allereerste lichting zal kunnen aantreden. Maar het zal vooralsnog een eerder theoretische oefening zijn, ook door de wetenschap dat je dan in de blokperiode zit. We verwachten geen grote toeloop in die eerste maand.

Per jaar zijn er 75.000 mensen in Vlaanderen die het examen voor hun theoretisch rijbewijs afleggen, dat wil niet zeggen dat we volgend jaar in 2019 75.000 mensen zullen hebben voor het terugkommoment, verre van.

Maar het gaat natuurlijk over diegenen die de kortst mogelijke oefenperiode nemen en vervolgens ook vanaf januari tot april kunnen starten, want ze hebben drie maanden tijd om dat terugkommoment af te leggen. Trouwens, diegenen die de korte weg volgen, zijn nog altijd een minderheid. De meerderheid opteert zelfs voor de lange procedure, tot en met zesendertig maanden.

Niettemin hebben we er wel voor gezorgd dat de vormingsmomenten voor de instructeurs georganiseerd zijn. Er lopen er nog, maar ondertussen zijn er 300 à 350 instructeurs gevormd. Ze zijn klaar om vanaf januari volgend jaar die terugkommomenten te organiseren. We gaan ervan uit dat tegen het eind van het jaar uiteindelijk 1500 instructeurs zullen gevormd zijn om die cursus te kunnen doceren en dat terugkommoment te kunnen geven.

We gaan ook uit van een theoretisch maximale capaciteit tegen eind 2020 van 100.000 plaatsen. We zien heel veel interesse bij de rijsscholen om mee in dat systeem van die terugkommomenten te stappen. Ik maak me wat dat betreft vandaag nog geen zorgen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Dank u wel, minister. Ik ben blij om te horen dat er al 300 instructeurs gevormd zijn en dat er inderdaad vanaf 1 januari van start kan worden gegaan. Ik ga er met u ook vanuit dat het op 1 januari geen overrompeling zal worden en dat het eerder mondjesmaat op gang zal komen.

Het terugkommoment is er nu, in principe moeten de mensen die vandaag hun rijbewijs hebben, na zes à negen maanden terugkomen. Is het voorzien dat die mensen worden verwittigd en wie gaat hen verwittigen over dat terugkommoment?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wanneer bestuurders hun theoretisch examen afleggen, krijgen zij natuurlijk ook de mededeling dat zij zich opnieuw zullen moeten aandienen. Of zij later dan ook nog een schriftelijk of digitaal signaal in die zin krijgen, dat zou ik eens moeten bekijken. Dat kan ik niet zo vanbuiten zeggen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik stel de vraag omdat ik een aantal ongeruste signalen hoor – al dan niet terecht. Misschien is het goed om voorbereid te zijn, om ervoor te zorgen dat niemand achteraf zegt: ik heb dat mislopen, ik wist er niets van. Daarover kunnen we misschien via een campagne, of via een bevoegdheid die iemand krijgt, de mensen informeren, zodat ze duidelijk op dat terugkommoment geattendeerd worden en ervoor uitgenodigd worden.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over 40 procent meer kinderen die wachten op een pleeggezin

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend aantal kinderen dat wacht op een pleeggezin

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, een aantal jaren geleden hebben we er allemaal samen voor gekozen om de voorkeur te geven aan pleegplaatsingen, wanneer kinderen voor korte of langere tijd uit het huis geplaatst moeten worden – omdat ze thuis opgroeien zonder de juiste zorg, of zich soms in een onveilige situatie bevinden.

U hebt een aantal inspanningen gedaan: u hebt extra middelen uitgetrokken, en u hebt campagnes gevoerd om pleeggezinnen te werven. Maar ondanks die inspanningen zien we dat er een pak meer kinderen wachten op een pleeggezin. Er is een enorme toestroom van aanvragen, en die aantallen zijn bovendien nog onderschat, zo meldt men ons. Ze worden onderschat omdat nogal wat mensen hun kind niet meer op de wachtlijst zetten wanneer ze weten dat de wachttijd te lang zou zijn. De vraag naar pleegzorg wordt ook onderschat omdat een aantal kinderen uiteindelijk in een instelling wordt geplaatst, daar waar pleegzorg voor hen een betere optie was geweest.

Wat enigszins verbazend is, is dat er meer mensen naar uw infoavonden komen, en dat meer mensen overwegen om pleeggezin te worden. Maar eigenlijk starten er minder mensen een traject. Minder mensen raken dus overtuigd om het toch te proberen. Van diegenen die dan in het traject stappen, zijn er ook minder mensen die het traject beëindigen: veel meer mensen dan vroeger stappen er

voortijdig uit. En ten derde zijn er ook nog minder mensen die uiteindelijk de screening doorlopen en goed genoeg bevonden worden.

De vraag is eigenlijk: wat zorgt ervoor dat er op die drie verschillende momenten gezinnen afhaken? Welk potentieel laten wij verloren gaan? En vooral: hoe kunt u die mensen bijhouden? Bevraagt u systematisch waarom zij afhaken? Wat zult u doen om te zorgen dat kinderen niet in onveilige opvoedingssituaties moeten blijven, en dat we eindelijk weer voldoende pleeggezinnen hebben in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, misschien eerst het goede nieuws: er zijn de voorbije twee jaar een kwart meer pleeggezinnen bijgekomen. Dat is iets waar we fier en blij over mogen zijn.

Maar tegelijkertijd blijkt uit een antwoord dat u gegeven hebt op een schriftelijke vraag van mij van 15 november, en waaruit mevrouw Van den Bossche citeert, dat het aantal kinderen dat op de wachtlijst staat de voorbije twee jaar met 40 procent is toegenomen. Dat betekent dat 844 kinderen in Vlaanderen thuis niet kunnen opgroeien omwille van een verontrustende opvoedingssituatie, maar dat ze ofwel toch thuis blijven, ofwel in een voorziening zitten, terwijl dat voor hen niet de aangepaste setting is waarin zij kunnen opgroeien.

Minister, mevrouw Van den Bossche heeft daarjuist al geciteerd uit wat ik ook gezegd heb in het interview in Het Laatste Nieuws, namelijk dat het opmerkelijk is om te zien dat er minder mensen naar die infoavonden komen, maar dat er 30 procent minder afstuderende kandidaat-pleegouders zijn. Dat is iets wat mij bijzonder verontrust, eerst en vooral voor die 844 kinderen voor wie we vandaag geen antwoord hebben. Als we die twee cijfers dan naast elkaar leggen, zullen we eventueel volgend jaar, of wanneer de nieuwe cijfers voor dit jaar bekend worden, een nog grotere en nog langere wachtlijst hebben.

Minister, als je ziet dat het aantal wachtende kinderen veel sneller stijgt dan het aantal kandidaat-pleegouders die we vinden, is mijn vraag: wat verwacht u dat het effect zal zijn op de wachtlijst, en wat kunnen we eraan doen om te zorgen dat we voor elk kind dat niet thuis kan opgroeien, wel een warme thuis vinden?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Mijnheer Parys, ik sluit me graag aan bij uw eerste opmerking, namelijk dat de reorganisatie van de pleegzorg – wat een voorstel van decreet was van dit parlement – een megasucces kan worden genoemd. Het aantal jongeren in een pleegzorgsituatie is op twee jaar tijd met duizend gestegen. Het aantal pleeggezinnen stijgt enorm. We zien ook in de uitgaven van de overheid en de aanpassingen aan onze begroting dat we elk jaar consequent steeds meer geld toeschuiven aan pleegzorgdiensten om de begeleiding en de rekrutering van kandidaat-pleegouders te organiseren. Dat is op zich een heel goeie zaak.

Ik heb een kleine bedenking met betrekking tot uw analyse. Onze administratie zegt mij dat we moeten opletten met een vergelijking tussen de instroom, het aantal kandidaten, en diegenen die uiteindelijk pleegouders zijn geworden tussen 2016 en 2017. In 2016 hebben we in het kader van de vluchtelingenproblematiek een enorme opstoot gekregen. We hebben toen trouwens ook een appel gedaan op mensen die geïnteresseerd waren met de campagne 'Geef de wereld een thuis'. De administratie geeft aan dat het niet uitgesloten is dat er toen heel wat mensen kandidaat waren waardoor de toename in de selectie van de betrokkenen in dat jaar kan worden verklaard. In het volgende jaar zie je dat effect in de vorm van een mindering. Dat is een belangrijke opmerking.

Het is mijn reactie dat we absoluut campagnes moeten blijven voeren. We zien duidelijk dat een goede campagne – of dat nu met de Rode Duivels is of een andere campagne – enorm veel aantrek heeft, waardoor we heel wat kandidaten kunnen interesseren. Het blijft dus heel belangrijk om na te gaan hoe er telkens opnieuw innovatief en creatief campagnes kunnen worden gevoerd om een breed publiek te interesseren.

51 procent van de kinderen en jongeren die gemeld staan als kandidaat voor een pleeggezin, verblijft reeds in een residentiële setting. Het is dus niet zo dat die 800 allemaal thuis in een verontrustende situatie zitten. 51 procent en in sommige provincies zelfs 55 procent van de jongeren, zit ondertussen in een residentiële setting. We hebben een decreet goedgekeurd dat zegt dat we voor heel jonge kinderen bijna ambtshalve een plaatsing in een pleeggezin moeten overwegen. Die jongeren worden ergens wel in de hulpverlening ondersteund. We kunnen op dit moment echter niet zien hoe de anderen thuis worden ondersteund door rechtstreeks toegankelijke hulp of iets dergelijks. Het vraagt nog bijkomend onderzoek om dat juist in te schatten.

Het aantal jongeren dat in de niet-residentiële jeugdzorg zit en toch kandidaat is voor een pleeggezin, is ongeveer status quo gebleven, namelijk ongeveer 250. Zoals gezegd, kunnen we op dit moment niet zien of die effectief thuis nog worden ondersteund, maar we kunnen uiteraard vermoeden dat dit wel het geval zal zijn.

Ondertussen zetten we ook in op jongeren en kinderen in crisissituaties. We zijn al een tijdje bezig om onze pleegzorg veel meer te betrekken bij de crisisjeugdhulpverlening. Dat is ook heel logisch, ook in het kader van de zorggarantie voor heel jonge kinderen. Ook dat, mag ik zeggen, is ondertussen een succes. Recente cijfers tonen aan dat er tussen 1 januari en eind november 2018 al negentig kinderen via crisisjeugdhulpverlening in een pleeggezin zijn terechtgekomen. Dat betekent dat onze inspanningen om de linken vanuit de crisishulpverlening naar de pleegzorg veel korter te maken, effectief zijn geslaagd.

Wat mij betreft, zijn er recent een aantal acties ondernomen die wel degelijk kunnen helpen om de instroom maximaal naar een succesvolle pleeggezinplaatsing te brengen. Er zijn zeker nog een aantal zaken die we beter kunnen doen. Een van de zaken waar we op zeer korte termijn naar kijken, is de financiering van de pleegzorgdiensten. Die diensten zijn zeer succesvol en kunnen heel veel kandidaat-pleegouders interesseren. We moeten ze dan ook sneller een aangepaste financiering kunnen geven zodat ze voor de rekrutering en begeleiding van de kandidaten het nodige volk kunnen mobiliseren. Het gaat allemaal zeer snel. De plaatsingen nemen zeer snel toe en we moeten de diensten ook in staat stellen om dat allemaal te behappen.

We hebben met de diverse diensten afgesproken dat we dus onze regelgeving zullen verfijnen, zodat we die diensten die zeer succesvol kunnen rekruteren, daarvoor ook veel sneller kunnen honoreren in hun financiering. Dat is wel belangrijk, denk ik.

Naar het statuut hebt u de voorbije dagen ook verwezen. We zullen met het groei-pakket die pleegzorgtoeslag zeker voor perspectief biedende pleegzorg nog meer kunnen brengen naar het gezin waar het kind is geplaatst. Er zijn federaal heel wat initiatieven genomen omtrent het statuut van de pleegouder en het pleegzorgverlof. Ik heb begrepen dat er zelfs vorige week nog een aantal zaken zijn verbeterd daaraan. Dat zijn dus ook heel goede dingen. Wat mij betreft, moet dat allemaal leiden tot een voortdurend versterken van de rekrutering van kandidaat-pleeggezinnen.

Natuurlijk moeten we wel een lat leggen. Niet elke kandidaat mag je zomaar losweg beschouwen als een geschikt pleeggezin. U weet echter dat we in het kader

van de evaluatie van het decreet van een 'neen, tenzij' naar een 'ja, maar' gaan. We proberen wat dat betreft met onze pleegzorgdiensten afspraken te maken, zodat ze ook ter zake proberen echt wel kort op de bal te spelen en met het nodige voluntarisme voortdurend te zoeken naar nieuwe mogelijkheden.

Ik denk dat we moeten doorgaan op het elan dat we op dit moment kennen. Ik ben ervan overtuigd dat we onze keuze voor pleegzorg als de eerste vorm van residentiële ondersteuning voor heel jonge kinderen moeten blijven volhouden. Zoals gezegd, ik denk dat we met een aantal initiatieven die lopen, ook federaal, ter zake ongetwijfeld toch wel belangrijke dynamieken kunnen blijven ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, dank voor uw antwoorden, maar u hebt niet op mijn vraag geantwoord. Mijn vraag was: waarom haken die gezinnen af op die drie verschillende momenten, en bent u van plan om die gezinnen te bevragen? Daarom uzelf niet, u kunt aan een medewerker vragen om die mensen eens op te bellen, om te vragen wat voor hen de beweegredenen waren om het te overwegen en waarom ze ergens onderweg hebben afgehaakt. Dat zou toch interessante informatie kunnen bieden voor u, om te weten wat u eventueel zou kunnen doen om die mensen alsnog als pleeggezin aan boord te houden. Het gaat misschien om een aantal kleinere aspecten waarmee u kort op de bal kunt spelen. U zegt wel dat niet elk van die kinderen zich vandaag in een verontrustende opvoedingssituatie bevindt, en dat klopt, maar er zijn er wel. Er zijn vandaag in Vlaanderen kinderen die in een onveilige situatie opgroeien, die wachten op een plekje in een instelling of een pleeggezin, en dat moet ons zorgen baren. Ook als het niet elk van die honderden kinderen betreft, het zijn er te veel, en dat is de reden waarom de heer Parys en ikzelf hier staan en u willen vragen om, ondanks alle inspanningen die u al hebt gedaan, er toch nog een aantal meer te doen. Een concrete vraag die ik daar nog aan zou willen koppelen, is: wanneer voorziet u de uitvoeringsbesluiten die toelaten dat de pleegzorgdiensten in meer begeleiding voorzien voor de gezinnen? Dat is immers alvast iets dat kan helpen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik zal beginnen met het positieve dat ik heb gehoord, dat de doorstroming vanuit crisis naar pleegzorg nu daadwerkelijk loopt. Dat vind ik heel goed nieuws. Ik heb u echter ook iets horen zeggen dat me bijzonder verontrust. U zegt dat 51 procent van die 844 jongeren die vandaag al in een instelling zitten, op de wachtlijst staat voor een gezin. Dan ga ik me ook aan hoofdrekennen wagen. Dat is niet zo moeilijk. Dan zit 49 procent van die kinderen, een 420-tal kinderen, thuis, terwijl we de vaststelling hebben gedaan dat zij in een verontrustende opvoedingssituatie zitten. Dat is toch iets dat we absoluut niet kunnen aanvaarden.

Minister, als het dan gaat over de vraag wat we daaraan gaan doen, dan sluit ik me aan bij de vraag om te analyseren waarom het zo is dat ouders die zich kandidaat stelden, afhaken. Dan denk ik dat het belangrijk is dat we werk maken van de gezinshuizen, iets waar vandaag mee wordt geëxperimenteerd en dat wij ook hebben voorgesteld. We zijn heel blij dat we federaal met de vroegere meerderheidspartners pleegzorgverlof hebben kunnen invoeren, maar er ligt nu ook een kans aan de andere kant van de straat. Het parlement heeft daar nu het heft in handen. Daar ligt een voorstel van ons om tijdskrediet mogelijk te maken voor pleegouders. Laten we daar dan ook alstublieft gebruik van maken. Minister, kunnen we op u en uw partij rekenen om daar werk van te maken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik zal beginnen met de vraag van de heer Parys. U zult op Groen kunnen rekenen om verlofregelingen en dergelijke op federaal niveau ook voor pleegouders eindelijk open te trekken. Maar ik reken ook op u en uw partij om hier in dit Vlaams Parlement in te zetten op administratieve vereenvoudiging voor die mensen, om ervoor te zorgen dat de kosten onder controle zijn en om automatische toekenning van rechten te doen. Ik denk dat er in beide parlementen nog veel werk op de plank ligt om het beter te maken.

Minister, ik wil de vraag van mevrouw Van den Bossche aanscherpen. Ik wil een oproep doen om te onderzoeken wat het probleem is met die gezinnen die zich ergens in het traject aanbieden maar die afhaken, niet omdat ze niet geschikt worden geacht of omdat ze niet mee willen. Als ze afhaken, haken ze af. Momenteel wordt er op geen enkele manier aanklampend gewerkt, zodat men kan zien waarom men afhaakt en wat de obstakels zijn. Dat bundelen met de obstakels van de huidige pleegouders door ook hen te bevragen, kan ons heel veel inspiratie geven om hier over de partijgrenzen heen parlementair werk te verzetten dat het verschil kan maken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Pleegouders nemen een ontzettend groot maatschappelijk engagement op voor kinderen die niet thuis kunnen opgroeien. Daarom hebben we in het voorstel van decreet van 2012 uitdrukkelijk gekozen voor een aantal maatregelen om hen te ondersteunen. Ik denk aan het laagste tarief voor kinderopvang of de automatische toekenning van de studietoelage. Die maatregelen hebben hun effect, dat is duidelijk.

Ondertussen werd ook op federaal niveau het statuut vastgelegd. Vanaf 1 januari zal er ook het pleegzorgverlof zijn. Dat geldt natuurlijk voor werknemers en contractuelen, maar niet voor Vlaamse ambtenaren. Anderzijds is er het Vlaams zorgkrediet dat wel geldt voor pleegouders, terwijl er federaal geen tijdscrediet bestaat voor pleegouders. Minister, daarom mijn oproep om op Vlaams en federaal niveau de nodige afstemmingen te doen zodat pleegouders niet afhankelijk moeten zijn van hun arbeidsrechtelijke situatie om pleegzorgverlof of tijdscrediet te kunnen krijgen. De situatie van het kind en de ondersteuning moeten immers doorslaggevend zijn in het engagement dat ze opnemen tegenover het pleegkind, en niet hun arbeidsrechtelijke situatie.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Het spreekt natuurlijk voor zich dat elk kind recht heeft op een warm nest, op opvang in een gezin. Vanuit die optiek is pleegzorg als eerste keuze meer dan logisch. Maar vandaag stellen we ook vast dat die keuze ook een keerzijde heeft, namelijk dat ze deels slachtoffer is van haar eigen succes. Daarom moet het beleid sterk blijven inzetten op het faciliteren van de pleegzorg.

Maar ik heb nog een bedenking. Sommige kinderen zijn zo gekwetst dat het niet altijd lukt in een gezin. Anderzijds zijn sommige gezinnen niet geschikt. Dat moeten we ook onder ogen zien. Minister, daarom wordt er meer werk gemaakt van de screening, om de match tussen een gezin en een kind zo goed mogelijk te maken. Succesverhalen kunnen ertoe bijdragen dat meer gezinnen zich daaraan optrekken en zich kandidaat stellen als pleeggezin.

Minister Jo Vandeuren: Collega's, ik neem aan dat zeker de collega's uit de commissie weten dat er een evaluatie is gemaakt van het decreet. Er zijn ook studies gebeurd rond de financiering van de pleegzorg. We hebben uiteraard met de verschillende diensten aan tafel gezeten om op een aantal vragen te antwoorden.

Ik geef enkele conclusies. Er zijn ongetwijfeld nog een aantal efficiëntiewinsten te boeken, waardoor de middelen meer kunnen gaan naar effectieve inspanningen voor rekrutering en begeleiding wanneer die diensten op het Vlaamse niveau meer kunnen samenwerken en goede praktijken met elkaar kunnen delen en niet altijd alles opnieuw moeten uitvinden of ontwikkelen.

Nog een belangrijke conclusie is het volgende signaal op het terrein. Wanneer je groeit als pleegzorgdienst, wanneer je succes hebt in de rekrutering en je dan moet kunnen matchen en begeleiden, dan volgt de financiering na een jaar. Er is een externe, aanvaarde kostendrijver: meer pleegzorgplaatsen leiden tot meer financiering van de diensten. Maar sommigen vragen dat dat sneller gebeurt en dat men korter op de bal speelt, om pieken al in de loop van het jaar te kunnen aanpakken en daardoor ook de mogelijke reticenties van diensten om er volop voor te gaan omdat de financiering pas enkele maanden later komt een beetje weg te nemen. We gaan proberen om dat in een besluit aan te pakken. Dat besluit wordt nu voorbereid. Daarover hebben we overleg met de sector gehad.

Er is ook de observatie, mevrouw Van den Bossche, dat wat betreft de ijkings van de financiering van de verschillende vormen van pleegzorg – perspectiefbiedende pleegzorg of perspectiefzoekende pleegzorg – dit misschien toch nog wat beter kan, zodat de meer intensieve vormen van begeleiding ook de betere financiering krijgen. Ook dat nemen we op. We proberen in datzelfde besluit een aanpassing van de regelgeving op te zetten.

Ik heb er uiteraard geen probleem mee om te bevragen en te kijken hoe we meer kunnen inschatten wat mensen die naar zo'n informatieavond komen, er uiteindelijk van weerhoudt om het traject af te leggen. Dat is een goede suggestie. Want het is natuurlijk wel een traject. Als je geselecteerd wilt worden als kandidaat-pleegouder, dan veronderstelt dat een engagement. Daar gaan toch wel wat dingen aan vooraf, niet het minst de vorming die je geacht wordt mee te volgen, maar ook een aantal inschattingen die door de pleegzorgdienst moeten gebeuren. Dus, geen enkel probleem om te kijken of we daar nog kunnen leren en kijken wat we beter kunnen doen dan we op dit moment doen met de pleegzorgdiensten.

Ik vind het op zichzelf een goede vaststelling, mevrouw Taelman, dat sinds het parlement de wijsheid gehad heeft om 21 pleegzorgdiensten te hergroeperen in 5 provinciale pleegzorgdiensten, de pleegzorg in Vlaanderen een enorme vlucht heeft genomen. Dat is absoluut een heel goede en heel belangrijke vaststelling.

Mijnheer Parys, ik baseer mij natuurlijk op de documentatie die mij bezorgd wordt, maar men zegt mij dat het aantal jongeren dat in een thuissituatie zit en appel doet op pleegzorg, en van wie we kunnen vermoeden dat ze ondertussen uiteraard wel begeleid worden, de laatste jaren ongeveer stabiel is gebleven. Nogmaals, wat voor mij van belang lijkt, is niet zozeer het verhaal van frustratie omdat er zoveel jongeren staan te wachten op pleegzorg, maar veel meer de insteek dat dit een absoluut succes is geworden in het zoeken naar gepaste opvang van jongeren. We zijn daar razend snel in gegroeid, zelfs zo snel dat sommige pleegzorgdiensten af en toe naar adem moeten happen om het tempo van de uitbreidingen überhaupt te kunnen volgen.

Er zijn echter duidelijk nog opportuniteiten. De vraag naar wat er aan de hand is in het traject dat die vijf pleegzorgdiensten lopen, waardoor mensen de eindmeet van de selectie niet halen, is een goede vraag. Ik zal dan ook kijken hoe we daar een analyse op kunnen doen en wat we daar nog uit kunnen leren. Ondertussen stel ik vast dat er op tal van terreinen initiatieven zijn – ook dat vind ik een goede vaststelling – zowel federaal als in dit parlement om het statuut van de pleegouders gradueel te verbeteren.

Mevrouw Schryvers, ik begrijp uit uw vraag dat er ook in ons Vlaams ambtenarenstatuut misschien nog wel iets te doen is. Uiteraard zal ik dat ook met de collega bespreken, zoals ik uiteraard ook, mijnheer Parys, contact zal opnemen met de federale collega om te kijken of er daar nog mogelijkheden zijn binnen de bevoegdheden van de federale overheid.

Freya Van den Bossche (sp.a): Ik hoor u graag refereren aan de federale collega. Wij zullen die ook trachten bij te staan en ons steentje bij te dragen vanuit de federale oppositie, die nu groter is dan de meerderheid. En daarom kunnen wij u ook iets beloven. Ik denk dat mijn partij, die van de heer Parys en die van mevrouw Van den Brandt u kunnen beloven dat wij het ongemotiveerde ouderschapsverlof dat werd afgeschaft, waardoor pleeggezinnen geen ouderschapsverlof meer kunnen opnemen om voor hun pleegkind te zorgen – want vaak is dat geen familie – weer invoeren. Wat denkt u daarvan? We hebben een meerderheid. Stel dat u vanuit de regering graag meedoet met ons: met veel plezier. Wij bieden u dus aan om alvast op één manier te zorgen voor een beter statuut voor pleegouders. Wij zullen daar aan de overkant van de straat met plezier meteen allemaal samen werk van maken. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Lorin Parys (N-VA): Ik zie dat er hier een unicum wordt geboren. In het Vlaams Parlement wordt een nieuwe meerderheid gesmeed, alleszins rond dit thema, aan de overkant van de straat.

Minister, de opportuniteiten zijn er, want het is minister Peeters die het ongemotiveerd ouderschapsverlof heeft afgeschaft, waardoor pleegouders daar niet langer een beroep op kunnen doen. Wij willen dat heel graag opnieuw invoeren. Ik ben blij met uw steun, met die van Groen, met die van sp.a, om daar effectief werk van te maken. Dat zou echt een verschil maken in het leven van heel veel pleegouders en mensen die pleegzorg overwegen.

Er is ook een Vlaamse opportuniteit. Als je naar de wachtlijst kijkt en je praat met de diensten, dan hoor je dat wij het vaak hebben over integrale jeugdhulp, over de toegangspoort, over ICT-systemen, maar dat wanneer zij effectief toekomen aan de matchingprocedure om te starten met een kind dat op die wachtlijst staat, dat kind daar soms ook al geen nood meer aan heeft.

Waarom staan ze dan op de wachtlijst? Waarom hebben wij dan geïnvesteerd in de Integrale Jeugdhulp, in ICT-systemen? Als u zegt dat er 844 mensen op de wachtlijst staan, dan zouden het er meer of minder kunnen zijn en dat zou eigenlijk niet mogen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Peter Persyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de hertekening van de eerstelijnszorg

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, Vlaanderen heeft met de zesde staatshervorming belangrijke nieuwe bevoegdheden inzake Welzijn en Zorg gekregen. Een ervan is de organisatie en het structureren van de eerstelijnszorg. Voor mijn fractie, maar ik denk ook voor alle fracties van links tot rechts in dit plenum, is de eerstelijnszorg heel belangrijk. Het is de sokkel en de basis van onze gezondheidspiramide. Als die goed is, is de hele gezondheidszorg erbij gebaat.

Met de verschuiving van episodische zorgen naar meer chronische zorgen worden een integratie van de zorgen en de goede samenwerking van alle zorgverleners

essentieel, in samenspraak met de patiënt en de mantelzorgers. Daarvoor wordt bij de hervorming van de eerstelijnszorg ingezet op meer gegevensdeling. Minister, operationeel is de optie genomen om Vlaanderen te verdelen in een zestigtal eerstelijnszones met daarboven hogere zorgplatforms. Op de kroon van de piramide komt het eerstelijnsinstituut Vivem.

Minister, vanmorgen konden we in de krant lezen dat u klaar bent met de afbakening van de eerstelijnszones: 59 voor het Vlaamse Gewest en 1 voor Brussel. Die eerstelijnszones zullen worden aangestuurd door zorgraden. Kunt u mij een stand van zaken geven over de vorming en de samenstelling van deze zorgraden? Graag krijg ik ook een tijdsperspectief.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, de aanleiding tot de berichtgeving in de kranten is het feit dat de regering vorige week vrijdag het ontwerp van decreet over de organisatie van de eerstelijnszorg definitief heeft goedgekeurd. Het is naar de Raad van State gezonden na een heel inspraaktraject, dat er uiteraard aan moet voorafgaan.

U hebt juist geschetst dat Vlaanderen is ingedeeld in een zestigtal zones. Waarom doen we dat? Uit alle internationale aanbevelingen en meer in het bijzonder die van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat, als je een goede toegankelijkheid tot gezondheid en gezondheidszorg wilt, je moet investeren in een sterke eerste lijn. Door de overheveling naar Vlaanderen van een aantal bevoegdheden die te maken hebben met ondersteunende structuren, was het moment gekomen om een rationalisatie te doen in het aantal structuren – dat is toch ook de bedoeling – en om ervoor te zorgen dat we eindelijk de eerstelijnszorg in Vlaanderen konden definiëren en benoemen.

We hebben met een heel sterk proces gewerkt aan een consensus tussen drie verschillende stakeholders. Dat is ook belangrijk. Er zijn de lokale besturen die mee in de 'governance' van de zorggraad van zo'n zone zitten. Er zijn de zorgverstrekkers in al hun hoedanigheden. En er zijn de welzijnsdiensten. We hebben die drie partijen bevraagd en zo hebben we dan uiteindelijk het grondgebied kunnen afbakenen in een zestigtal zones.

Voor de grote vakantie heeft de regering een besluit genomen om de zones alvast allemaal een projectsubsidie te geven, met als opdracht werk te maken van de formatie van de zorggraad, 'het' bestuursorgaan van de zorgzone. De subsidies zijn gegeven. Er zijn begeleidende diensten voor in stelling gebracht die de zones begeleiden om met deze gegevens werk te maken van een 'governance'-structuur. We hebben ook een aanbeveling gedaan van hoe zo'n zorggraad moet worden samengesteld. We zullen die aanbeveling ook hernemen in het definitieve erkenningsbesluit.

De raad moet uiteraard pluralistisch zijn, maar er moet ook een evenwichtige vertegenwoordiging zijn van de zorgverstrekkers aan de ene kant, de welzijnsdiensten aan de andere kant, de vertegenwoordigers van de patiënten en de vertegenwoordigers van de mantelzorgers en ten slotte de lokale besturen. Het zijn die partijen die samen de 'governance'-structuur moeten bemannen.

In de aanbeveling die we hebben gedaan, hebben we een evenwicht beschreven van dit soort deelname. We hebben aanbevolen hoeveel van elk van deze invalshoeken worden benoemd. De zorgraden zijn daar nu mee aan de slag. Het zijn de verhoudingen tussen die groepen die wij ook opnemen in het uitvoeringsbesluit van het decreet, dat hopelijk nog in dit parlement kan worden goedgekeurd. Want zodra het decreet definitief is goedgekeurd, zullen wij een wettelijke basis hebben om definitief via een besluit deze zones formeel te erkennen. Die moeten dan kunnen bewijzen dat ze een zorggraad hebben die is samengesteld conform

de principes die ik heb benoemd en die in het erkenningsbesluit worden opgenomen. We kunnen die dan geleidelijk financieren en de transitie van de medewerkers die daaraan te pas komen daarnaar oriënteren.

Dit is een grote stap. Ik merk op het terrein, in alle bescheidenheid, veel enthousiasme om aan de slag te gaan. Het is werkelijk een cruciale benoeming van een geografisch niveau waarop al die inspanningen, vanuit de uitdaging inzake complexe en chronische zorgvragen, moeten kunnen worden georiënteerd. De samenstelling van die zorgraden zal in een besluit van de Vlaamse Regering staan waarvan zij de prefiguratie nu al kennen.

Peter Persyn (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U had dat aangekondigd in 2017 tijdens de grote eerstelijnsconferentie. Toen bleven nog veel mensen op hun honger maar nu krijgt het een beslag, dus felicitaties daarvoor, ook aan uw administratie en aan alle stakeholders op het terrein: de zorgverleners die dag in dat uit het werk doen, de talrijke mantelzorgers en de patiënten die centraal staan in die zorg.

Ik hoor op het terrein een ongerustheid bij mijn ex-collega's-huisartsen en bij mevrouw Saeys. Zij maken zich zorgen over hun vertegenwoordiging in die zorgraden en bij uitbreiding in dat op te richten Vlaams Instituut Eerste Lijn (VIVEL). Minister, kunt u ons een idee geven over de procedures voor de oprichting en samenstelling van VIVEL? Zoals u weet, zijn veel zorgverstrekkers in de eerste lijn zelfstandigen en is het niet evident voor hen om op al die fora en gremia aanwezig te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik wens u proficiat met het decreet dat tot stand is gekomen. Het gaat om een belangrijke zaak die wordt gerealiseerd op het niveau van de eerste lijn. Daar waren heel wat vragende partijen voor.

Wat ik ook zeker wil vermelden, is dat de structuren worden vereenvoudigd. We hebben nu een overtal aan overlegorganen en structuren maar met dit decreet gaan we naar een vereenvoudiging, wat een vraag was van heel wat welzijnsorganisaties en zorgverstrekkers.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Zoals de heer Persyn al zei, zijn we allemaal voorstander van investeringen in een sterke eerste lijn, van het uitwerken van de eerstelijnsconferentie, van een sterke eerstelijnszorg, van samenwerking tussen hulpverleners, zorgverleners en welzijnsdiensten, met inspraak van de patiënt en de eventuele mantelzorger. Dat zijn allemaal zaken waar we kamerbreed achter kunnen staan.

Minister, er is effectief begeleiding voor de 'governance'-structuur maar we moeten wel vermijden dat we hier volgend jaar enkel praten over structuren en over de samenstelling van de zorgraden. We moeten er ook voor zorgen dat er zorg is op het terrein en dat mensen zich niet moeten verliezen in de vraag wie in die zorgraden moet zitten en of men wel goed vertegenwoordigd is. Het welzijn en de zorg moeten op het terrein verstrekt worden.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. U hebt impliciet verwezen naar de financiering die zal volgen voor de zorgzones. Kunt u een tipje van de sluier oplichten en zeggen of daar extra financiering voor komt?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het is een goede zaak dat we onze zorg organiseren en daar raden voor oprichten. U zegt dat u de patiënten en de mantelzorgers

daarbij zult betrekken. Dat is cruciaal en het is dan ook goed dat dat in het decreet staat. Maar de vraag is hoe we dat kunnen waarmaken. Het Vlaams patiëntenplatform, dat daarvoor de expertise heeft, heeft al gezegd dat het niet voor al die zones begeleiding op poten kan zetten. Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat de stem van die gebruikers, van die patiënten, van die mantelzorgers niet alleen in het decreet verwoord is maar ook effectief wordt gehoord in die zorgheden?

Minister Jo Vandeuren: Laat me beginnen met het laatste. Er is uiteraard aan het Vlaamse patiëntenplatform ook gevraagd om eens te kijken wat werkbare modellen zijn. Ik denk dat u terecht aangeeft dat zij ook inschatten dat het niet zo evident is om op zestig plaatsen een vertegenwoordiging te organiseren. Dus we zoeken naar de modellen die kunnen dienen. Het is uiteraard vooral bij hen dat we die expertise kunnen vinden. Naast wat minister De Block al aan financiering van patiëntenvertegenwoordigers heeft gedaan, zullen we daar op Vlaams niveau ook een beleid moeten voeren. Maar daar wordt natuurlijk over gesproken met die organisatie die daarvoor het beste een goede praktijk kan ontwikkelen. Er wordt nu trouwens al in een aantal provincies gekeken hoe dat eigenlijk het beste zou kunnen werken en wat het model is dat je kan veralgemenen in de uitrol.

Ten tweede, mevrouw Saeys, is het uiteraard de bedoeling geweest om structuren te saneren. We hebben van de overdracht van de bevoegdheden gebruik gemaakt om dat wat te downsizen of wat te uniformiseren. Dat is, denk ik, wel één van de inspiraties en de aanleiding geweest voor die conferentie.

Mijnheer Bertels, een deel van de financiering komt natuurlijk uit transitie, transitie die te maken hebben met medewerkers die nu op SEL-niveau (samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg), MDT-niveau (multidisciplinair team) en LMN-niveau (lokaal multidisciplinair netwerk) zitten. We moeten proberen de lokale netwerken in goed sociaal overleg op de juiste plaats te brengen. Maar de overheid zal daar ook gradueel zijn financieringsvehikel naar moeten organiseren. We hebben nu een projectfinanciering. Geleidelijk aan zullen we moeten kijken hoe we, eens we erkende zorgzones hebben, daar ook de financiering naar initiatieven of op basis ervan kunnen organiseren. Daar moet je parameters voor ontwikkelen, en die worden nu bekeken. Wat zijn de criteria waarop we zo'n caseload of een financiering van de werking van een zone moetenijken of oriënteren? Ook dat moet worden onderbouwd met objectieve parameters.

Mijnheer Persyn, ik heb niet zozeer zorgen rond de positie van de huisarts. Het is nogal evident dat die gewaarborgd daarin aanwezig moet zijn. Trouwens is ook altijd de suggestie gedaan dat in de beste omstandigheden een huisarts voorzitter zou zijn van zo'n zone. Ook in het Vlaams Instituut is het uiteraard de bedoeling dat die huisartsen voldoende aanwezig zijn. Persoonlijk probeer ik mij als overheid niet te moeien met de evenwichtsoefeningen en de samenstelling van dat Vlaams Instituut. Voor mij is het belangrijk dat diegenen die wij benoemen als actoren in de eerstelijns – en daarin zijn de huisartsen natuurlijk toch wel cruciaal – aangeven dat de manier waarop de vzw zich organiseert voldoende draagvlak heeft, vertrouwen heeft, representatief is om te doen wat zij geacht wordt te doen in de toekomst. Dat is een beetje het model vanwaar ik vertrek, zonder daar zelf sturend in te zijn, maar toch duidelijk makend aan de sector dat ze moeten overeenkomen en trachten een goed en consistent onderbouwd voorstel te doen. Zoals ik begrijp, is dat ook wel het geval.

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Minister, ik kan met uw antwoorden leven. Ik heb woorden gehoord als 'saneren' en 'rationaliseren', die onze partij natuurlijk als muziek in de oren klinken, niet ten koste van de kwaliteit van de zorg, maar wel om zo goed en zo efficiënt mogelijk met de schaarse middelen om te springen.

Ik heb daarnet een aantal een-tweetjes mogen vaststellen. Ik heb nog een aantal suggesties, als we toch een-tweetjes doen met de overkant en als we voortaan met minderheden kunnen regeren. Om die eerstelijns nog beter te maken, zou het inderdaad nog veel beter zijn dat de bevoegdheden homogeen bij Vlaanderen komen. Ik denk aan de bezoldiging van onze zorgverstrekkers, ik denk aan de bezoldiging van de wachtposten. *(Opmerkingen van Bart Van Malderen)*

Nu is de Vlaamse minister verantwoordelijk voor de huisartsenwachtkringen, en de federale minister voor de huisartsenwachtposten in Vlaanderen.

Minister, mijn pleidooi is dus: met uw partijgenoot aan de overkant, is er geen grote grondwetswijziging voor nodig. Maak dat coherent, zorg dat dat allemaal naar Vlaanderen komt, en dan zal dat de zorg voor de Vlaming nog ten goede komen. Ik dank u. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de almaar toenemende lintbebouwing in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over 13.000 kilometer lintbebouwing in Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandeuren.

Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Collega's, minister, twee jaar geleden stonden wij hier met onze armen open, en toen zei onze minister-president naar aanleiding van de Vlaamse klimaatop: "Wij gaan hier alleen in Vlaanderen onze klimaatdoelstellingen halen als ze onze ruimtelijke ordening van koers kunnen doen veranderen."

We hebben de minister-president toen groot gelijk gegeven. We kennen de realiteit allemaal. Er is in Vlaanderen veel ruimtebeslag, veel verharding en veel verspreide bebouwing. Sinds gisteren komt daar nog een triest cijfer bovenop. Gisteren is immers bekendgemaakt dat de lintbebouwing 13.000 kilometer bedraagt. Dat is bijna de helft meer dan tot nu toe werd aangenomen. Het slechte nieuws is dat de bebouwing langs die linten niet stopt. Dat gaat maar voort. We kunnen dat allemaal zien als we langs onze steenwegen of gewestwegen rijden.

Dit brengt me bij het punt van de planschadevergoeding. Veel lokale besturen en experts zeggen dat de Vlaamse Regering een nieuwe regeling voor planschade uitwerkt, maar dat de globale kost zo hoog ligt dat het bijna onbetaalbaar wordt de lintbebouwing te stoppen.

Minister, veel lokale besturen zijn echt bereid iets aan die voortschrijdende bebouwing te doen. Zowel zij als de experts zeggen echter dat de bedragen in de planschaderegeling die nu wordt uitgewerkt veel te hoog liggen. Wat zult u doen met dit gegeven?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, het was gisteren toch even schrikken. We weten allemaal dat we met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de ruimte met een probleem zitten in Vlaanderen. Na Malta is Vlaanderen het meest bebouwde gebied ter wereld. We zitten met 13.000 kilometer lintbebouwing in Vlaanderen, wat gigantisch is en heel wat kosten met zich meebrengt.

Verspreide bebouwing vraagt maar liefst 10 keer meer infrastructuur dan in een kern. De infrastructuurkost voor een gebouw in verspreide bebouwing ligt 7 keer hoger dan in een kern. De maatschappelijke kost van de mobiliteit is minstens dubbel zo groot buiten een stadskern. De verharding is bij verspreide bebouwing 4,5 groter per gebouw. De kostprijs inzake het verlies aan ecosystemen ligt per gebouw ook 4,5 keer hoger.

Minister, de maatschappelijke kost is enorm, maar heel wat lokale besturen hebben de ambitie een omslag te maken en daar verandering in te brengen. De vraag is welke instrumenten u op het vlak van ruimtelijke ordening ter beschikking zult stellen van de lokale besturen om die verlinting aan te pakken.

De voorzitter: Minister Schauvliege bevindt zich in Katowice. Het antwoord wordt gegeven door minister Vandeuren.

Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Voorzitter, met enige schroom duik ik in het jargon van onze ruimtelijke ordening. Iedereen weet uiteraard dat in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) wordt ingegaan op de grote uitdagingen die door de ruimtelijke staat van Vlaanderen op dit moment worden gesteld. Die uitdagingen zijn veelvoudig, maar de handelslintontwikkeling en de woonlinten horen daar uiteraard ook bij.

In het BRV staat heel duidelijk aangegeven dat die ontwikkeling uiteraard niet meer wenselijk is. Dit betekent dat we in dat plan consequenties terugvinden met betrekking tot de detailhandel, het lot van niet-opgevolgde percelen en de wijze waarop we hier een beleid moeten voeren inzake kernversterking.

Op dit ogenblik bestaat er al een heel instrumentarium dat toelaat lintbebouwing te ontmoedigen of terug te dringen. Er zijn al heel wat planologische mogelijkheden. Er is momenteel zelfs een wettelijke mogelijkheid tot herverkaveling. We kunnen ook werken met uitvoeringsplannen. Er bestaat al heel wat, maar het is gekend dat dit palet in het Instrumentendecreet nog zal worden vergroot.

Er zal een vergoedingssysteem komen. Zoals het momenteel voorligt, zal die vergoeding 100 procent bedragen indien mensen niet mogen bouwen op de plaats waarop ze op basis van de huidige bestemmingsregels dachten te mogen bouwen. Daarnaast worden nog een aantal andere instrumenten naar voren geschoven. De verhandelbare ontwikkelingsrechten zijn daar een voorbeeld van. Die rechten zijn natuurlijk budgettair interessanter omdat er niet onmiddellijk een budgettaire consequentie is. Minister Schauvliege is ervan overtuigd dat dit laatste instrument het ook mogelijk zal maken het bouwen op slechte plaatsen, zoals in woonlinten, te vervangen door meer bouwrechten toe te kennen op goede plaatsen.

Wat de aansnijding van woonreservegebieden betreft, is een decretaal initiatief op komst dat de aansnijding van bijkomende ruimte enkel mogelijk zal maken op basis van een gemeentelijke visie en na een toetsing door de Vlaamse Regering.

Ook daar is er sprake van een vergoeding van de planschade, dus er zijn wel een aantal lopende initiatieven. Bij dat laatste initiatief, zegt mijn collega, wordt gekeken of dat ook kan dienen om rond de andere bestemmingsgebieden een beleid te voeren. Ten slotte wijst mijn collega erop dat er ook ruimte gecreëerd wordt in woon- en handelslinten langs steenwegen door bijvoorbeeld de lopende projectoproep en studies in het kader van de ontharding, die een behoorlijk succes is, zo zegt men mij.

De voorzitter: Tegen de gewoonte in gaat minister Vandeuren niet over zijn spreektijd. *(Gelach)*

Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ik besef dat het voor u geen pretje is om u in zo'n technische materie in te werken, maar in uw antwoord had u het over de planschadevergoeding. Zeg het maar door aan uw collega Schauvliege, als ze terug is, dat de globale kost van de manier waarop die vergoeding nu uitgewerkt wordt, dermate hoog is, dat veel lokale besturen en experts ze onrechtvaardig en maatschappelijk zelfs onverantwoord vinden. Die gaat dus moeilijk gebruikt worden.

Ik wil het niet enkel over die planschadevergoeding hebben, want het al dan niet slagen van de betonstop hangt niet alleen daarvan af. Wat we zien is een visie waarvoor we twee jaar geleden applaus hebben gegeven en die we met open armen ontvangen hebben. Naarmate die visie uitgewerkt wordt via beslissingen van de Vlaamse Regering, zien we echter uithollingen, uitzonderingen en versoepelingen, net zoals indertijd met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik zal u een voorbeeld geven, minister. Nu vrijdag staat er op de Vlaamse ministerraad een ontwerp-decreet geagendeerd waarbij het over restpercelen gaat. Ik ga niet daar nu niet technisch op in, maar over die restpercelen zegt de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) dat ze nefast zijn voor de verdere verlinting van Vlaanderen. Mijn vraag is waarom jullie geen rekening houden met experts en adviezen die wijzen op uitholling en uitzonderingen die nu op dit moment gemaakt worden op basis van een visie waar we oorspronkelijk achter stonden. *(Applaus bij Groen)*

Axel Ronse (N-VA): Minister, u hebt een aantal belangrijke maatregelen opgesomd over de manier waarop we eigenaars gaan compenseren, een maatregel die in het Instrumentendecreet staat, en over de manier waarop we burgers, maar ook steden en gemeenten gaan stimuleren om over te stappen op verdichting. Dat zijn die fameuze subsidies waar u naar verwezen hebt.

Tegelijkertijd vereist de betonstop ook een aantal daadkrachtige maatregelen, zoals een strikter regime voor het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden, die dikwijls absoluut niet in een kerngebied liggen en tot op vandaag aangesneden worden, en het decretaal beschermen van waardevolle bos-, natuur- en overstroomingsgebieden. Eigenlijk zijn dat niet allemaal afzonderlijke losse flodders, maar gaat het om één pakket aan maatregelen. Mijn vraag is dan ook zeer concreet: binnen welke termijn zal dat ene pakket ook effectief tijdens de ministerraad besproken en bekrachtigd worden?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Mevrouw Pira, ik vind het eigenlijk niet zo correct wat u doet. U probeert hier het beeld op te hangen alsof we hier een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opgesteld hebben en dat we twee jaar later vaststellen dat er 13.000 kilometer bouwlinten zijn in Vlaanderen. Ik denk dat we allemaal weten dat die bouwlinten er historisch gekomen zijn en u hoeft ons noch iemand anders ervan te overtuigen dat die bouwlinten minder gunstige beslissingen zijn uit het verleden. Ze zijn minder gunstig voor het verkeer, voor infrastructuurwerken en voor verkeersveiligheid, en zo kan ik nog wel wat zaken opnoemen.

Ik denk dat het de eerste keer is dat we hier in Vlaanderen een dergelijk ambitieus plan op tafel hebben liggen. Zelfs bij harde bestemmingen, waarover we in het verleden gezegd hebben dat er 100 procent zeker een woning of een industriehal op gebouwd kon worden, zegt Vlaanderen nu dat er niet meer gebouwd kan worden. Als u het onrechtvaardig vindt, dan moet u mij eens vertellen wat er onrechtvaardig aan is dat we die mensen vergoeden aan wie we in het verleden gezegd dat ze mochten bouwen, om daarna, nadat ze in de grond geïnvesteerd hebben, te zeggen dat het niet meer kan. Het is niet meer dan juist en zelfs goed bestuur dat we die mensen correct vergoeden. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, Open Vld was initiatiefnemer van de resolutie gemeenschappelijk wonen en de opdeling van woningen. Het is een oplossing inzake deze problematiek. We weten allemaal dat innovatieve woonvormen zorgen voor een hoger rendement. Ik heb al meermaals gepleit voor het snel invoeren van verbeterde typevoorschriften.

Mijn vraag aan minister Schauvliege was dan ook: wat is de timing daaromtrent? Ik heb begrepen dat er momenteel een evaluatie loopt van de huidige typevoorschriften. Ik pleit nogmaals, minister, om snel werk te maken van die verbeterde typevoorschriften. Het is toch wel belangrijk dat ook wat betreft het gemeenschappelijk wonen er een grote tand bij wordt gestoken.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Ceyssens, het zou niet de eerste keer zijn dat een regering terugkomt op een vroeger gevoerd beleid. Daar hebben we de afgelopen weken tal van voorbeelden van gezien, maar dat doet nu weinig ter zake.

Er is natuurlijk zoiets, mevrouw Pira, als eigendomsrecht, en inderdaad, zoals collega Ceyssens zegt, heeft het beleid verplichtingen ten opzichte van die mensen. Ik weet dat het ruimtebeslag in Vlaanderen wel degelijk een probleem is. Maar nu pleit de Bond Beter Leefmilieu zelfs voor een uitdoofscenario. Ze willen bijvoorbeeld woningen waarvan de eigenaar overleden is, uit de markt halen. Mijn vraag aan minister Schauvliege is: wordt dit in het Instrumentendecreet behandeld?

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik hoop dat u het me niet zult kwalijk nemen dat ik een aantal vragen overmaak aan minister Schauvliege. Zij zal u daarop antwoorden.

Ik kan wel het volgende zeggen, aangezien ik de werkzaamheden in de regering wel volg, in algemene termen. Er zijn duidelijk een aantal dossiers, waaronder het Instrumentendecreet en nog andere issues, waarmee de regering echt van plan is om naar het parlement te komen zodat die regelgeving ook hier kan worden goedgekeurd. Ik kan me niet voorstellen dat je het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen kunt vooruithelpen als je het instrumentarium dat daarvoor nodig is, legistiek niet operationeel kunt maken. U mag dus verwachten dat daar voortgang in wordt gemaakt.

Als ik het goed heb, hebt u reeds kunnen citeren uit de agenda van de regering op vrijdag. Dat bewijst alleen maar dat er wel degelijk tempo inzit.

Ik moet me nog aansluiten bij de woorden van de heer Ceyssens. U hebt dat zeer goed gezegd, dat belooft voor de toekomst. Dat is natuurlijk de afweging die de regering maakt: er zijn de rechtmatige verwachtingen van eigenaars die een grond ben en de overtuiging en het perspectief dat je daar dingen mee kan doen. We moeten zorgen dat die transitie op een maatschappelijk verantwoorde manier kan doorgaan. Dat is de grote uitdaging in dit soort bewegingen. Dat is de reden waarom rond planschade – uiteraard ook in dit decreet – een aantal afwegingen zijn gemaakt.

Ingrid Pira (Groen): Mijnheer Ceyssens, ik weet niet wat de minister bedoelt met "dat belooft voor de toekomst". We zullen dat maar interpreteren.

Mijnheer Ceyssens, onze ruimtelijke ordening is een erfenis uit het verleden, niet van mijn partij, maar goed. Daar gaan we nu mee aan de slag.

Mijnheer Sintobin, uiteraard zijn we niet tegen de verhoging van de planschadevergoeding. Het gaat er gewoon maar over dat de globale kost momenteel te hoog is.

Luister, ik heb meermaals gezegd dat wij met open armen klaarstonden, twee jaar geleden, voor de uitspraken van de minister-president rond het klimaat en ruimtelijke ordening en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen van onze minister. Maar wat zien we? Als het uitgewerkt wordt, zien we uithollingen, versoepelingen en uitzonderingen. Dat maakt ons ongerust. Daarom zeggen wij: alstublieft, Vlaamse Regering, als u niet wilt dat deze betonstop onhaalbaar en onbetaalbaar wordt en dezelfde weg opgaat als het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen indertijd, wil u dan alstublieft herpakken.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik vind dat u zich zeer goed uit de slag hebt getrokken op onbekend terrein. Dat belooft misschien voor de toekomst.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ken mijn beperkingen, wees niet ongerust.

Axel Ronse (N-VA): In ieder geval, minister, belangt die toekomst ons allen aan. We gaan hier in dit huis een belangrijk evenwicht moeten vinden tussen enerzijds eigendomsrecht, rechten die mensen verworven hebben, en anderzijds ook het recht op een leefbare toekomst. Vandaag zien we nog te veel woonuitbreidingsgebieden die aangesneden worden en problemen in overstromingsgebieden, waardevolle bossen. Daar zal de Vlaamse Regering – dat is de wil van onze fractie – een goede knoop over moeten doorhakken, het liefst in een pakket, want alles hangt daarin samen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de recycleerbare inhoud van de restafvalzak

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandeurzen.

Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, uit de officiële jaarcijfers van de OVAM blijkt dat het huishoudelijk afval in Vlaanderen blijft afnemen. Vorig jaar was er een daling van 19 kilogram per Vlaming. Ook het restafval blijft gestaag afnemen, met ongeveer 5 kilogram per Vlaming. Dit is uiteraard positief. De inzet van de bedrijven om minder verpakkingsafval te produceren en de sensibiliseringscampagnes gericht op de burgers blijken hun vruchten af te werpen. Toch is er nog ruimte voor verbetering, minister.

Onderzoek van de OVAM toont ook aan dat er in onze restafvalzak nog steeds veel zaken zitten die er niet thuishoren, omdat ze perfect te recyclen zijn. Uit ander onderzoek van de OVAM blijkt dat het sorteergedrag bij diverse doelgroepen sterk kan verschillen en dat dit in de toekomst nog kan wijzigen vanwege vergrijzing, demografie en dergelijke. We moeten ons dus ook afvragen hoe we die doelgroepen waarbij het sorteergedrag minder goed is, specifiek gaan aanpakken en hoe we onze beleidsinstrumenten daarop kunnen afstemmen, minister.

Daarom wil ik u ook vragen hoe u met deze informatie de recycleerbare inhoud in onze restafvalzak verder gaat verminderen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, collega Schauvliege geeft me de volgende elementen van antwoord. Er is een uitvoeringsplan huishoudelijk afval en een gelijkaardig plan voor bedrijfsafval, waarin heel erg wordt ingezet op maatwerk. Maatwerk voor lokale besturen, omdat recyclen en selectief ophalen natuurlijk

een ander issue is in een stedelijke omgeving dan in een landelijke omgeving. Je moet daar de lokale besturen de mogelijkheden geven om maatwerk te organiseren.

Maatwerk ook als het gaat over het bereiken van specifieke doelgroepen en als het als het gaat over de communicatie naar de burger. De collega bevestigt dat lokale besturen ondertussen ook een beroep kunnen doen op financiële steun van de overheid om bijvoorbeeld afvalstewards in te zetten, die gezinnen op maat kunnen begeleiden. Ze geeft me ook mee dat er volgend jaar een informatiepakket ter beschikking zal staan van nieuwkomers, precies om mensen die in onze samenleving aankomen en eraan gaan participeren, ook op een goede manier te informeren. Dat pakket is opgesteld in samenwerking met het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering. Ze geeft me mee dat ze op dit moment onderzoekt of er gewerkt kan worden met consumptie- of sorteerscans, vergelijkbaar met de energiescans, waardoor mensen uit kansengroepen meer begeleid en ondersteund kunnen worden bij de verwerking van afval.

Maatwerk ook als het gaat over de manieren waarop kan worden ingezameld. Daarbij wijst collega Schauvliege op het feit dat ondertussen door verschillende intercommunales gewerkt wordt met zogenaamde 'mobiele recyclageparken' of 'minirecyclageparken'. Die kunnen korter bij de burger komen en laten toe dat mensen die om diverse redenen niet op een gewoon recyclagepark geraken, beter bereikt kunnen worden.

In diezelfde redenering van maatwerk zet ze ook in op ondergrondse inzamelsystemen. Bij gezinnen die weinig plaats hebben, ook weinig stockeerruimte voor afval, zou dit misschien een alternatief kunnen zijn. Ook daarvoor voorziet Vlaanderen in subsidies.

Kortom, het antwoord op uw vraag 'hoe kun je nog meer doen?', is: door het creëren van instrumenten en kaders waarin effectief met maatwerk en vooral door lokale besturen en intercommunales aan de slag kan worden gegaan. Minister Schauvliege gaf mij ook mee dat OVAM volgend jaar een nieuwe sorteeranalyse op huisvuil zal starten. Die analyse zal worden gespreid over vier seizoenen. Vanaf het jaar 2020 zal men aan de slag kunnen met de resultaten daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, ik hoor dat de nodige tools in handen zijn om die specifieke doelgroepen te sensibiliseren en ervoor te zorgen dat de recycling beter kan verlopen. Maar toch stel ik vast – de OVAM-cijfers bevestigen het – dat het nog niet voldoende is. Er is nog ruimte voor verbetering.

Minister, er zijn aanbevelingen opgenomen in het OVAM-onderzoek van 2015. In welke mate werden die al in de praktijk omgezet? Wat zult u doen om hierin de specifieke doelgroepen beter te bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Mevrouw Wouters, onze felicitaties voor uw eerste betoog. (*Applaus*)

U neemt op een mooie manier de thema's over van collega Nevens, die nu gedeputeerde geworden is.

Vlaanderen moet de koppositie blijven innemen op het vlak van sorteren en recyclen. We zijn daar al jarenlang Europees kampioen in. We moeten die positie behouden en versterken. Dat kan alleen door rekening te houden met een aantal aanbevelingen die ook in het OVAM-rapport staan.

Minister Vandeurzen gaf al een aantal zaken mee, zoals meer inzetten op maatwerk. Het komende jaar zijn er zeker nog mogelijkheden wat betreft harde plastics en kurk.

Ik heb nog een boodschap voor ex-collega Nevens: de provincie West-Vlaanderen heeft een heel mooie provinciale campagne opgestart rond het inzamelen van kurk.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, het is inderdaad positief nieuws dat de hoeveelheid restafval blijft dalen. We weten allemaal dat er nog te veel plastics in die hoeveelheid restafval zit en dat er nog heel wat verbetering mogelijk is op dat vlak. Mijn partij en ikzelf pleiten er al geruime tijd voor om de restplastics die momenteel nog in de restafvalzakken worden ingezameld toekomstgericht en liefst zo snel mogelijk in te zamelen in de pmd-zakken. We kijken uit naar de versnelde uitrol en hopen dat er ook wat dat betreft snel werk van zal worden gemaakt.

Minister, u weet dat er momenteel heel wat onduidelijkheden zijn over de sorteerboodschappen bij de pmd-zak. Mijn vraag aan u – die u uiteraard moet overmaken aan uw collega Schauvliege – is om bij de implementatie van die uitgebreide pmd-zak werk te maken van een communicatiestrategie.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, op een aantal technische zaken kan ik niet echt ingaan. Maar ik wil wel een suggestie doen. Het inventarisatierapport 'Huishoudelijk afval' voor 2017 is een belangrijk rapport. Ik denk dat u allemaal mee onderschrijft dat wij in Vlaanderen wat recyclage betreft absoluut aan de top staan. Dat is een heel goede zaak.

Maar uiteraard is er nog steeds marge voor verbetering. Mag ik suggereren, collega's, dat het uitkomen van het rapport de aanleiding kan zijn om daarover in de commissie met de betrokkenen van gedachten te wisselen en te bekijken op welke manier daar beleidsmatig nog concrete initiatieven voor kunnen worden genomen?

Het is een goede evolutie. Maar de vraagstellers hebben natuurlijk gelijk dat het rapport ook een aantal knelpunten weergeeft, waaronder de plastics. We moeten eens nader bekijken of er op dat vlak nog iets extra kan gebeuren.

Mijn collega is ervan overtuigd dat maatwerk hierin een belangrijke sleutel is. U zult allemaal met uw deskundigheid daarover met haar verder kunnen discussiëren.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, bedankt. De resultaten van het jaarrapport zijn jaar na jaar lovend. Dat is zeker positief, maar we mogen niet rusten. We moeten dit verder blijven opvolgen en durven innoveren. Veertig procent van onze restafvalzak blijft nog steeds bestaan uit perfect recycleerbaar materiaal. Er is zeker nog ruimte voor verbetering. Ik zou het fijn vinden als u dat wilt meenemen naar minister Schauvliege. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Wouters, proficiat voor de manier waarop u dit hebt gedaan. U doet dat veel beter dan Bart Nevens. *(Gelach. Applaus bij de N-VA)*

Ik hoop dat hij het verslag niet leest.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de beslissingen van de Commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement met betrekking tot de coördinatie van de sociale zekerheid

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Europese ontwerpverordening die EU-burgers na één dag werken toegang verleent tot een werkloosheidsuitkering

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Sociale zekerheid, dat is iets heel bijzonders. Het is een manier van herverdelen binnen een samenleving, het is een verzekeringsprincipe waar prestaties tegenover staan, maar ook rechten. Sociale zekerheid is heel nauw gelinkt aan het vertrouwen dat een samenleving heeft in haar overheid en de manier waarop ze werkt. Het is iets heel kostbaars.

Ons land kent een sterk uitgebouwde sociale zekerheid. We hebben nu gezien dat het Europees Parlement een tekst heeft aangenomen en goedgekeurd die het parlement toelaat een onderhandeling op te starten met de verschillende ministers van Werk in Europa. In die tekst staat iets wat op het vlak van activeringsbeleid, sociale zekerheid en werk een drama kan betekenen voor ons land en voor Vlaanderen.

Er staat in dat als men als EU-burger 311 dagen in eigen land heeft gewerkt, na één dag werken in België kan genieten van de Belgische werkloosheidsuitkering. Onze werkloosheidsuitkering is onbeperkt in de tijd en is oncontroleerbaar. Hoe kan onze eigen dienst voor arbeidsbemiddeling mensen begeleiden en controleren die van ons werkloosheidsstelsel genieten, maar in hun thuisland zitten, in Polen, in Oostenrijk, in Frankrijk enzovoort? Dat is bijzonder problematisch.

Dat signaal is al meermaals gegeven op verschillende niveaus, maar nu is er wel een tekst goedgekeurd die het Europees Parlement het mandaat geeft om daarover te onderhandelen. Minister, wat is de impact daarvan op ons Vlaams beleid rond activering en op de VDAB?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, geen beter bewijs dat de Europese elite de weg volledig kwijt is. We hadden zopas nog de discussie over het Marrakesh-migratiepact en nu is er al een nieuwe hold-up op onze soevereiniteit en onze sociale zekerheid in de maak. Inderdaad, de plannen die we hebben horen waaien vanuit het Europees Parlement om EU-buitenlanders in ons land na één dag recht te geven op een werkloosheidsuitkering, is absurd. België is nu al een sociale-zekerheidsparadijs voor buitenlandse gelukzoekers. De helft van onze leeflonen gaat naar vreemdelingen, de kostprijs is een kwart miljoen euro per jaar, de medische hulp aan illegalen kost ons 87 miljoen euro per jaar, enzovoort. In de voorbije legislatuur kwam daar helaas geen verandering in.

Met de nieuwe plannen die nu voorliggen, zal het inderdaad voor bepaalde mensen uit Oost-Europa wel heel interessant worden om naar hier te migreren en een beroep te doen op onze sociale zekerheid. De uitkeringen in België zijn hoger dan lonen van goedbetaalde werknemers in pakweg Polen. Terwijl we vaststellen dat we onvoldoende geld hebben voor onze eigen mensen – kijk maar naar de wachtlijsten voor sociale woningen, de wachtlijsten in de gehandicaptensector –, wil het Europees Parlement nu nog meer sinterklaas spelen voor buitenlanders.

Minister, ik heb begrepen dat u op Twitter onze bekommernissen deelt. U zei dat de impact van deze maatregel op VDAB en op de sociale zekerheid gigantisch groot is. Ik ben het wat dat betreft met u eens. Daarom verneem ik graag van u welke initiatieven u zult nemen om deze nieuwe, waanzinnige wetgeving te doen stoppen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk dat men niet altijd beseft wat het effect is van wat het EU-voorstel voorlegt. Laat mij twee voorbeelden geven.

Ik neem een willekeurig iemand in Europa, ik zeg maar wat, iemand uit Italië die 311 dagen heeft gewerkt. Hij komt hier één dag werken en wordt werkloos. Die man was van plan om naar Vlaanderen te komen, hij blijft hier, krijgt van VDAB opleiding, vorming, begeleiding, stages – alles wat u wilt, krijgt hij. Hij heeft tot nu toe nog altijd geen euro bijgedragen aan het Belgische of Vlaamse systeem. Hij kan zelfs een diploma of getuigschrift halen, dat is allemaal mogelijk. Nadat hij dat diploma of getuigschrift heeft verkregen, vertrekt hij terug naar zijn thuisland, Italië. Daar kan hij nog altijd met een werkloosheidsuitkering vanuit Vlaanderen zes maanden naar een job in Italië zoeken. Hij heeft daarvoor niets bijgedragen aan ons systeem en daarna niets bijgedragen aan ons systeem.

Ik denk dat het nodeloos is om te zeggen dat dat tot shopgedrag kan leiden: shopgedrag waarbij je naar een land gaat waar de uitkering hoog is, en de arbeidsbemiddeling zeer goed is, met goede opleidingen, goede vormingen. Maar dat shopgedrag maakt dat ons systeem onbetaalbaar wordt.

Ik geef een tweede voorbeeld. Ik neem iemand uit een ander land in Europa, ik zeg maar wat, iemand uit Bulgarije. Hij heeft 311 dagen gewerkt, komt naar hier, werkt één dag en wordt de dag daarop werkloos. Hij krijgt een Belgische werkloosheidsuitkering, vertrekt terug naar Bulgarije en moet daar volgens de normen van Bulgarije de plichten vervullen tegenover de uitkering die hij in Vlaanderen krijgt. VDAB heeft daarover niets meer te zeggen. Wij moeten niet zeggen welke plichten. De plichten worden bepaald door Bulgarije, maar de rechten heeft hij in Vlaanderen. Dat staat in dat voorstel.

Het is nodeloos om hier te zeggen dat je opnieuw shopgedrag kunt krijgen: shopgedrag naar enerzijds de beste werkloosheidsuitkering en de beste rechten, en anderzijds naar de minste plichten.

Dat is een heel raar systeem. Het is onbetaalbaar om dit systeem uit te voeren; ook qua controle wordt VDAB compleet buitenspel gezet.

Wat kunnen we nu nog doen? Het dossier dat je met één dag al rechten kunt opbouwen en recht hebt op een Belgische werkloosheidsuitkering, en dat je zes maanden lang nog een uitkering kunt krijgen in een ander Europees land, gaat nu naar de Raad van Ministers. Ik heb gisteren gevraagd dat wij als deelstaat betrokken worden bij de besluitvorming, want België moet daar een standpunt innemen. Het zal minister Kris Peeters zijn die daar een standpunt moet innemen, en ik heb gevraagd dat hij daar met ons rekening houdt.

Ik ben blij om te zien dat minister Peeters daarop is ingegaan. Ik ga voorstellen dat hij van die ene dag zes maanden maakt. Dat was overigens tot nu het standpunt van de Federale Regering – en ook dat de maximale uitkering van zes maanden die je nog in het buitenland kunt krijgen, maximum drie maanden wordt. Voor mijn part mag dat nog minder zijn. Ik ga daarmee naar minister Peeters. Ik hoop dat hij zijn been stijf houdt bij zijn Europese collega's. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u wel, minister. Uit uw antwoord leid ik af dat als dit voorstel erdoor zou komen, wij de vijfsterrenbestemming worden voor werkloosheidsuitkeringstoerisme. Ik denk dat we het van links tot rechts allemaal eens zijn dat ons socialezekerheidsstelsel iets kostbaars is, iets wat we niet mogen overlaten aan dergelijke waanzinnige ideeën.

Collega's, ik ben blij dat minister Muyters hier concreet aangeeft dat hij stappen zal zetten, zeker ook wat het VDAB-luik betreft. Dat is operationeel compleet onhaalbaar. Ik kijk heel sterk uit naar de verdere stappen die gezet zullen worden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik ben blij dat zowel u als de heer Ronse namens de N-VA deze plannen ook waanzin vinden. Ik betreur alleen dat men deze Europese Commissie, waarvan men het ene waanzinnige voorstel na het andere van in den beginne had kunnen verwachten, mee geïnstalleerd en goedgekeurd heeft.

Maar goed, ter zake: wat dit betreft, huldigen wij het principe van het gezond verstand. Buitenlanders die in dit land willen genieten van sociale zekerheid, moeten er eerst op fatsoenlijke wijze toe bijgedragen hebben. Dat is, denk ik, het principe van het gezond verstand. Maar ik begrijp dat u in het verzet wilt gaan, minister, en dat u overleg wilt met minister Peeters, en dat hij de uitgestoken hand heeft aanvaard. Ik wil van u weten: hebt u al een concrete afspraak gemaakt, en zo niet – indien die er niet snel komt – brengt u dit dan op het Overlegcomité?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het spreekt natuurlijk voor zich dat wij dezelfde bezorgdheid delen. Door de onbeperktheid van onze werkloosheidsuitkering in de tijd dienen we – zoals ook door collega Ronse werd aangehaald – zeer alert te zijn. Een uitkering zonder meer na één dag werken kan echt niet. Dat zou ongehoord zijn. We hebben een sociale zekerheid die gebaseerd is op solidariteit, waarbij alleen voldoende bijdragen kunnen leiden tot financiële ondersteuning bij verlies van werk.

We zitten ook met het luik activering, en dat is natuurlijk een pak moeilijker over de grenzen heen. Het zal dus ook zaak zijn om in overleg te treden met Europa, niet alleen over de termijn, maar ook over die niet zo evidente gegevensuitwisseling. Dus ik reken erop dat u dat zeker ook meeneemt in het overleg, minister.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, wij delen uw bezorgdheid. Het is belangrijk dat we alle vormen van socialezekerheidstoerisme indijken, maar ook van sociale dumping omdat dat bedreigend is voor onze sociale zekerheid. Ik ga er dus van uit dat u inderdaad een evenwichtige regeling gaat voorstellen voor wat de meeneembaarheid van rechten betreft. Want daar gaat het eigenlijk over: rechten die je in je thuisland hebt opgebouwd, kun je niet zomaar, na één dag, hier in Vlaanderen doen gelden.

Ik zou toch willen vragen om ook op het vlak van betere controle van sociale dumping te blijven hameren op een striktere opvolging, betere controle en betere informatie-uitwisseling, omdat dit zowel onze sociale zekerheid als onze economie bedreigt.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik heb twee opmerkingen. Collega Ronse, uw pleidooi voor onze sociale zekerheid is hartverwarmend. Ik hoop dat u dat meeneemt naar

uw collega's en uw partijvoorzitter, die in het verleden al meermaals heeft aangegeven dat hij de schaar wil zetten in datzelfde systeem van sociale zekerheid.

Ik heb ook een tweede opmerking. Collega's, laat het duidelijk zijn dat het de gouden dagen zijn van fake news. Ook op sociale media zie ik dat de collega's van de N-VA en het Vlaams Belang elkaar hebben gevonden in een soort van fakenewscoalitie. *(Rumoer)*

Laat me uitspreken, collega's. Want wat is er gisteren gebeurd in dat Europees Parlement? Er is over niets inhoudelijks gestemd. Dat klopt toch? Er is over een procedure gestemd: een procedure over maatregelen die ervoor zorgen dat de Europese werkgevers beter beschermd zouden worden tegen economische en sociale fraude. De werkgevers en de vakbonden zijn daar vragende partij voor. De onderhandelingen daarover gaan starten met de Raad van Ministers. Er zijn 167 amendementen ingediend, en een van die amendementen gaat over wat hier vandaag wordt besproken.

Om dan op sociale media te laten uitschijnen dat dat nu al beslist beleid is, en de mensen schrik aan te jagen, dat is een politicus onwaardig. Ik roep u op om daarmee te stoppen en om het op te nemen voor de werknemers en de werkgevers in Europa en in Vlaanderen. Want zij verwachten dat u hun belangen verdedigt, niet dat u de mensen schrik aanjaagt. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega's, het is inderdaad niet nodig om mensen schrik aan te jagen, maar we moeten wel alert en wakker zijn. In het Europees Parlement is een tekst voorgelegd die heel wat positieve elementen omvat in de strijd tegen sociale dumping en tegen misbruiken, die bijvoorbeeld in onze bouwsector aanleiding geven tot oneerlijke concurrentie.

Minister, ik denk dat het bijzonder belangrijk is om daar genuanceerd mee om te gaan. We moeten weliswaar wel onze sociale zekerheid maximaal beschermen en vrijwaren. In die zin zijn wij dus ook niet te vinden voor die passage, waarbij de meeneembaarheid van de rechten opgebouwd in het thuisland ertoe kan leiden dat men hier, na een heel korte tewerkstelling, een uitkering kan verkrijgen. Maar we roepen u tegelijk ook op om samen met minister Peeters – hij deelt op dat vlak uw mening, en ook hier wordt uw mening kamerbreed gedeeld – de strijd te voeren tegen die ene passage. Maar we vragen om tegelijk ook het pakket aan maatregelen te ondersteunen dat sociale dumping gaat bestrijden en dat oneerlijke concurrentie in de bouwsector tegengaat. Op die manier maken we een fairdere sociale zekerheid in Europa mogelijk.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, op het vlak van procedure wil ik de puntjes op de i zetten. Marianne Thyssen heeft een voorstel gemaakt waarin stond dat men drie maanden in een bepaalde streek of in een bepaald land moest werken vooraleer men een beroep op die rechten kon doen. Ze had ook voorgesteld dat men maximaal drie maanden de werkloosheidsuitkering kon meenemen. De commissie heeft die inhoud veranderd naar één dag om er een beroep op te mogen doen en naar zes maanden om de uitkering te blijven krijgen. Gisteren is dat voorstel naar de plenaire vergadering gegaan, waar men twee mogelijkheden had. Men had kunnen zeggen dat men er niet akkoord mee ging dat dit voorstel de basis van onderhandelingen vormt. Of men had kunnen zeggen dat het een goed voorstel is om mee in onderhandeling te treden. *(Rumoer. Applaus bij de N-VA)*

Ik had veel liever gezien – en ik meen te begrijpen ook meer dan de meerderheid in dit parlement – dat men had beslist dat dit niet het beste voorstel is. Ik zie

immers dat Marianne Thyssen een ander voorstel had geformuleerd. Ik zie dat heel wat vertegenwoordigers in het Europees Parlement van deze fractie niet akkoord waren met het voorstel zoals het nu ter tafel ligt voor de onderhandelingen.

Mijnheer Annouri, was het beter geweest dat er in plaats van één dag drie maanden stond, zoals nu het geval is? Was het beter geweest dat het geen zes maanden waren maar drie maanden? Was het niet nog beter geweest, zoals de Federale Regering heeft voorgesteld, dat men hier geen drie maanden maar zes maanden moet werken vooraleer men een beroep kan doen op een uitkering? Ja, dat was beter geweest! Ze hadden beter neen gestemd. (*Applaus bij de N-VA*)

Weet u wat er dan was gebeurd? Dan was het debat plenair begonnen en kon men inhoudelijk een nieuw voorstel maken, waarmee men in onderhandeling trad met de ministers. Dat ware beter geweest. En ja, daarin konden alle positieve zaken worden meegenomen waar ik ook voorstander van ben. Er zitten goede zaken in, maar de twee zaken waarover we het daarnet hadden, zijn zo nefast dat men er beter niet mee naar de ministers zou gaan. Ik blijf daarbij.

Mevrouw Talpe, weet u wat het grote probleem is met de gegevensuitwisseling? Als iemand terug naar het buitenland gaat, dan mogen wij die niet controleren omdat dat niet volgens onze wetgeving is. Ze kunnen dus kiezen voor de rechten die ze hier hebben en voor de plichten in een ander land. Er is geen gegevensuitwisseling mogelijk. Het helpt dus niet om gegevensuitwisseling te hebben, want wat VDAB vraagt van mensen hier, namelijk een pad naar werk met opleiding, vorming en stage, wordt daar misschien niet opgelegd omdat de wetgeving er anders is. Ik ben dus niets met die gegevensuitwisseling want wij zullen hen ook niet mogen schorsen. Het systeem klopt niet.

Ik hoop maar één ding – en ik heb de indruk dat de meesten dat hopen –, namelijk dat we met de ministers tot een systeem kunnen komen dat haalbaar is en dat ons systeem overeind houdt. (*Applaus bij de meerderheid*)

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Annouri, ik ken u als een constructieve gast, maar ik heb de indruk dat u de stijl van de heer Calvo aan het overnemen bent en dat gaat u niet af. We hebben ook van u geen lessen te krijgen inzake sociale zekerheid. De voorbije vier jaar vonden nog nooit zoveel mensen een job. We hebben nog nooit zoveel mensen uit de werkloosheid gehaald. Nog nooit zijn de laagste uitkeringen zo hoog geweest. (*Applaus bij de N-VA*)

Mijnheer Annouri, ik heb ook bedenkingen bij uw logica. U zegt dat de Groenfractie tegen de eendagregel is, maar u stemt voor een document dat de Europese Commissie of het Europees Parlement toelaat om daarover te onderhandelen. Ik wil u dezelfde logica zien hanteren in andere dossiers. Als u zegt dat u tegen een confederaal model bent, zult u dan ook een nota ondertekenen waarover de regering of het parlement mag onderhandelen? Uw logica is compleet zoek. Het is 'fake' logica in plaats van 'fake news'.

Ik vind dat het parlement in zo'n dossier de minister en de regering moet ondersteunen. Ik ben heel blij dat we in de meerderheid een samenwerking hebben gevonden om een voorstel van resolutie omtrent die maatregel hier ter goedkeuring voor te leggen. Ik nodig iedereen uit om het kamerbreed goed te keuren. (*Applaus bij de N-VA*)

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega Annouri, wat gisteren in het Europees Parlement is goedgekeurd, is alleen maar een vrijbrief voor welvaarts-toerisme naar ons land, een vrijbrief voor de afbraak van onze sociale zekerheid, en daar heeft uw partij gisteren vóór gestemd. Het verbaast me nog meer dat ook andere partijen deze waanzinnige wetgeving geen strobreed in de weg

hebben gelegd. De heer Bothuyne zegt dat we wakker moeten blijven, dat we alert moeten blijven. Wel, mijnheer Bothuyne, uw partij, CD&V, was gisteren zo alert dat ze zich ocharm heeft onthouden over dit waanzinnige voorstel, net als de collega's van sp.a. Dan vraag ik me af: waarom maakt u zich schuldig aan medewerking aan welvaartstoerisme? Waarom maakt u zich schuldig aan de afbraak van onze sociale zekerheid? Zorg ervoor dat al uw collega's op het federale niveau, wie het daar ook voor het zeggen heeft, want geen mens die het op dit moment weet, deze waanzinnige wetgeving tegenhouden, zodat we ook morgen en overmorgen nog een sociale zekerheid hebben voor onze eigen mensen eerst. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over discriminatie bij dienstenchequebedrijven

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, in 2019 zullen wij 1,25 miljard euro besteden aan dienstencheques. Minister, dat is bijzonder veel. Vlaanderen heeft de bevoegdheid daarvoor gekregen in 2014, of in 2016. We hebben met zijn allen, met de meerderheid, in het regeerakkoord gezegd dat we discriminatie op de werkvloer zouden bestrijden. In dat kader is er een systeem uitgewerkt om via zelfregulering te bekijken op welke manier dienstenchequebedrijven omgaan met discriminatie. Ik moet zeggen dat ik verrast was, niet over het aantal gevallen van discriminatie, maar wel omdat de helft van de dienstenchequebedrijven discrimineert op het vlak van leeftijd. Dat was voor mij toch wel de grootste verrassing. Ongeveer een vierde discrimineert op basis van gender, en een vijfde op basis van origine. Heel die verdeling was toch niet zoals ik had verwacht. Discriminatie op basis van leeftijd is ook heel pijnlijk. Ik denk dat wij dit als samenleving zeker niet kunnen aanvaarden, net omdat we het het moeilijkst hebben om mensen te werk te stellen die jonger zijn en die ouder zijn. Dat zijn precies de twee leeftijdsgroepen die worden gediscrimineerd door onze dienstenchequebedrijven, of door de vragen die worden gesteld aan onze dienstenchequebedrijven, want het is iets genuanceerder dan dat.

Minister, wat me ook trof, is dat vooral OCMW's en plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's), waarin de overheid actief is, waar wij met zijn allen verantwoordelijk voor zijn, meer discrimineren dan privébedrijven. Het lijkt me belangrijk dat wij ook daaruit onze lessen trekken.

Dit was een nulmeting: het was de eerste keer dat op deze manier met zelfregulering wordt gewerkt. Hoe kijkt u daartegenaan? Hoe gaan we daarmee verder? Dit lijkt me immers toch wel een heel interessant instrument om de nodige lessen uit te trekken.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Claes, zoals u zei, ik ben sinds 1 januari 2016 verantwoordelijk voor de uitvoering van de dienstencheques. Ik heb toen ook vastgesteld dat er nog geen systeem van zelfregulering bestond bij de dienstencheques, iets wat we bij uitzendarbeid al sinds 2011 hebben en waaruit eigenlijk toch wel positieve resultaten voortkomen. Ik ben dan onmiddellijk met de sector aan de slag gegaan om te bekijken op welke manier we ook daar een zelfreguleringssysteem naar voren konden brengen. Ondertussen hebben we nu, voor de eerste keer, dat onderzoek. Dat is echt wel een grootschalig onderzoek geweest, op een methodologische manier. Zoals u zei, dat is een nulmeting. Die hebben we nu.

Ik ben het met u eens. De resultaten zijn voor mij ook verrassend. Een derde heeft op een of andere manier gediscrimineerd. Dat is nog altijd veel te veel. Het is wel een pak minder dan het cijfer van twee derde dat ooit door het Minderhedenforum naar voren werd geschoven, maar in een derde kan ik me helemaal niet vinden, voor alle duidelijkheid.

Maar ik was even verrast als u om vast te stellen dat in eerste instantie leeftijd, in de tweede plaats gender en in de derde plaats origine tot discriminatie leiden. Ik vind het goed dat de sector het daar niet bij laat. Elk bedrijf dat niet 100 procent op een correcte manier reageerde, wordt nu begeleid en gecoacht en zal een actieplan moeten opstellen om dit in de toekomst te vermijden.

Voor mij is het een heel positief signaal dat de meeste discriminatie onbewust gebeurt. Volgens mij kan de actie die nu voorligt, er zeker op een positieve manier voor zorgen dat die discriminatie verder wordt weggenomen.

Tot slot kom ik terug op de interimbedrijven. We hebben ondertussen vier waves gehad. Ik denk dat ze begonnen zijn op 30 procent en nu zitten ze rond de 13 procent. Als je in rekening brengt dat de mystery calls vooral gebeuren bij de bedrijven die het meeste kans maken om te discrimineren, zal het totale cijfer nog onder de 13 procent liggen. Dit is een aanpak die werkt. Collega Claes, als je ziet dat de privébedrijven die via hun interims en via Federgon al meer bewust zijn van de zaken, het beste scoorden in dit onderzoek, mogen we nu hoopvol zijn en moeten we op deze weg verder gaan om via de coaching, de begeleiding en de actieplannen in de toekomst betere cijfers te halen. En dat is ook nodig.

Sonja Claes (CD&V): Minister, het is inderdaad zo dat de bedrijven die aangesloten zijn bij Federgon, beter scoren dan de rest. Dat is inderdaad hoopvol. Vooral degene die niet op die georganiseerde manier werken, discrimineren meer. Daar moeten we zeker een aanpak voor vinden.

In 2017 is er een heel beperkte controle geweest door onze inspecties. De kritiek op dit systeem was alleszins dat men bij een eerste overtreding een plan van aanpak moet voorstellen, men dan een nieuwe screening doet en bij een tweede overtreding de fout doorgegeven wordt aan de inspectie, maar dat die gegevens niet kunnen worden gebruikt om te sanctioneren. Wat het laatste luik betreft, namelijk hoe we verder omgaan met die fouten als men hardleers is, moeten we zeker nog een stap vooruit zetten.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, het goede nieuws is dat twee op de drie bedrijven niet discrimineert en dat de nulmeting bepaalde dingen heel duidelijk in kaart brengt. Het slechte nieuws is dat een op drie wel discrimineert.

Als iemand met een naam als Annouri gaat solliciteren of in aanmerking wil komen voor een dienstenchequebedrijf, heeft hij een op vijf kansen om gediscrimineerd te worden, maar minister Muyters heeft met zijn gezegende leeftijd een op drie kansen om gediscrimineerd te worden. Ik heb hier een dubbel gevoel bij. Met de cijfers die er nu zijn, is het niet te laat. Er is ondertussen heel wat menselijk potentieel en menselijk talent tegen een muur gebotst vanwege die leeftijd en vanwege die afkomst.

Minister, ik heb nog een informatieve vraag. Zullen de bedrijven die u gaat helpen om een plan op te stellen en die bepaalde dingen op poten moeten zetten om niet meer dezelfde fouten te maken, opnieuw op dezelfde manier worden gecontroleerd? Zorgt dat niet voor een soort vals effect omdat ze weten dat ze op korte termijn opnieuw onder de loep zullen worden genomen en het op die manier niet duurzaam zal zijn? Op welke manier gaat u die valstrik ontwijken?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Discriminatie op de arbeidsmarkt is absoluut onaanvaardbaar. We zijn het er allemaal over eens dat we alles moeten inzetten om dat te bestrijden. Uit de case in de dienstenchequesector blijkt voor de zoveelste keer dat praktijktesten werken. Op die manier kan je bewuste en onbewuste discriminatie in elk geval al in kaart brengen en zo een gericht beleid voeren. Minister, wilt u dit instrument verder uitrollen in de andere sectoren? U hebt een hefboom via de sectorconvenanten om discriminatie goed in kaart te brengen en zo de onrechtvaardigheid op de arbeidsmarkt uit de wereld te helpen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, in drie jaar tijd hebben onze parlementaire resolutie en het actieplan vruchten afgeworpen. Waar er voorheen twee op drie discrimineerden, zijn we nu verminderd tot één op drie. Opmerkelijk was inderdaad dat er minder op afkomst werd gediscrimineerd, maar wel op leeftijd. Dat is evenzeer onaanvaardbaar, maar zoals u zelf zei, gebeurt dat vaak onbewust. Ik denk dat we heel hard moeten inzetten om bedrijven en zeker ook gebruikers die mindswitch te laten realiseren. Dat zal uiteraard tijd nodig hebben, maar als ik de resultaten van het onderzoek zie, ben ik toch bijzonder hoopvol voor de toekomst.

Wat wel niet veranderd is ten opzichte van drie jaar geleden, is dat de OCMW's en de PWA's de slechte leerlingen van de klas blijken te zijn, in vergelijking met de goede resultaten van de uitzendsector. Zult u daar, in samenspraak met uw collega van Binnenlands Bestuur, specifiek verder op inzetten?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik vind het een beetje spijtig dat er geen enkele collega de minister heeft gefeliciteerd. We hebben hier in het parlement jaren gedebatteerd over dat thema. Jaren zei men: wat u doet met de dienstenchequesector, is te vrijblijvend, is te dit, is te dat. De dienstenchequesector en de minister hebben hier bewezen dat een onafhankelijk bureau dat die sector controleert in opdracht van die sector, erin slaagt om eerlijke, frappante resultaten neer te leggen. Het zijn resultaten waaruit blijkt dat we nog werk hebben inzake antidiscriminatie, maar die zelfregulering heeft wel bewezen dat op die manier ernstige stappen tegenover discriminatie haalbaar en doenbaar zijn.

Die extra stappen die nu gaan volgen, zijn duidelijk. Er komt een volgende meting. Als daar een aantal spelers hardnekkig tegen de lamp blijven lopen, dan wordt de inspectie gecontacteerd. Ik denk dat vandaag, 12 december, bewezen is dat zelfregulering werkt en dat vandaag een van de grootste en belangrijkste stappen tegen discriminatie op de arbeidsmarkt is gezet. Bravo, minister! *(Applaus bij de N-VA)*

Minister Philippe Muyters: Dank u wel, collega's. Ik ben heel blij dat er hier vandaag kamerbrede ondersteuning is voor wat er gebeurt.

Collega Claes, voor de niet-georganiseerde bedrijven is het allemaal nog wat nieuwer. Het feit dat we niet alleen de leden van Federgon, maar ook de niet-georganiseerde, ook de openbare, nu duidelijk mee in kaart brengen, maakt dat het beter is dan in het verleden. Doordat we op die manier niet alleen de controle doen, maar er ook een heel coachingtraject bij is en er een actieplan aan gekoppeld wordt, ga ik ervan uit dat we daar ook snel resultaten zullen zien. Dat is voor mij vandaag genoeg als plan van aanpak. We zullen zeker, ten aanzien van de openbare, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) verder bekijken wat daar nog kan of moet gebeuren. Maar het feit dat we met coaching tot actieplannen komen, lijkt mij wel goed.

Het klopt dat men op basis van hardnekkige overtreding niet kan straffen, maar dat is wel een element in hun dossier dat bij inspectie kan worden gebruikt. Het is juridisch zo dat het maar een van de elementen is in het dossier op basis waarvan moet worden bekeken of er naar straffen kan worden gegaan of niet.

Collega Annouri, die zullen inderdaad opnieuw gecontroleerd worden, maar niemand zal weten wanneer we opnieuw controle doen. Dat heb ik destijds in dit parlement gezegd met betrekking tot interim, en ik zeg het nu opnieuw: vraag me niet wanneer de volgende controle is, want ik zal het niet zeggen. De reden is dat men niet zou weten wanneer die controle komt. Misschien is dat heel snel, misschien wachten we wel een jaar. Maar je gaat het niet weten. Dat is wat we moeten doen om die controle te blijven houden.

Collega Kherbache, ik ben blij dat u nu zo positief bent rond de zelfregulering. U hebt er in het verleden heel vaak voor gepleit om die mystery calls zelf te doen als overheid en daar ook straffen aan te koppelen. Ik ben het met u eens – en ik ben blij dat we elkaar hier uiteindelijk in vinden – dat het met die zelfregulering de goede weg op gaat. Ik heb maar twee sectoren waar ik het kan opleggen. Bij andere sectoren is het ook mogelijk. Wat ik heb gedaan, is er bij de sectoren overal een luik antidiscriminatie in steken, maar ik ben er niet van overtuigd dat het overal even nuttig is om met mystery calls aan zelfregulering te doen.

Het zal afhangen van sector tot sector. We hebben van de sectoren zelf initiatieven gevraagd en we zullen die beoordelen. Voor mij is zelfregulering via mystery calls altijd een mogelijkheid, maar ik kan ze maar aan twee sectoren echt opleggen: aan de interimsector en de dienstenchequesector. Voor de andere sectoren ben ik niet bevoegd.

Mevrouw Talpe, ik wil een nuance aanbrengen: de twee derden van het Minderhedenforum is niet te vergelijken met dat één derde van nu omdat er toen een heel andere methodologie werd gebruikt. Nu is het wetenschappelijk onderbouwd. Er is nu een nulmeting en toen waren er vaststellingen van het Minderhedenforum. Je kunt dus niet zeggen dat er een halvering is. Laat ons vanaf nu starten en laat ons ervoor zorgen dat het in de toekomst betert. Daar ga ik van uit. Ik ben het helemaal met u eens dat er goede hoop is. Uit deze studie blijkt dat het bijna altijd gaat over onbewust discrimineren. Met een beetje sensibiliseren, met een actieplan en met een coaching kan je dan waarschijnlijk veel wegnemen. Dat lijkt me goed.

Kortom, elke discriminatie is er één te veel, maar ik ben wel tevreden dat de aanpak die we hebben uitgetekend, samen met de dienstenchequesector, blijkbaar werkt. Ik ga ervan uit dat we in de toekomst nog betere resultaten kunnen voorleggen dan die welke we nu hebben.

Sonja Claes (CD&V): Minister, ik dank u. Ik ben het met al uw opmerkingen eens. Ik ben ervan overtuigd dat met de sectoren samenwerken, beter is dan tegenwerken. Dat staat zeker buiten kijf.

Mijnheer Ronse, nu al spreken van een geweldig groot succes, zou ik niet durven. Minister, u zegt zelf dat dit een nulmeting is. Er zijn dus vandaag pas gegevens over discriminatie bij de dienstenchequebedrijven. Ik ben een positief ingesteld iemand maar toch zeg ik dat een derde te veel is. Ik denk dat het parlement het hiermee eens is. We hebben de sector nodig om dit bij te stellen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.52 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.05 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode – 1677 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Taeldeman, verslaggever, heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in de bespreking van de commissie Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen hebben we op 22 november 2018 het ontwerp van decreet houdende de wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, het zogenaamde SVK-Prodecreet (sociaal verhuurkantoor), behandeld. Het ontwerp van decreet werd na amendering en technische correctie aangenomen door de commissie. Naast de initiatieven rond het SVK-Prosysteem worden ook een aantal punctuele aanpassingen gedaan zoals de oprichting van een Kwaliteitskamer, de verhouding tussen de Vlaamse reglementering omtrent sociale leningen enerzijds en de regels van het economisch recht anderzijds en de uitbreiding van de mogelijkheden van de toezichthouder om zijn taken over de sociale woonorganisaties uit te voeren.

Het ontwerp van decreet bepaalt voornamelijk de rol die de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen speelt als aanspreekpunt voor private partners en als garantie als een sociaal verhuurkantoor in gebreke blijft. Op deze manier wenst de minister private investeerders en ontwikkelaars te stimuleren om sociaal woonpatrimonium te bouwen voor ernstige SVK's die het vervolgens gedurende minstens vijftien jaar zullen verhuren.

Het sociaal verhuurkantoor kan de toewijzing van een sociale huurwoning weigeren wanneer vaststaat dat het inkomen van de kandidaat-huurder niet in verhouding staat tot de huurprijs, rekening houdend met de huursubsidie.

Tijdens de bespreking was er bij meerderheid en oppositie overeenstemming over de achterliggende idee om via een stimulerend kader voor ontwikkelaars sociale woningen te bouwen voor sociale verhuurkantoren. Vanuit de CD&V-fractie hebben we de hoop uitgesproken om op deze manier de wachtlijsten terug te dringen. Tegelijk hebben we gewaarschuwd dat het SVK-model zijn sterktes moet kunnen bewaren, zijnde de toewijzing en begeleiding van de mensen met de laagste inkomens. We hebben daarbij de bedenking geformuleerd dat de mogelijkheid om een persoon de toewijzing te ontfangen wegens een te laag inkomen als een uitzondering moet gelden, met de vraag om deze weigeringen te monitoren bij gerealiseerde projecten.

Onze fractie heeft ook de meerderheidsamendementen 1 tot en met 3 voorgesteld, die een huurprijsbeperking opleggen aan de contracten indien men gebruik wil maken van de garantie van de VMSW.

Over de solvabiliteitstoets bestonden bij de oppositiepartijen sp.a en Groen bedenkingen, in die mate dat sp.a en Groen een amendement tot schrapping hadden ingediend en dat zij het ontwerp van decreet niet konden steunen. Volgens hen brengt dit een ongelijke behandeling van de huurders teweeg.

Er werden ook vragen gesteld bij de gegarandeerde kwaliteit. Ook daartoe werd een amendement voorgesteld waarbij de VMSW van start tot oplevering en bij de opvolging zou worden betrokken en waarbij minimumkwaliteitsvereisten zouden worden opgelegd. Daarop antwoordde de minister dat deze woningen sowieso aan de bouwvereisten voor nieuwbouw zouden moeten voldoen, waardoor dit volgens haar overbodig was.

Vanuit de sp.a-fractie werd ook de vraag gesteld of de woonzekerheid niet in het gedrang komt wanneer na 15 jaar een private eigenaar de woning zou overnemen. De minister antwoordde dat dit vandaag ook al het geval is, maar zelfs als na 9 in plaats van na 15 jaar, en dat dit eigen is aan de methodiek van de sociale verhuurkantoren.

Tot slot benadrukte de sp.a-fractie dat de minister licht ging over de staatssteun-kwestie waarop de Raad van State in zijn advies had gewezen. De minister replieerde dat de Raad van State inderdaad vroeg of deze regeling niet zou moeten worden aangemeld maar dat dit volgens juridische experts niet nodig was.

Alle artikelen werden net als de amendementen 1 tot en met 3 aanvaard, met tien stemmen voor en drie onthoudingen. Enkel artikel 11 werd aangenomen met eveneens tien stemmen voor en drie stemmen tegen. De amendementen 4, 5 en 6 werden verworpen met tien stemmen tegen en drie stemmen voor. Uiteindelijk werd het volledige en technisch gecorrigeerde ontwerp van decreet aangenomen met tien stemmen voor en drie onthoudingen.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): De voorbije maanden hebben we verschillende verhalen gezien, ook in de media, waaruit blijkt dat betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor kwetsbare huurders niet altijd even vanzelfsprekend is. Ik denk dat iedereen hier ervan overtuigd is dat sociale verhuurkantoren een belangrijke rol spelen in het realiseren van kwaliteitsvol en betaalbaar wonen en dat het daarbij heel belangrijk is om dat SVK-model op een duurzame manier te versterken, zodat het financieel leefbaar blijft en in stand kan worden gehouden. Wat de laagste inkomens betreft, spelen SVK's immers niet alleen in termen van kwaliteitsvol en betaalbaar wonen een heel erg belangrijke rol, maar ook wanneer het gaat over woonbegeleiding. En daarom is dit ontwerp van decreet een verbetering. Voor private investeerders en ontwikkelaars wordt een stimulerend kader met meer zekerheden uitgewerkt en tegelijk wordt de continuïteit van het SVK-model versterkt en verzekerd.

Zo zal het ontwerp van decreet er ook voor zorgen dat de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), wanneer nodig, in de plaats kan treden van een sociaal verhuurkantoor (SVK) wanneer dit laatste in gebreke blijft, onder andere voor het betalen van de huurprijs. Maar ook huurovereenkomsten zullen zowel voor de huurder als voor de private verhuurder gegarandeerd worden, want de VMSW kan die voortaan tijdelijk overnemen. De amendementen die zijn goedgekeurd in de commissie, zorgen er bovendien voor dat er eigenlijk wat dat betreft een plafonnering van de huurprijs is.

Als het gaat over het duurzaam versterken en betaalbaar houden van het SVK-model, weten we allemaal dat huurachterstand de meest voorkomende oorzaak is van uithuiszettingen van SVK's, al dan niet in combinatie met een slecht onderhoud van de woningen. Met dit ontwerp komen we toch tegemoet aan dat

pijnpunt door SVK's ook de mogelijkheid te geven om de toewijzing van een woning te weigeren wanneer het inkomen van de kandidaat-huurder niet hoog genoeg is. Op die manier kun je inderdaad wel problemen voorkomen, maar het blijft natuurlijk wel de bedoeling dat de laagste inkomensprofielen altijd bij SVK's terecht kunnen – daar moeten we over blijven waken en dat zullen we ook doen – zodat ook zij kunnen beschikken over een betaalbare en kwaliteitsvolle woning. Om die reden zullen we vanuit de N-VA-fractie dit ontwerp van decreet steunen.

De voorzitter: Dat is een geruststelling voor de minister.

Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Meer dan 45.000 mensen staan op de wachtlijst om een woning van een sociaal verhuurkantoor te huren. Ondanks de inspanningen van de voorbije jaren en de stijging met ongeveer duizend woningen in het voorbije jaar, is het duidelijk dat we een extra inspanning moeten leveren. Met dit ontwerp van decreet wordt de mogelijkheid gecreëerd voor sociale verhuurkantoren om samen met private investeerders woningen te bouwen voor de mensen die op die wachtlijsten staan.

De CD&V-fractie steunt deze bijkomende mogelijkheid. Een win-winsituatie voor investeerders en mensen met een woonnood kunnen we enkel maar toejuichen. Samen met enkele andere reeds genomen beslissingen rond subsidiëring en de werking van sociale verhuurkantoren, wordt op deze manier een verdere stap gezet in de uitbouw van een volwaardige SVK-pijler in de sociale huisvesting.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): We kennen natuurlijk in Vlaanderen vandaag nog steeds een heel grote woonnood. Mevrouw Taeldeman heeft terecht verwezen naar de lange wachtlijsten die er vandaag nog steeds zijn, zowel voor SVK-woningen als voor sociale huurwoningen. Minister, in die zin steunen wij eigenlijk elk initiatief dat die woonnood op een of andere manier kan lenigen, dat ervoor kan zorgen dat er inderdaad bijkomende sociale woningen zijn, hetzij via sociale huisvestingsmaatschappijen, hetzij via het SVK-model, dat wij altijd zeer gegene geweest zijn.

Maar voor ons is het natuurlijk belangrijk dat die woningen dan ook aan alle voorwaarden, aan alle eisen van betaalbaarheid, woonzekerheid en kwaliteit voldoen. Voor ons zijn er vandaag, wat dit ontwerp van decreet betreft, te veel 'mitsen' en 'maren', te veel onduidelijkheden. Wat de kwaliteit betreft, vinden wij het eigenlijk heel jammer dat de VMSW enkel wordt betrokken bij de beoordeling van de open oproep. Wij zouden liever zien dat de VMSW, met al de expertise die daar is, van start tot oplevering bij die opvolging zou worden betrokken. Wij vinden het wat jammer dat eigenlijk wordt voorbijgegaan aan de expertise en ervaring die de sociale huisvestingsmaatschappijen gedurende al die jaren hebben opgebouwd, en dat zij hier niet nader bij worden betrokken.

Maar we vinden het vooral ontzettend betreurenswaardig dat er geen minimale kwaliteitsnormen decretaal verankerd zijn. We hebben met andere woorden geen enkele stok achter de deur als het gaat over de kwaliteit. U hebt eerder ook gezegd dat u het verplichte conformiteitsattest voor SVK-woningen wilt afschaffen. Voor ons is dat absoluut een brug te ver, een stap in de verkeerde richting, minister. We zijn er allemaal van overtuigd dat die kwaliteit zeker op de sociale huurwoningmarkt heel belangrijk is. Dus voor ons kan dat absoluut niet.

Wat de betaalbaarheid betreft, is inderdaad al verwezen naar de solvabiliteitstoets die met het ontwerp van decreet wordt ingevoerd. Wij vinden het absoluut geen goed idee dat sociale huurders, mensen die woonbehoefstig zijn en

dus per definitie over beperkte middelen beschikken, hier een verschillende behandeling zouden krijgen.

Momenteel betalen mensen die van een SVK een woning huren geen inkomensgerelateerde huurprijs zoals de huurders van een sociale huurwoning. Daarbovenop zal met de solvabiliteitstoets nog een onderscheid worden gemaakt. Dit betekent dat personen zullen worden geweigerd indien ze een te laag inkomen hebben, terwijl dit net de bedoeling van het sociaal wonen moet zijn. Bovendien betekent dit ook dat de minst solvabele huurders alleen terecht zullen kunnen in oudere en minder kwalitatieve woningen. Om die reden zijn we absoluut gekant tegen een dergelijke solvabiliteitstoets.

We vinden het jammer dat de objectivering en de plafonnering van de huurprijs niet decretaal worden verankerd. Dat is wel het geval zodra er een eventuele overname van het huurcontract door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) komt, maar wij vinden het noodzakelijk dat dit al van bij de aanvang gebeurt. Wat ons betreft, is er momenteel te veel onduidelijkheid over de kostprijs van de woningen en van de daaraan gekoppelde of hieruit voortvloeiende huurprijs.

We zijn voorstanders van elk initiatief dat meer woningen op de woningmarkt kan brengen en we juichen elk initiatief toe dat de grote woonnood die momenteel in Vlaanderen heerst, zou kunnen lenigen. In dit geval zijn de voorwaarden voor ons niet vervuld. Door geen kwaliteitseisen decretaal te verankeren, valt het grote voordeel van het klassiek SVK-model, namelijk de spreiding en de natuurlijke, automatische sociale mix, in dit SVK-Promodel eigenlijk weg. Door het conformiteitsattest af te schaffen, wordt de kwaliteit op lange termijn bovendien niet gegarandeerd. De grote voordelen die we zien bij sociale woningbouw, namelijk de woonzekerheid en de betaalbaarheid, zijn in dit geval twijfelachtig. Om die redenen zullen we het ontwerp van decreet niet steunen.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Voorzitter, onze fractie is natuurlijk voorstander van elke maatregel die de acute woonnood van de vele mensen op de wachtlijst op de sociale huurmarkt probeert aan te pakken. Het kan interessant zijn private investeerders te motiveren om woningen te bouwen en aan SVK's aan te bieden. Op die manier kan het aanbod toenemen, maar bij ons rijst de vraag of het voorliggend ontwerp van decreet hiertoe ten volle zal bijdragen.

De net aangehaalde kwestie is ook voor ons absoluut onduidelijk. Er is in de commissie al een hele discussie over een aantal punten gevoerd, maar ik wil nog even terugkomen op de belangrijkste punten van kritiek waardoor wij dit ontwerp van decreet vandaag niet kunnen steunen.

In de eerste plaats gaat het om onze vragen bij de gegarandeerde kwaliteit. In de tweede plaats ontbreekt een decretale verankering van de plafonnering en de objectivering van de huurprijsbepaling. Het ingediende amendement komt hier deels, maar niet helemaal aan tegemoet. Tot slot biedt artikel 11 van het ontwerp van decreet de SVK's de mogelijkheid kandidaat-huurders te weigeren indien hun inkomen niet in verhouding staat tot de hoogte van de huurprijs. Dat is de zogenaamde solvabiliteitstoets. Dit artikel kan de creatie van een subgroep kandidaat-huurders in de hand werken. Het gevaar bestaat dat de lage inkomens kunnen worden weggeconcentreerd. In de commissie heeft de meerderheid verklaard dat het een uitzonderingsclausule betreft, maar het staat hier wel zwart-op-wit. Volgens ons staat dit in schril contrast met de doelstelling de meest kwetsbare Vlamingen te kunnen helpen. Om deze redenen kunnen we dit ontwerp van decreet niet steunen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik wil hier kort even op de belangrijkste punten van kritiek van de oppositie ingaan. Er is in de commissie redelijk uitgebreid gedebatteerd en ik denk dat dit belangrijk ontwerp van decreet dit ook behoeft.

Wat de kwaliteitsnormen betreft, heb ik in de commissie proberen uit te leggen dat dit SVK-Prodecreet, als ik het even zo mag noemen, per definitie over nieuwbouwwoningen gaat en dat nieuwbouwwoningen per definitie aan alle kwaliteitsvereisten moeten voldoen. Ik snap die opmerking dan ook niet, laat staan dat ik zou begrijpen wat de oppositie met dat amendement wil bereiken. Het gaat om nieuwbouwwoningen die uiteraard aan alle minimale kwaliteitsnormen moeten voldoen. Die bezorgdheid is wel degelijk ingedekt.

Wat de opvolging door de VMSW betreft: de VMSW is natuurlijk niet de eigenaar van een SVK-woning. De VMSW kan wel fungeren als een tussenschakel, bijvoorbeeld tussen een SVK en een eigenaar die zijn woning al dan niet door een SVK wil laten beheren. De VMSW kan een woning op het einde van de bouw, voor ze wordt verhuurd, ook altijd nog controleren.

Ik vind het ook wel jammer dat hier een welbepaalde uitspraak gedaan wordt over de minder kwalitatieve woningen van een SVK. Het gaat dan natuurlijk niet over de woningen die door middel van dit ontwerp van decreet gerealiseerd kunnen worden. U weet ook dat een SVK naast dit ontwerp van decreet zijn eigen normale werking zal blijven verderzetten, met name woningen in beheer nemen van particulieren die daarin geïnteresseerd zijn. Die woningen worden hier dan minder kwalitatief genoemd en dat vind ik toch wel jammer.

Ik denk dat het verslag van collega Taeldeman redelijk uitgebreid en uiteraard correct was. Ik denk, collega's, dat we met deze Vlaamse Regering historische inspanningen hebben gedaan wat de reguliere sociale huisvesting betreft. Deze legislatuur is er met 3,8 miljard euro 53 procent meer uitgetrokken dan in de vorige legislatuur.

We hebben altijd geloofd in de SVK's. Ik ben altijd een grote voorstander geweest van zowel de reguliere sociale huisvesting als de SVK's. U weet – of u weet het niet en dan weet u het bij dezen – dat er deze legislatuur 40 procent meer woningen in beheer van SVK's gegeven zijn, zonder dit ontwerp van decreet. 53 procent meer inspanningen in sociale woningen, 40 procent meer SVK-woningen, ik denk dat dat zeer belangrijk is. Ik heb altijd gezegd dat, als de private sector ons kan helpen en de handen in elkaar kan slaan met de overheid, we dat moeten verwelkomen om nog meer woningen aan een sociaal tarief op de markt te kunnen brengen.

Gaan wij onze verantwoordelijkheid hiermee uit de weg gaan? Neen. Wij blijven fors investeren en ik hoop dat de volgende regering dat investeringsritme zal blijven aanhouden. Ik denk dat het voor die partijen die dit ontwerp van decreet niet willen of zullen goedkeuren absoluut een gemiste kans is om nog meer sociale woningen of woningen aan sociaal tarief op onze Vlaamse markt te kunnen brengen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1677/4)

– *De artikelen 1 tot en met 12 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid

– 1778 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijn excuses dat het zo laat op de avond gebeurt, maar ik heb de collega's al ingelicht dat wij graag de spoedbehandeling zouden vragen van een voorstel van resolutie betreffende de beslissing van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid.

De voorzitter: Deze tekst wordt nu rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeepsrechten

– 1655 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeepsrechten.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1655/3)

– *De artikelen 1 tot en met 15 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen
– 1751 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Danen, verslaggever, heeft het woord.

Johan Danen (Groen): De commissie van 27 november 2018 besprak dit ontwerp van decreet. De bedoeling is om de verontreiniging van de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen ten gevolge van het vrijkomen van schadelijke chemische stoffen tijdens het roken te beperken in het bijzijn van min 16-jarigen. Dat is waar het eigenlijk om gaat en daar bestaat best wel veel evidentie rond, omdat het blijkt dat roken in de auto tot 27 keer hogere concentraties aan kankerverwekkende stoffen produceert dan roken in huis. Een autoraampje openen volstaat heus niet om de chemische stoffen te verwijderen.

Kinderen zijn bijzonder gevoelig voor meeroken, want ze ademen sneller en hun immuunsysteem, longen en luchtwegen zijn nog volop in ontwikkeling. Meeroken maakt kinderen vatbaarder voor long-, oor- en hersenvliesontstekingen en chronische bronchitis. Het verergert ook astma en verhoogt het risico om later kanker en hart- en vaatziekten te ontwikkelen. Wat minder bekend is, maar wat wel blijkt, is dat ook het roken van elektronische sigaretten de luchtkwaliteit in erge mate benadeelt.

Het is zo dat we voor dit decreet een aantal adviezen ingewonnen hebben. Ik ga die niet allemaal in extenso bespreken, maar ik wil er heel kort twee aanhalen.

Enerzijds vroeg de Strategische Adviesraad voor het Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid naar de handhaving. Wat blijkt? De federale en lokale politieambtenaren kunnen bij de vaststelling van een overtreding van het verbod overgaan tot verbalisering op basis van een algemene opsporings- en vaststellingsbevoegdheid, zodra het decreet in werking is. Het is ook zo dat de Vlaamse Regering gewestelijke toezichthouders kan aanwijzen om mee toe te zien op de naleving van dit verbod.

Anderzijds maakte de Raad van State meer fundamentele bezwaren. De Raad stelde dat dit decreet de gemeenschaps- en gewestbevoegdheid zou overschrijden. Daarop werd gerepliceerd dat beleidsmatig leefmilieu niet alleen een doel op zich is maar ook een middel om andere doelstellingen te bereiken. Het milieu-beleid heeft niet alleen het doel planten en dieren te beschermen, maar ook de mens zelf en inzonderheid de volksgezondheid. Een verbetering van de volksgezondheid, meer bepaald het behalen van gezondheidswinst op Vlaams bevolkingsniveau, of het verhogen van de efficiëntie van het gezondheidsbeleid, kan zo bijdragen tot levenskwaliteit. Dat is ook een uitdrukkelijke doelstelling van dit Vlaams beleid.

Tijdens de bespreking bleek dat de meeste parlementsleden achter dit ontwerp van decreet staan. Er waren wel een aantal vragen en bemerkingen. Ik zal heel kort de belangrijkste met u delen.

Wilfried Vandaele informeerde of de Vlaamse Regering van plan is gewestelijke milieu- en toezichthouders aan te duiden. Mevrouw Peeters steunt, ook namens Open Vld, dit ontwerp. Ze was voorstander van de leeftijdsgrens die hier op 16

jaar is bepaald. Ze pleitte echter wel mee voor extra communicatiecampagnes die het verbod bekendmaken, maar ook bewustmaken van de nefaste gevolgen van roken in de auto. Ze vroeg aan de minister of er al van dit soort campagnes gepland zijn.

De heer Beenders ging uiteraard akkoord. Hij stelde voor om het roken in de auto helemaal te verbieden, maar wil zich toch akkoord verklaren met dit decreet, als eerste stap. Hij had ook schrik dat de regeling misschien juridisch niet juist in elkaar zit, wat de Raad van State ook als bezwaar had aangemerkt.

Ook Groen was voorstander van het ontwerp van decreet. Het is goed dat Vlaanderen in deze aangelegenheid de grenzen van zijn bevoegdheid aftast. Het is een goede zaak dat dat in deze belangrijke kwestie gebeurt. Zelf stelde ik me wel vragen bij de robuustheid van het ontwerp. Ik vrees dat het vatbaar is voor vernietiging door het Grondwettelijk Hof.

Tinne Rombouts is ook blij dat het ontwerp er is. Iedereen weet dat roken ongezond is. Roken is een keuze, maar kinderen kiezen er niet voor dat er in hun nabijheid wordt gerookt. Op deze manier worden zij beschermd.

De minister heeft geantwoord op de meeste vragen. Ze stelde ook dat de federale overheid tijd genoeg heeft gehad om dit te regelen, maar nagelaten heeft dit te doen. Daarom heeft de Vlaamse Regering dit initiatief genomen, ook omdat de meerderheid van het Vlaams Parlement hier achter staat, getuige een aantal vragen die hierover eerder gesteld werden.

De minister wacht op de goedkeuring van het ontwerp om te beslissen of er extra handhavingsinstrumenten worden ingevoerd. Dat hebben we dus nog te goed. De controle hierop blijft vergelijkbaar met het controleren op het dragen van de autogordel. Sensibilisering is ook heel belangrijk.

Ik besluit. Het niet de bedoeling is om geld uit boetes te innen, maar gewoon ervoor te zorgen dat er niet gerookt wordt in het bijzijn van min-16-jarigen. De stemming was unaniem. Het ontwerp van decreet werd aldus goedgekeurd.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, vooreerst dank voor het uitgebreide verslag van de verslaggever. Zijn inleiding matchte ook perfect met mijn tussenkomst naar aanleiding van een actuele vraag een goed jaar geleden. Inderdaad, eind vorig jaar trok de Stichting tegen Kanker aan de alarmbel over inzittenden van een wagen waarin gerookt wordt, waardoor mensen worden blootgesteld aan schadelijke stoffen, aan kankerverwekkende stoffen in concentraties die tot 27 keer hoger liggen dan normaal.

En we weten dat passief roken bijzonder ongezond is, zeker voor kleine kinderen. De medische uitleg is voor een deel al gedaan door de verslaggever.

Een rookverbod in auto's waarin minderjarigen meerijden, is niet nieuw. Het bestaat al in verschillende landen: Frankrijk, Ierland, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Cyprus, Litouwen, Malta, Slovenië. Uit onderzoek van de Stichting tegen Kanker bleek trouwens ook dat 93 procent van de Belgen achter een dergelijk verbod staat. Minister Schauvliege is hiermee dan ook onmiddellijk aan de slag gegaan, samen met minister van Welzijn Jo Vandeuren.

Handhaving en sensibilisering zijn uiteraard belangrijke sleutels tot succes, tot het welslagen van dit ontwerp van decreet. Wat de sensibilisering betreft, kan dit misschien worden ingebed in de reeds vele initiatieven die minister Vandeuren neemt rond passief roken, rookvrije omgevingen en Generatie Rookvrij.

De CD&V-fractie is dan ook bijzonder tevreden met voorliggend ontwerp van decreet. De gezondheid van kinderen moet de norm zijn, altijd en overal.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp·a): Mijnheer Danen, ik dank u voor het verslag.

Ik wil het nog even hebben over sensibilisering. Handhaving is in dit verhaal namelijk niet zo evident. Je moet je voorstellen dat de politie moet bepalen of iemand meerderjarig of minderjarig is. Op zich is dat niet moeilijk. Je moet gewoon de wagen doen stoppen en het paspoort vragen. Maar of ze dat zullen doen en of ze daarvan een prioriteit zullen maken, is natuurlijk een andere vraag.

Daarom is het echt belangrijk dat dit een decreet wordt dat niet valt of staat met handhaving. Het zou bijna een evidentie moeten zijn dat, wanneer dit ontwerp van decreet straks wordt goedgekeurd, men niet rookt in de auto als er kinderen bij zijn. Vandaag op restaurant denkt men er niet over om een sigaret aan te steken. Men denkt er ook niet over na: 'Ik zal nu niet roken, misschien komt er iemand binnen die mij een boete zal geven.' Mensen vinden het evident om die sigaret aan de kant te leggen op restaurant. Dat moet ook het geval zijn in de auto.

En ja, het klopt dat ik mij in het debat heb uitgesproken voor een totaalverbod op roken in de auto. Dat zorgt voor heel wat discussie bij rokers en niet-rokers. Het is ook een persoonlijke mening. Ik denk echt dat dat de zaken op alle vlakken duidelijker zou maken, niet alleen op het vlak van handhaving, maar ook op het vlak van volksgezondheid. Het is goed dat minister Schauvliege het initiatief heeft genomen en zelf met een ontwerp van decreet is gekomen, iets wat op federaal niveau blijkbaar niet is gelukt.

We zijn wel wat bezorgd over de juridische regeling rond het ontwerp van decreet. Dat zit volgens ons niet helemaal juist in elkaar. Maar we zullen het sowieso steunen, omdat we de intentie van het ontwerp van decreet absoluut bevestigd willen zien. We hopen dat er, naast het goedkeuren van het ontwerp van decreet, effectief actie wordt ondernomen voor een heel intensieve sensibiliseringscampagne. Zo kan het een evidentie worden dat roken in de auto voor eens en voor altijd verleden tijd is, zeker wanneer er kinderen aanwezig zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik was initieel niet van plan om het woord te voeren omdat collega Danen het verhaal al mooi heeft geschetst en het verslag correct heeft weergegeven.

Zoals de heer Beenders zei, was er op federaal niveau al een initiatief lopende. Federaal minister Maggie De Block had daartoe het initiatief genomen. Het klopt dat dat niet verder is kunnen lopen. Daarom is het inderdaad een goede zaak dat minister Schauvliege op Vlaams niveau het initiatief heeft genomen om dit ontwerp van decreet er zo snel mogelijk door te krijgen.

Onze fractie staat er volledig achter. We kijken uiteraard ook naar de volgende stappen die men zal ondernemen inzake communicatiecampagnes en sensibilisering. Dat is uiteraard heel belangrijk.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Collega's, roken is een keuze. Meerroken is dat niet. Zeker kinderen hebben vaak niet de keuze of ze al dan niet meerroken. Daarom is het initiatief een goede zaak.

Voor ons kan dat een eerste stap zijn naar verdere stappen, bijvoorbeeld het verhogen van de leeftijdsgrens of in de toekomst mogelijk een totaalverbod – ooit gaan we daar wel naartoe. Vroeger was het ondenkbaar dat er niet kon worden gerookt in cafés, maar nu is dat wel een feit. We hebben de eerste stappen gezet naar het totaal ontmoedigen van roken in auto's. De evidentie dat dat bijzonder kwalijk is, vooral voor kinderen, ontbreekt bij veel mensen die minder op de hoogte zijn. Ik hoop dat dit ontwerp van decreet, samen met een sensibilisering, daartoe kan bijdragen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Danen, mijn ouders hadden een café en dus ben ik ervaringsdeskundige in het meeroken. Ja, fractieleider, de gevolgen zijn zichtbaar.

Uw verslag, mijnheer Danen, was inderdaad zeer volledig. Luchtwegen van kinderen zijn extra gevoelig en na het rookverbod op openbare plaatsen en in horecagelegenheden lijkt dit een logische volgende stap: rookverbod in de auto als er kinderen bij zijn onder de 16 jaar. Een kind kiest er inderdaad niet voor om mee te reizen in een auto vol sigarettenrook. Daarom is het onze taak om regelgevend op te treden. Onze fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook volmondig steunen.

De voorzitter: Minister Homans, rookt u?

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, dat doet niet ter zake.

Ik zal in ieder geval aan minister Schauvliege overmaken dat haar ontwerp van decreet, dat door de Vlaamse Regering wordt gesteund, kamerbreed zal worden goedgekeurd.

De voorzitter: Dus u rookt wel?

Minister Liesbeth Homans: Ik heb nog samen met u gerookt, voorzitter. Misschien bent u dat vergeten. *(Gelach. Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Dit wordt geschrapd uit het verslag. *(Gelach)*

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1751/1)

– *De artikelen 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Elke Sleurs, Vera Jans en Ingeborg De Meulemeester houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft

– 1666 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Elke Sleurs, Vera Jans en Ingeborg De Meulemeester houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Wie kan ons beter een inzicht laten krijgen in de jeugdhulp dan kinderen en jongeren die er zelf mee te maken hebben en hun ouders? Het is niet langer geleden dan deze voormiddag in de commissie Welzijn dat we weer een getuigenis hebben gekregen van de vzw Cachet. Op geen enkel moment is het zo stil in onze commissie dan wanneer deze jongeren zelf aan het woord komen.

Via dit voorstel van decreet geven we een organisatie als Cachet erkenning en natuurlijk ook de daarbij horende subsidiëring. Zo krijgen kinderen en jongeren in de jeugdhulp en hun ouders echt mee een stem in het beleid. Ik hoop en ik ben er zeker van dat ze die stem verder sterk zullen laten klinken. Dat is ook nodig, want het is voor ons een onmisbare invalshoek bij het uitwerken van het beleid.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Het is inderdaad niet zo gemakkelijk om het parlement stil te krijgen of om iedereen van zijn smartphone of laptop te doen opkijken, maar de momenten waarop dat is gelukt in de commissie Welzijn waren zulke momenten. Zelfs mijn fractievoorzitter verlaat het halfrond. Ik heb dat effect niet op mijn collega's.

De mensen en jongeren van Cachet die komen getuigen in onze commissie Welzijn slagen daar steeds wel in. Zij komen met een heel authentiek verhaal over wat ze hebben meegemaakt in de jeugdhulp. Ze slagen erin om dat op een manier te brengen, waardoor iedereen luistert en waardoor we meestal ook snel actie willen ondernemen om iets recht te zetten of om iets beter te doen. Dat is de meerwaarde die een organisatie als Cachet ons allemaal kan bieden.

Hetzelfde verhaal met de ouders die bijvoorbeeld hebben meegewerkt aan de uitwerking van het traject dat naar het nieuwe jeugddelinquentierecht moet leiden. Dat is waardevolle input die we nergens anders kunnen halen. Het is dan ook verstandig voor dit parlement om ervoor te zorgen dat ze niet steeds weer van projectsubsidie naar projectsubsidie moeten leven, maar dat ze zich kunnen focussen op wat echt belangrijk is, en niet op het binnenhalen van de volgende subsidie. Zo kunnen we hen decretaal verankeren en hen daarvoor ook de nodige middelen toekennen. Mijn fractie vindt dit een bijzonder goed idee en staat uiteraard volmondig achter dit voorstel van decreet, dat we mee hebben ingediend.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Heel kort, voorzitter, om ons aan te sluiten bij de appreciatie die reeds door eerdere sprekers is geuit. Dat geldt ook voor het voorstel van decreet waarin effectief wordt voorzien in een structurele verankering door de subsidiëring van die cliëntenorganisaties. Alleen maar om nog eens de hoop uit te drukken dat het kader dat we hier creëren op een dusdanige manier wordt ingevuld dat die belangrijke informatie ook in de realiteit bottom-up naar ons kan komen. Ook als ze ons tegen de schaaars geworden haren instrijkt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, zoals u merkt, zijn we collectief fan van de manier waarop Cachet in de commissie Welzijn met ons aan de slag gaat en standpunten aanbrengt. Maar voor alle duidelijkheid is dat niet de reden waarom we met Groen dit voorstel van decreet zullen goedkeuren. We keuren dit voorstel van decreet goed omdat we ervan overtuigd zijn dat als je voor jongeren beleid maakt, dat je dat samen met jongeren doet. Dat je die stem hoort. In jeugd- en jongerenwelzijn is dat eens zo belangrijk omdat het over jongeren gaat die in een heel kwetsbare en heel precaire positie zitten, en die vanuit die positie zeker een echt sterke stem moeten hebben. Die stem vertolken ze, zoals we merken in de commissie, op een sterke manier. Maar zelfs als ze dat niet sterk zouden doen, zouden we hen moeten versterken. Dit moeten we ondersteunen, dit moeten we voortzetten, omdat dit ons beleid beter maakt.

Vandaar vermoed ik dat we straks op het bord een unanieme stemming voor dit voorstel van decreet zullen zien.

Ik dank de indieners voor dit initiatief.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1666/1)

– De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

SELECTIEVOORWAARDEN EN SELECTIEPROCEDURE VOOR DE DIRECTEUR VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de selectievoorwaarden en selectieprocedure voor de directeur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie, kortweg Vlaams Vredesinstituut (VVI).

De bespreking is geopend.

Op 3 december 2018 heeft mevrouw Tine Destrooper haar ontslag ingediend als directeur van het VVI, met de intentie om in functie te blijven tot de aanstelling van haar opvolger. Met het oog op de aanstelling van een nieuwe directeur moet het Vlaams Parlement zo snel mogelijk de selectievoorwaarden en de selectieprocedure vaststellen, een openbare oproep tot kandidaatstelling doen en een vergelijkende selectie uitvoeren of laten uitvoeren. Op basis van die vergelijkende

selectie stelt het Vlaams Parlement de directeur aan voor een termijn van zes jaar.

Vandaag staan de goedkeuring van de selectievoorwaarden en de selectieprocedure op de agenda. Overeenkomstig het VVI-decreet gebeurt dit op voorstel van de raad van bestuur van het Vredesinstituut. Op 5 december 2018 heeft het VVI een ontwerp van examenreglement meegedeeld aan het Vlaams Parlement waarin de voorgestelde selectievoorwaarden en de selectieprocedure beschreven worden.

De selectieprocedure wordt begeleid en uitgevoerd door Berenschot en bestaat uit vijf onderdelen.

1. Een preselectie op basis van diploma, aantoonbare kennis van relevante thema's en relevante ervaring waaronder ervaring met wetenschappelijk beleidsgericht onderzoek.
2. Een Engelstalige schriftelijke proef.
3. De presentatie van een Engelstalige case, gebaseerd op de schriftelijke proef, voor een wetenschappelijke jury.
4. Een assessment center waarbij de vereiste competenties worden getest.
5. Een eindproef bestaande uit de presentatie van een Nederlandstalige case en een interview voor een jury bestaande uit de voorzitter en de ondervoorzitter van het VVI, een lid van de wetenschappelijke jury, de secretaris-generaal van het Vlaams Parlement en een consultant van Berenschot. Op basis van die eindproef krijgen de resterende kandidaten de beoordeling 'niet geschikt', 'geschikt' of 'zeer geschikt'. De jury maakt een rangschikking van de geschikte en zeer geschikte kandidaten en legt de beste drie kandidaten voor aan de raad van bestuur van het Vlaams Vredesinstituut.

Op basis van de scores die behaald worden in de vier proeven, selecteert de raad van bestuur tot slot de kandidaat die hij voordraagt voor aanstelling door het Vlaams Parlement.

Namens het Uitgebreid Bureau van 10 december 2018 verzoek ik de plenaire vergadering om de selectievoorwaarden en selectieprocedure die de raad van het bestuur van het Vlaams Vredesinstituut met het oog op de aanstelling van een nieuwe directeur van het Vlaams Vredesinstituut heeft voorgesteld, goed te keuren.

Vraagt hierover iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de selectievoorwaarden en selectieprocedure voor de directeur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie eenparig zijn aangenomen? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

ONTSLAG VAN EEN LID VAN DE VLAAMSE REGERING

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 11 december 2018 neemt de heer Bart Tommelein met ingang van 31 december 2018 ontslag als lid van de Vlaamse Regering.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? *(Neen)*

De plenaire vergadering neemt akte van het ontslag.

Dan stel ik voor dat we nu een minuut stilte in acht nemen. (*Gelach*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid – 1778 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Het Europees Parlement heeft een onderhandelingsstekst bij meerderheid goedgekeurd. We hebben zonet een aantal actuele vragen gehad daaromtrent. Ik denk dat elke fractie hier aanwezig de problematiek als bijzonder acuut beschouwt, temeer omdat de onderhandelingen opgestart worden met de ministers van Werk. En dit Vlaams Parlement, dat zichzelf respecteert, is toch verplicht om daar een deftig, onderbouwd standpunt over in te nemen.

De voorzitter: Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid.

De bespreking is geopend.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, ik was eigenlijk eerst van plan om mijn tussenkomst gewoon vanop de banken te doen. Maar groot was mijn verbazing toen zonet bleek dat de oppositie de spoedbehandeling niet zag zitten, door letterlijk te blijven zitten. En ik zou het woord toch ook aan de oppositie willen richten.

Ik denk dat iedereen in dit halfroond, elke fractie, al heeft aangegeven dat de regeling om na één dag hier in België te werken, en 311 dagen voordien in het thuisland, tot waanzinnig zotte toestanden kan leiden wat betreft onze sociale zekerheid. Onze sociale zekerheid dreigt daardoor niet meer houdbaar te zijn. Tegelijk heeft elke fractie zich uitgesproken tegen sociale dumping. Niet enkel vandaag, maar ook de voorbije jaren zie ik toch een grote politieke consensus om op Europees niveau sociale dumping aan te pakken. De onderhandelingsstekst die Europa heeft voorgelegd, heeft ook een aantal goede uitgangspunten inzake de aanpak van sociale dumping, niet het minst wanneer we spreken over de bouwsector, de transportsector, en noem maar op.

We hebben met de meerderheidsfracties een bijzonder evenwicht bewaard in deze resolutie. We hebben er echt over gewaakt dat de klemtoon ook wordt gelegd op die goede uitgangspunten rond sociale dumping. En we hebben heel bewust gefocust op die ééndagsregel als punt dat dit Vlaams Parlement niet kan aanvaarden.

Collega's, ik denk dat het bijzonder verstandig zou zijn om deze resolutie unaniem mee goed te keuren, want enkel op die manier geven we aan Europa, aan de ministers van Werk binnen de Europese Raad die over die tekst moeten onderhandelen, het signaal dat het parlement – over meerderheid en oppositie, over links tot rechts tot centrum – het unaniem eens is dat onze sociale zekerheid ons kostbaarste goed is, en dat er een vuist moet worden gemaakt tegen sociale dumping. Collega's, ik hoop op uw unanieme goedkeuring. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, daarnet tijdens de actuele vraag hebben we allemaal de gelegenheid gehad om onze positie kenbaar te maken en die is duidelijk. Elke partij in dit halfroond hecht bijzonder veel belang aan een Europese aanpak van fenomenen zoals sociale dumping, oneerlijke concurrentie in bijvoorbeeld de bouwsector en wil onze sterke sociale zekerheid behoeden voor zaken die daar een bedreiging voor kunnen zijn. Het al te snel meenemen van opgebouwde rechten uit andere EU-lidstaten, kan daar inderdaad nefast voor zijn.

Ik wil toch een punt van nuance inbrengen. Weet u dat het enkel deze Federale Regering – en u weet dat dit een en dezelfde regering is als die van 2016 (*Gelach*) – en deze minister van Werk is die ervoor hebben gezorgd dat er een verstrenging in België tot stand is gebracht voor het meenemen van rechten opgebouwd in andere Europese landen? Het was tot en met 2016 zo dat deze vanaf dag één mee konden worden genomen. De situatie waar we nu voor vrezen en waarschuwen ten aanzien van Europa, bestond tot en met 2016 in ons land. Ik stel samen met u vast dat dit geen waanzinnig groot uitkeringstoerisme met zich mee heeft gebracht. Er bestaat een risico op en dat willen we tenietdoen door het Belgische systeem, ingevoerd door minister Peeters, over Europa te veralgemenen, namelijk een periode van drie maanden bijdrage als een minimum te beschouwen om rechten te openen in het land waar men werkt en men een uitkering wil aanvragen. Ik wil dus toch enige nuance brengen in de lichte paniekzaaijerij die daarnet door sommige fracties is gezaaid.

We steunen dit voorstel van resolutie, dat belangrijk is. Ik hoop dat elke partij in dit halfroond effectief dit voorstel van resolutie zal steunen omdat het op een

evenwichtige manier de strijd tegen sociale dumping aangaat en onze sociale zekerheid maximaal wil vrijwaren van misbruik. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): De beslissing om mensen uit het buitenland die één dag bij ons komen werken, recht op werkloosheidsuitkering te geven en dat tot zes maanden na het vertrek uit de lidstaat, is een brug te ver. Meer nog, het is ongehoord omdat we met onze specifieke werkloosheidsverzekering die onbeperkt is in de tijd en weldra zal werken met het principe van degressiviteit waarbij de uitkering in het begin hoger zal zijn, dreigen malafide figuren aan te trekken.

We mogen echter ook geen misverstanden laten bestaan. Het is niet zo dat iemand die nooit heeft gewerkt na één dag werken in België, opeens een werkloosheidsuitkering kan krijgen. Men moet dus wel degelijk een voldoende aantal dagen hebben gewerkt vooraleer men die uitkering kan krijgen. Dat is een heel belangrijke nuance. Het volstaat echter niet om het Europees voorstel te steunen.

We hebben in 2016 in ons land bepaald dat mensen hier minimaal drie maanden moeten werken vooraleer ze in aanmerking komen voor een uitkering. Voordien hadden we de regel van één dag, waarvan iedereen toch aanvoelde dat die veel te royaal was en de deur openzette voor misbruiken.

We zijn heel tevreden met het voorstel van resolutie en de tekst is ook niet louter negatief. We erkennen ook de goede elementen uit het akkoord dat door het Europees Parlement is goedgekeurd. We vragen de regering toch om een aantal zaken af te blokken, waaronder één dag werken om een uitkering te bekomen en zeker ook de termijn van zes maanden.

Het is ook zo dat onze regels bepalen dat wie hier een werkloosheidsuitkering ontvangt opnieuw naar werk hoort te zoeken. Ook hier botst het Europees voorstel op problematische situaties, want hoe moet VDAB, al dan niet in samenwerking met de Europese bemiddelingsdiensten, deze mensen activeren, controleren en desgevallend sanctioneren? Er zijn dus nogal wat praktische vragen bij de uitvoerbaarheid.

Precies daarom ondersteunen we dit voorstel van resolutie en vragen we aan de minister om er bij Europa op aan te dringen om eerst orde op zaken te stellen, zodat misbruiken vermeden kunnen worden en de Europese eenheidsmarkt volgens de regels van de kunst voor werknemers geoptimaliseerd kan worden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, er staan in de toelichting bij dit voorstel van resolutie een aantal elementen die wij mogelijk anders zouden hebben verwoord, indien wij de pen hadden vastgehouden. Anderzijds vind ik er een aantal elementen in terug die quasi gekopieerd hadden kunnen worden uit mijn actuele vraag van deze namiddag aan minister Muyters.

Ik verwijs naar het feit dat de nieuwe plannen van het Europees Parlement om EU-buitenlanders na één dag werken in ons land recht te geven op een werkloosheidsuitkering, een grote impact op ons sociaalzekerheidsstelsel zal hebben.

Er is vooral ook de zin in de toelichting die in feite een Vlaams Belangprincipe huldigt, met name het feit dat Europese nieuwkomers eerst gedurende enige tijd aan het systeem moeten bijdragen alvorens ze ervan kunnen genieten. Dat is inderdaad al sinds jaar en dag een pleidooi dat wij met het Vlaams Belang ook houden. Dat moet er onder meer voor zorgen dat het welvaartstoerisme wordt

voorkomen, dat we de afbraak van de sociale zekerheid ten nadele van onze eigen mensen voorkomen. Ik vind dus in de tekst van het voorstel van resolutie de essentie van mijn betoog van deze namiddag terug, en daarom zullen we het ook goedkeuren.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, ik wil toch even iets zeggen met betrekking tot de socialezekerheidscoördinatie binnen Europa. Ik ben het ermee eens, en ik hoop dat jullie het er ook mee eens zijn, dat er in het voorstel zoals dat nu voorligt, goede zaken staan. Er is de bestrijding van sociale dumping, de bestrijding van sociale fraude, zoals jullie ook hebben genoemd. Er is ook een streven naar evenwicht van sociale rechten van mobiele werknemers, ook mobiele werknemers vanuit ons land. We zijn het met jullie eens, en dat hebben we ook daarstraks in de discussie gezegd, dat wat jullie nu de 'eendagregel' noemen, die af en toe uit alle context wordt getrokken, maar bon, niet aanvaardbaar is voor Vlaanderen en voor ons land.

Met betrekking tot de eerste twee punten kunnen we jullie dus volgen, maar er is dan het derde punt dat jullie daarbij trekken, de zes maanden meeneembaarheid van de werkloosheidsuitkering. De motivering die daarbij onder meer wordt gegeven, is de aanleiding van de toekomstige versnelde degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen. Wat dat betreft, gaat u voor ons één pas te ver. Dat is iets erbij sleuren dat er niks mee te maken heeft. Wegens die derde maatregel en de motivering die daaraan wordt gegeven door de collega's hier, kunnen wij voor dat derde puntje niet akkoord gaan. Volledig akkoord met de eerste twee punten, maar het derde, zoals het wordt gemotiveerd, gaat meer dan één pas te ver.

De voorzitter: Wensen de indieners daarop te reageren? Neen?

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeupsrechten – 1655 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
76 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
– 1677 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
71 leden hebben ja geantwoord;
31 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende de luchtkwaliteit in het binnenmilieu van voertuigen
– 1751 (2018-2019) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
102 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Elke Sleurs, Vera Jans en Ingeborg De Meulemeester houdende wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wat cliëntenorganisaties en een cliëntenforum in de integrale jeugdhulp betreft
– 1666 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Axel Ronse, Robrecht Bothuyne, Emmily Talpe, Miranda Van Eetvelde, Peter Van Rompuy en Karl Vanlouwe betreffende de beslissingen van de commissie Werkgelegenheid en de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de coördinatie van de sociale zekerheid
– 1778 (2018-2019) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 19 december 2018 om 9 uur, 14 uur en 19 uur en op donderdag 20 december 2018 om 9 uur, 14 uur en eventueel 19 uur.

Ik heb woensdagmorgen naar aanleiding van de verklaring van de fractievoorzitters de volledige Vlaamse Regering uitgenodigd.

De fractievoorzitters worden verwacht in de Bureauzaal uiterlijk binnen tien minuten.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.05 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Mathias De Clercq, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer: ambtsverplichtingen;

Andries Gryffroy, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Bruno Tobback: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Griet Coppé, Yamila Idrissi, Lies Jans, Ann Soete, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman,

Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeesters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila

Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Franc Bogovic, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Jamila Hamddan Lachkar, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen

Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Elke Wouters, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke